

Азия/Еуропа

Ақпараттық-сараптама журналы
Басылымның 2-ші жылы, №18, Маусым 2017

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNÜN AYLIK YAYINIDIR ЕУРАЗІЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ АЙ САЙЫН ШЫҒАРАТЫН БАСЫЛЫМЫ

ҚАЗАҚСТАН-ҚЫТАЙ ҚАТЫНАСТАРЫНЫҢ САЯСИ ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТҰРҒЫДАН ТАЛДАНУЫ

KAZAKISTAN-ÇİN İLİŞKİLERİNİN SİYASİ VE EKONOMİK AÇIDAN ANALİZİ

THE SOCIAL ROLE OF CHARITY AND PHILANTHROPY

СОЦИАЛЬНАЯ РОЛЬ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТИ И ФИЛАНТРОПИИ

PROF. DR. GULNAR NADIROVA

19

RENEWABLE ENERGY AS A POTENTIAL DRIVER OF KAZAKHSTAN'S GROWTH

ВОЗОБНОВЛЯЕМАЯ ЭНЕРГЕТИКА КАК ПОТЕНЦИАЛЬНЫЙ ДРАЙВЕР РОСТА КАЗАХСТАНА

DAUREN ABEN

38

DERADICALIZATION PROGRAMS: GLOBAL TRENDS AND LESSONS LEARNT

ПРОГРАММЫ ДЕРАДИКАЛИЗАЦИИ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ИЗВЛЕЧЕННЫЕ УРОКИ

ANNA GUSSAROVA

26

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Sahibi / Меншік иесі
Ahmet Yesevi Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü /
Ахмет Ясауи университеті Еуразия ғылыми-зерттеу институты директоры
Doç. Dr. Nevzat Şimşek

Genel Yayın Yönetmeni / Бас редактор
Dr. Aidairek Amirbek

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Жауапты редактор
Doç. Dr. Hayal Ayça Şimşek

Haber Müdürü / Жаңалықтарға жауапты редактор
Zhengizkhan Zhanaltay

Tercüme Ekibi / Аудармашылар тобы
Dr. Azhar Serikkaliyeva
Daniyar Nurbayev
Omirebek Hanayi
Aigerim Manatkızı

Sekretarya / Хатшылық
Saltanat Suleymen

Teknik Redaksiyon / Техникалық редакторлар
Saule Akhmetkaliyeva

Yayın Kurulu / Редакция алқасы
Doç. Dr. Nevzat Şimşek
Doç. Dr. Hayal Ayça Şimşek
Dr. Aidairek Amirbek
Dr. Gulnar Nadirova
Dauren Aben
Lidiya Parchomchik

Yönetim Merkezi / Басқару орталығы

Almalı Audanı, Mametova 48, 050004
Almaty, Kazakhstan
Tel. +7 (727) 279 97 94
Fax. +7 (727) 279 97 94
E-mail: info@eurasian-research.org

Mülakat, haber-yorum ve analizlerde ifade edilen görüşler yazarların kendi görüşleri olup
Enstitü'nün yayın politikasını yansıtmamaktadır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

"Сұхбат", "Ақпараттық-сараптама" және "Өзекті пікір" айдарларымен шыққан мақала авторларының
пікірлері институт көзқарасын білдірмейді. Журналда жарияланған материалдарды
институттың рұқсатынсыз көшіріп басуға болмайды.

DOC. DR. NEVZAT SIMSEK

Merhabalar,

Haziran 2017 sayımız ile karşınızdayız. Bu sayıda dört farklı analiz ve 30'a yakın haber yoruma yer veriyoruz. Emeği geçen arkadaşlarımıza teşekkür ederiz. Analiz yazılarımızdan birinde Kazakistan'ın Çin ile siyasi ve ekonomik ilişkileri ele alındı. Diğer bir analiz yazımızda Kazakistan'ın yenilenebilir enerji potansiyeli değerlendirildi. Ayrıca yardım kuruluşlarının toplumdaki sosyal rolü incelendi.

Son bir analiz yazısında da çeşitli ülkelerde uygulanan radikalleşmeyi önleme programlarına değinildi. Bu konu son yıllarda İslam ülkelerinde görülen radikalleşme üzerinden konuşulsa da esas itibarıyla genel bir problemdir. Radikalleşmenin İslam dini özeline indirgenmesi en basit tabirle hatalı bir kolaycılık olacaktır. Özellikle son yıllarda görülen DAESH terör örgütü, Batı'da İslam karşıtı düşünceleri ve nefreti körükleyerek İslam fobisini beslemektedir. İslam fobisi taşıyanlar, DAESH'i İslam dini ile bağdaştırmakta ve tüm Müslümanları potansiyel şüpheli kabul etmektedirler. Başka bir deyişle, İslam fobisi taşıyanlar, DAESH'in saldırılarını, Müslümanların aşırılık ve şiddete eğilimli oldukları ile ilgili kendi uydurdıkları yalanları teyit etmek için kullanmaktadırlar. Fakat burada şu soruyu sormak gerekir diye düşünüyorum: DAESH terör örgütüne 80'den fazla farklı ülkeden insanlar katıldığına göre, bu eli kanlı örgüt bu kadar çok ve farklı sosyal, ekonomik ve kültürel altyapıya sahip insanı nasıl kendi tarafına çekebilmektedir? Bu insanların çoğu Suudi Arabistan, Fas ve Ürdün gibi Müslüman ülkelerden geliyor olsa da, önemli bir kısmı da Avrupa ülkelerinden ve ABD'den gelmektedir. Müslüman ülkelerin bu tür bir radikalleşme üzerinde ciddi olarak düşünmeleri gerektiği doğrudur. Ama aynı zamanda Avrupa ülkelerinin de bu akım üzerinde düşünceleri ve Londra, Paris ve Viyana gibi şehirlerde yetişen gençlerin, Irak ve Suriye gibi ülkelerde devam eden bir askeri savaşa neden katıldıklarını açıklamaları gerekmektedir. Yabancılaşma, ayırımcılık, ırkçılık ve İslam fobisi gibi yaklaşımlarının tamamının, bu sonucun ortaya çıkmasında rol oynadığı gözden kaçırılmamalıdır.

Barış, istikrar ve huzur dolu günler dileklerimizle...

Қадірлі де құрметті оқырман қауым!

Назарларыңызға «Азия Еуропа» журналының 2017 жылғы маусым айындағы санын ұсынып отырмыз. Бұл санымызда төрт түрлі талдау мен 30-ға жуық ақпараттық сараптамамен бөлісуді жөн көрдік. Осы орайда барлық ат салысқан жандарға алғысымызды білдіргіміз келеді. Талдауларымыздың бірінде Қазақстанның Қытаймен саяси әрі экономикалық қатынастары қарастырылды. Басқа бір талдауда Қазақстанның жаңартылатын энергетика әлеуеті бағаланды. Бұған қоса, журналда қайырымдылық қорларының қоғамдағы әлеуметтік рөлі зерделенді.

Соңғы бір талдауымызда түрлі елдерде жүзеге асырылған радикализмнің алдын алу бағдарламалары туралы сөз қозғалды. Бұл тақырып соңғы жылдары ислам елдерінде көрініс тапқан радикализмге қатысты болса да, барлығына ортақ мәселе болып табылады. Радикализмді ислам дінімен байланыстыру қателікке оңай ұрындырады. Әсіресе, соңғы жылдары белең алған ДАИШ лаңкестік ұйымы батыста исламға қарсы пікірлерді таратып, өшпенділікті өршіту арқылы исламофобияны күшейтуде. Исламофобтар ДАИШ-ті ислам дінімен байланыстырып, бүкіл мұсылман қауымға күмән келтіруде. Басқа сөзбен айтқанда, олар ДАИШ жасаған шабуылдарды «мұсылмандар экстремизм мен зорлық-зомбылық жасауға бейім болады» деген өздері ойлап тапқан жалған пікірлерді растау үшін пайдалануда. Алайда бұл жерде мынадай сұрақ туындайды: ДАИШ лаңкестік ұйымына 80-нен астам елден адам қатысқанына қарағанда, мұндай қолы қанға былғанған ұйым түрлі әлеуметтік, экономикалық және мәдени ортадан келген осыншалықты көп адамды өзіне қалай тартуда? Бұл адамдардың көпшілігі Сауд Арабиясы, Марокко және Иордания секілді мұсылман елдерінен келген болса да, маңызды бөлігі Еуропа елдері мен АҚШ-тан келуде. Мұсылман елдері радикализм мәселесіне шындап көңіл бөлу керектігі рас. Бірақ сонымен қатар, Еуропа елдері де бұл ағым жөнінде ойлап, Лондон, Париж және Вена сияқты қалаларда өскен жастардың Ирак және Сирия тәрізді елдерде жалғасып жатқан соғысқа неліктен қатысқандарын түсіндірулері қажет. Жатсыну, кемсітушілік, нәсілшілдік және исламофобия сынды көзқарастардың барлығы бұл нәтиженің шығуында рөл атқарғаны назардан тыс қалмауы тиіс.

Баршаңызға бейбітшілік, тұрақтылық және тыныштық тілеймін.

ÖNSÖZ

АЛҒЫСӨЗ

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ

ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ ДИРЕКТОРЫ

DOC. DR. NEVZAT SIMSEK1

GÜNCEL

ӨЗЕКТІ ПІКІР

KAZAKISTAN-ÇİN İLİŞKİLERİNİN SİYASİ VE EKONOMİK AÇIDAN ANALİZİ

ҚАЗАҚСТАН-ҚЫТАЙ ҚАТЫНАСТАРЫНЫҢ САЯСИ ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ
ТҰРҒЫДАН ТАЛДАНУЫ

OMIRBEK HANAYI4

THE SOCIAL ROLE OF CHARITY AND PHILANTHROPY

СОЦИАЛЬНАЯ РОЛЬ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТИ И ФИЛАНТРОПИИ

GULNAR NADIROVA19

DERADICALIZATION PROGRAMS: GLOBAL TRENDS AND LESSONS LEARNT

ПРОГРАММЫ ДЕРАДИКАЛИЗАЦИИ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ
И ИЗВЛЕЧЕННЫЕ УРОКИ

ANNA GUSSAROVA26

RENEWABLE ENERGY AS A POTENTIAL DRIVER OF KAZAKHSTAN'S GROWTH

ВОЗОБНОВЛЯЕМАЯ ЭНЕРГЕТИКА КАК ПОТЕНЦИАЛЬНЫЙ
ДРАЙВЕР РОСТА КАЗАХСТАНА

DAUREN ABEN38

HABER-YORUM

АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМА

THE CHAMBER OF CHINESE COMMERCE IN KAZAKHSTAN

WAS ESTABLISHED IN ALMATY46

MOSCOW HOSTS THE SIXTH CONFERENCE

ON INTERNATIONAL SECURITY48

ASHGABAT MEETING OF AUTHORIZED REPRESENTATIVES

OF THE CASPIAN STATES50

COMPETITIVENESS OF KAZAKHSTAN'S CULTURE52

ORTA ASYA ÜLKELERİNİN DOĞRUDAN YATIRIM ÇEKME DİNAMİĞİ54

CONTAMINATION OF FOSSIL GROUNDWATER56

JAPAN IS INTERESTED IN TRANSIT ROUTES THROUGH KAZAKHSTAN	58
ÇİN'İN İLK KENDİ ÜRETİMİ UÇAK GEMİSİNİN SUYA İNDİRİLMESİ.....	60
KAZAKİSTAN – TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETLERARASI KOMİSYONU: IX. DÖNEM TOPLANTISI	62
CONCERNING THE ISSUE OF IDENTITY	64
NEW MISSILE-ARTILLERY SHIP FOR KAZAKHSTAN'S NAVY.....	66
THE FOURTH ROUND OF SYRIAN PEACE TALKS WAS HELD IN ASTANA	68
AFGANİSTAN DIŞİŞLERİ BAKANİ YARDIMCISI HEKMAT KARZAI'NİN ÇİN ZİYARETİ	70
KAZAKHSTAN STRENGTHENS ECONOMIC COOPERATION WITH ITS SOUTHERN NEIGHBORS	72
OIL PRICES FELL TO FIVE-MONTH LOWS	74
ÖZBEKİSTAN CUMHURBAŞKANI ŞAVKAT MİRZİYOYEV'İN ÇİN ZİYARETİ	76
THE UN HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS VISITS UZBEKISTAN	78
KAZAKHSTAN RESUMES THE OIL TRANSPORTATION VIA THE BAKU-TBİLİSİ-CEYHAN PIPELINE	80
ECONOMIC OUTLOOK ON KAZAKHSTAN FOR 2017 IMPROVES.....	82
ASYA KALKINMA BANKASI VE ASYA ALTYAPI YATIRIM BANKASI ARASINDA İŞBİRLİĞİ.....	84
HALYK BANK ACCOUNTS FOR MORE THAN 42% OF THE TOTAL BANKING SECTOR'S PROFIT	86
EMMANUEL MACRON CALLED ON AMERICAN CLIMATE CHANGE SCIENTISTS TO MOVE TO FRANCE	88
2017 «БІР БЕЛДЕУ – БІР ЖОЛ» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФОРУМЫ	90
THE UNITED STATES PROVIDES ASSISTANCE TO TAJIK BORDER GUARDS.....	92
TURKMENISTAN'S NEW INDUSTRIAL HUB AT THE CASPIAN SEA.....	94
THE BELT AND ROAD FORUM FOR INTERNATIONAL COOPERATION WAS HELD IN BEIJING.....	96
KAÇAK GÖÇ AKIŞINDA LİBYA-İTALYA GÜZERGAHINDA GÜNCEL GELİŞMELER	99
THE WORLD BANK PROPOSES AGRICULTURAL DEVELOPMENT TO REDUCE POVERTY IN KAZAKHSTAN	101
ОҢТУСТІК КОРЕЯНЫҢ ЖАҢА ПРЕЗИДЕНТІНІҢ АРНАЙЫ ЕЛШІСІ ЛИ ХАЙ ЧАННЫҢ ҚЫТАЙҒА САПАРЫ.....	103
THE GREEK PARLIAMENT APPROVED A NEW PACKAGE OF AUSTERITY MEASURES	106

ETKİNLİKLER

IC-ШАРАЛАР	108
------------------	-----

KAZAKISTAN-ÇİN İLİŞKİLERİNİN SİYASİ VE EKONOMİK AÇIDAN ANALİZİ

OMIRBEK HANAY

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ,
ARAŞTIRMACI

ЕУРАЗІЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ
ИНСТИТУТЫ, ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТКЕР

ҚАЗАҚСТАН-ҚЫТАЙ ҚАТЫНАСТАРЫНЫҢ САЯСИ ЖӘНЕ ЭКОНОМИКА-ЛЫҚ ТҰРҒЫДАН ТАЛДАНУЫ

Diplomatik olarak 3 Ocak 1992 tarihinde başlanan Kazakistan-Çin ikili ilişkileri günümüzde stratejik ortaklık haline gelmiştir. 1700 km'den fazla ortak sınırı paylaşan bu iki komşu ülke açısından ikili ilişkilerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Yeni İpek Yolu güzergâhı üzerinde bulunan Kazakistan'ın sahip olduğu özel coğrafi konumu ve petrol başta olmak üzere bol yeraltı zenginlikleri, ülkeyi Çin açısından çok önemli stratejik bir konuma getirmektedir. Dünyanın en büyük ikinci ekonomisi olan Çin ise, Kazakistan'ın ham maddeye dayalı ekonomisini çeşitlendirmesi ve çok yönlü denge politikasını yürütmesi açısından büyük önem teşkil etmektedir. Dolayısıyla karşılıklı gerçekleştirilen üst düzey ziyaretler ve bu ziyaretler vesilesiyle imzalanan çeşitli işbirliği anlaşmalarıyla gelişen Kazakistan-Çin ikili ilişkileri, birbirini tamamlayan işbirliği temelinde hem siyasi hem de ekonomik anlamda çok hızlı bir gelişme sağlamaktadır. Ayrıca son yıllardaki Çin'in Orta Asya stratejisinin derinleşmesi ve "Tek Kuşak, Tek Yol" olarak adlandırılan Yeni İpek Yolu girişiminin gelişmesi de Kazakistan-Çin ilişkilerini daha öteye ve derine götürmektedir.

Kazakistan-Çin Siyasi İlişkileri

3 Ocak 1992 tarihinde Çin Dış Ticaret Bakanı Li Lanqing ve Dışişleri Bakanı Yardımcısı Tian Zengpei'nin büyük bir heyet ile Kazakistan'a resmi bir ziyarette bulunmaları, Çin ve Kazakistan arasındaki iyi komşuluk ve dostça işbirliği ilişkilerinin gelişmesi için bir başlangıç olmuştur. Bu ziyaretle Çin'in Kazakistan'ı ba-

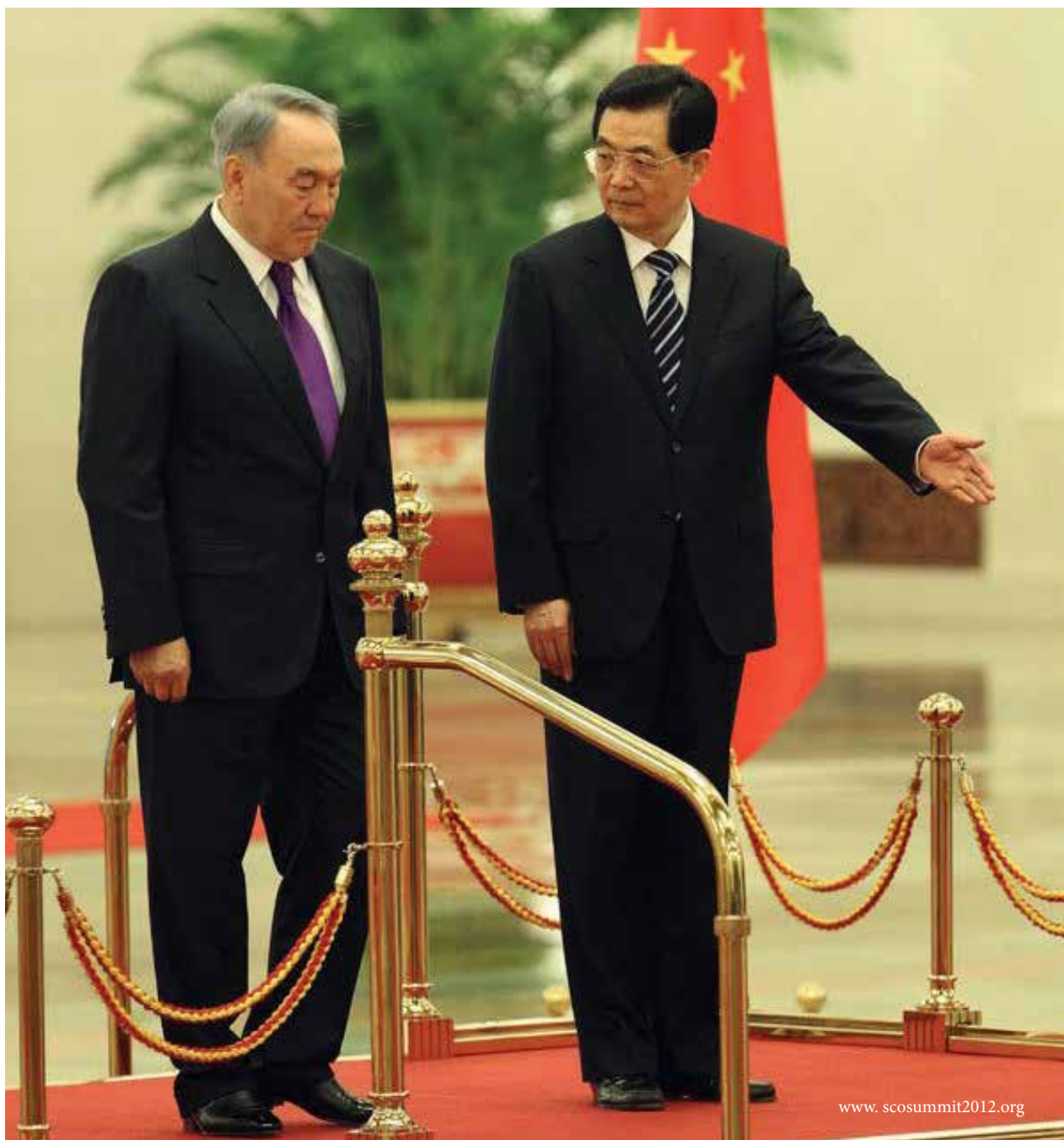
Дипломатиялық тұрғыдан 1992 жылдың 3 қаңтарынан басталған Қазақстан-Қытай екіжақты қарым-қатынастары қазіргі таңда стратегиялық серіктестік деңгейіне жетті. 1700 километрден астам ортақ шекарасы бар көршілес екі ел тұрғысынан екіжақты қарым-қатынастарды дамытудың маңызы аса зор. Жаңа Жібек жолының бойында орналасқан Қазақстан ерекше географиялық орны және мұнайды қамтыған мол жерасты ресурстарымен Қытай тұрғысынан өте маңызды стратегиялық орынға ие болып отыр. Әлемнің ең ірі екінші экономикасы болып табылатын Қытай болса, Қазақстанның шикізатқа негізделген экономикасын әртараптандыру және көпвекторлы сыртқы саясаты тұрғысынан маңызды орынға ие. Сондықтан, өзара жоғары деңгейдегі ресми сапарлар мен екіжақты ынтымақтастық келісімдерінің шеңберінде қалыптасқан Қазақстан-Қытай екіжақты қарым-қатынастары өзара толықтыратын ынтымақтастық негізінде саяси-экономикалық тұрғыдан өте жылдам қарқынмен даму үстінде. Сондай-ақ, соңғы жылдары Қытайдың Орталық Азия стратегиясын тереңдетуі мен «Бір белдеу, бір жол» атты Жаңа Жібек жолы бастамасы да Қазақстан-Қытай қарым - қатынастарының дамуын тіпті де тереңдетуде.

Қазақстан-Қытай саяси қатынастары

1992 жылы 3 қаңтарда Қытай Халық Республикасының (ҚХР) Сыртқы сауда министрі Ли Ланьцин және Сыртқы істер министрінің

ғимсиз bir devlet olarak taniması ve iki ülke arasında Diplomatik İlişkilerin Kurulmasına İlişkin Protokol'ün imzalanmasıyla başlanmış olan Kazakistan-Çin ilişkilerinin, 18-21 Ekim 1993 tarihlerinde Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in Çin Devlet Başkanı Jiang Zemin'in daveti üzerine Çin'e resmi ziyarette bulunması nedeniyle, yeni bir aşamaya girdiği söylenebilir. Çünkü Kazakistan Cumhurbaşkanı Nazarbayev'in Çin Devlet

орынбасары Тянь Цзинпэй бастаған үлкен бір делегацияның Қазақстан Республикасына (ҚР) ресми сапармен келуі Қазақстан мен Қытай арасындағы тату көршілік, достық және ынтымақтастық қарым-қатынастардың қалыптасуындағы алғашқы қадам болды. Осы орайда Қытайдың Қазақстанды тәуелсіз мемлекет ретінде тануы және екі ел арасында Дипломатиялық қарым-қатынастар орнату туралы хаттамаға қол

Башқанı Jiang ve Çin Başbakanı Li Peng ile görüşmeleri sırasında iki taraf “Kazakistan Cumhuriyeti ve Çin Halk Cumhuriyeti Dostane İlişkileri Ortak Deklarasyonu”, “Kazakistan-Çin İkili Hava Ulaştırma Anlaşması”, “Kazakistan ve Çin arasında Vatandaşların Karşılıklı Seyahatlerine İlişkin Usullere Dair Anlaşma” ve “Kazakistan-Çin Kültür Bakanlıkları 1993-1994 Yıllara İlişkin İşbirliği Planı” gibi ikili anlaşmaları imzalamışlardır. [1] [2]

25-28 Nisan 1994 tarihlerinde Çin Başbakanı Li’nin Kazakistan Cumhurbaşkanı Nazarbayev’in davetliyle ülkeye yaptığı resmi ziyareti sırasında, iki ülke arasında “Kazakistan-Çin Sınır Anlaşması”, “Çin hükümetinin Kazakistan’a Kredi Sağlamasına İlişkin Anlaşma” ve “Kazakistan-Çin Arasındaki Demiryolu Yük Taşımacılığını Geliştirmeye Yönelik Görüşmeler Protokolü” gibi anlaşmalar imzalanmıştır. 11-13 Eylül 1995 tarihinde de Çin Devlet Başkanı Jiang, Kazakistan Cumhurbaşkanı Nazarbayev’in daveti üzerine Kazakistan’a Çin’in Cumhurbaşkanı düzeyindeki ilk ziyaretini gerçekleştirdi. 26 Nisan 1996 tarihinde Şanghay’da Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan arasında “Sınır Bölgelerinde Askeri Güvenliğin Derinleştirilmesi Anlaşması”nın imzalanmasıyla Şanghay Beşlisi kurulmuştur. Şanghay Beşlisi’nin kurulmasının olumlu etkisiyle 1998 yılında Kazakistan ve Çin arasında Sovyet döneminden kalma bazı sınır sorunları çözülmüştür. 23 Aralık 2002 tarihinde “Kazakistan ve Çin Arasında Dostluk, İşbirliği ve İyi Komşuluk Anlaşması” imzalanmışken, 03-04 Temmuz 2005 tarihlerinde Çin Devlet Başkanı Hu Jintao’nun Kazakistan ziyareti sırasında “Kazakistan-Çin Arasında Stratejik Ortaklık Kurulması ve Geliştirilmesine Yönelik Ortak Bildiri”nin imzalanmasıyla iki ülke liderleri Kazakistan-Çin arasındaki karşılıklı güven temelinde şekillenen siyasi, ekonomik, ticari ilişkileri stratejik ortaklık düzeyine yükseltmeye karar almıştır. Nihayetinde 13 Haziran 2011 tarihinde Çin Devlet Başkanı Hu Jintao’nun Kazakistan’a ziyareti sırasında “Kazakistan-Çin Arasında Kapsamlı Stratejik Ortaklık Geliştirilmesine Yönelik Ortak Bildiri” imzalanmıştır. [1] [2] [3]

2013 yılında Çin’de Xi Jinping başkanlığında yeni bir yönetim döneminin başlamasıyla beraber Çin’in bölgesel ve küresel çaptaki yeni jeopolitik ve jeoekonomik stratejilerinin or-

**DİPLOMATİK OLARAK 3
OCAK 1992 TARİHİNDE
BAŞLANAN KAZAKİSTAN-
ÇİN İKİLİ İLİŞKİLERİ
GÜNÜMÜZDE STRATEJİK
ORTAKLIK HALİNE
GELMİŞTİR.**

қойылу арқылы басталған Қазақстан - Қытай қарым-қатынастары 1993 жылы 18-21 қазан күндері ҚР Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың ҚХР Төрағасы Цзянь Цземиннің шақыруымен Қытайға ресми сапармен баруы арқылы жаңа бір кезеңге аяқ басқанын айтуға болады. Өйткені ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың ҚХР Төрағасы Цзянь Цземин мен Премьер-министрі Ли Пэнмен кездесулері барысында тараптар «Қазақстан-Қытай достық қатынастары туралы бірлескен декларация», «Қазақстан-Қытай екіжақты әуе қатына-

www.huanqiu.com

**ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ
ТҰРҒЫДАН 1992 ЖЫЛДЫҢ
3 ҚАҢТАРЫНАН БАСТАЛҒАН
ҚАЗАҚСТАН-ҚЫТАЙ ЕКІЖАҚТЫ
ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАРЫ
ҚАЗІРГІ ТАҢДА СТРАТЕГИЯЛЫҚ
СЕРІКТЕСТІК ДЕҢГЕЙІНЕ ЖЕТТІ.**

тaya ықмасы, Kazakistan-Чін іліскілеріні ыні бір ашамaya ғетірішіті. 7 Eылл 2013 таріһінде Чін Devlet Башканы Хі'нін ілк Kazakistan ресмі зіyареті кaпсамында "Kazakistan-Чін Арасында Кaпсамлы Стратежік Ортаклығы Дерін-лестірімге Yөнелік Ортак Бідірі"нін імzалан-масыыла Kazakistan-Чін іліскілері өнелмі бір івме kазанмышты. Чін Devlet Башканы Хі'нін зіyарет сарасында Kazakistan ve Чін арасында башта Kaшаған petrol саhasына yөнелік бір алашма олмак үзере yakлашк 30 mылар до-ларлык тсарі алашмалар імzаланмышты. Аыра

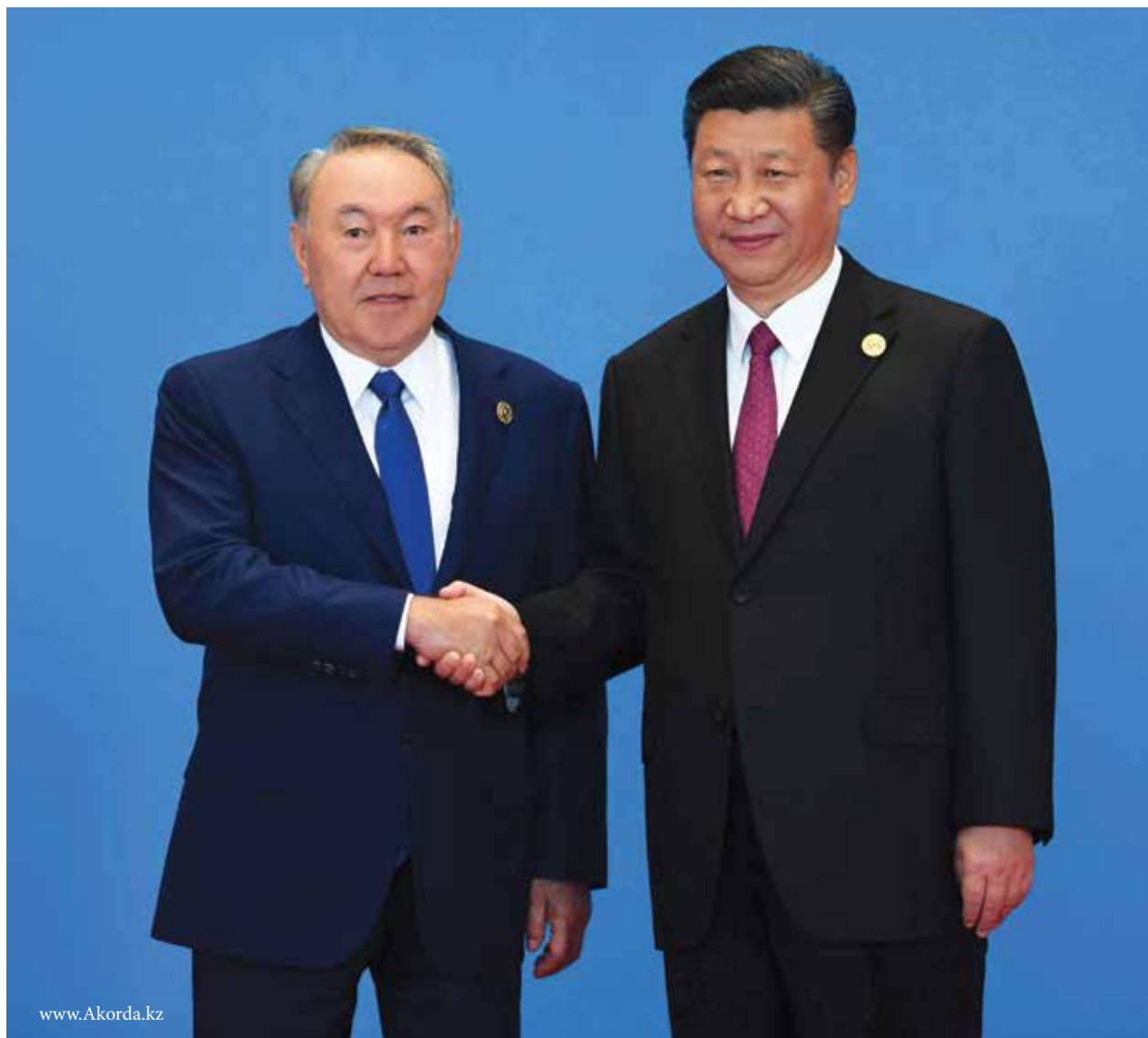
стары туралы келісім», «Қазақстан мен Қытай азаматтарының өзара сапарлары туралы келісім» және «Қазақстан мен Қытай Мәдениет министрліктерінің 1993-1994 жылдарға арналған ынтымақтастық жоспары» сияқты бірқатар екіжақты келісімдерге қол қойған болатын. [1] [2]

1994 жылы 25-28 сәуір күндері ҚХР Премьер-министрі Ли Пэннің ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың шақыруымен Қазақстанға жасаған ресми сапары барысында екі ел арасында «Қазақстан-Қытай мемлекеттік

günümüzde Pekin yönetiminin çok önemle değerlendirdiği "Tek Kuşak, Tek Yol" girişimi ilk defa Çin Devlet Başkanı Xi'nin söz konusu ziyareti sırasında açıklanmıştır. Kazakistan'ın Çin ve Avrasya arasındaki köprü konumu açısından bakıldığında, Çin Devlet Başkanı'nın "Tek Kuşak, Tek Yol" girişimini Kazakistan ziyareti sırasında açıklaması, Pekin yönetiminin bu girişim üzerinde Kazakistan'a büyük önem verdiğine işaret edebilir. [4]

Son birkaç yılda Kazakistan-Çin arasındaki siyasi ilişkiler karşılıklı üst düzey ziyaretlerle pekişmektedir. Özellikle Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) çerçevesinde Orta Asya ülkeleri ve Avrasya Ekonomik Birliği'yle ilişkilerini geniş-

шекарасы туралы келісім», «ҚХР үкіметінің ҚР-ға кредит беруі туралы келісім» және «Қазақстан мен Қытай арасында теміржол жүк тасымалын дамыту туралы келіссөздер хаттамасына» қол қойылды. 1995 жылы 11-13 қыркүйек күндері ҚХР Төрағасы Цзянь Цземин ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың шақыруымен Қазақстанда алғаш рет ресми сапарда болды. 1996 жылы 26 сәуірде Шанхайда «Қытай, Ресей, Қазақстан, Қырғызстан және Тәжікстан арасындағы шекара ауданында әскери саладағы сенімділікті нығайту туралы келісіміне» қол қойылып Шанхай Бестігі құрылды. Шанхай Бестігінің оң ықпалы арқасында 1998 жылы Қазақстан мен

letmeye çalışan Çin, Kazakistan ile ikili ilişkilerine daha çok önem göstermektedir. 1-5 Eylül 2016 tarihlerinde Kazakistan Cumhurbaşkanı Nazarbayev Çin Devlet Başkanı Xi'nin davetiyle 2016 G20 Hangzhou Zirvesi'ne katılmıştır. [5] Pekin yönetiminin bu daveti, Çin'in Kazakistan ile ikili ilişkilerine verdiği önemin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Son olarak 18 Nisan 2017 tarihinde Çin Başbakanı Birinci Yardımcısı Zhang Gaoli Kazakistan'ı ziyaret etti. [6] 21-24 Nisan 2017 tarihlerinde Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi de, ŞİÖ Astana Zirvesi kapsamında Kazakistan Cumhurbaşkanı Nazarbayev, Kazakistan Başbakanı Bakıttan Sagintayev ve Dışişleri Bakanı Kairat Abdrakhmanov ile görüşmeler gerçekleştirdi. Taraflar ŞİÖ ve Tek Kuşak Tek Yol girişimi çerçevesinde iki ülkenin özel ve kapsamlı stratejik ortaklık ilişkilerini daha da geliştirmeye yönelik görüşmelerde bulundu. Nitekim 14-15 Mayıs 2017 tarihlerinde Pekin'de düzenlenen Tek Kuşak Tek Yol Uluslararası İşbirliği Forumu bünyesinde iki ülke lideri bir görüşme gerçekleştirmiştir. Bunların yanı sıra, 7-9 Haziran 2017 tarihlerinde Çin Devlet Başkanı Xi'nin Kazakistan'a resmi bir ziyaret gerçekleştirmesi ve Astana EXPO-2017 fuarına katılması beklenmektedir. [7]

Kazakistan-Çin Ekonomik İlişkileri

1992 yılından bu yana Kazakistan ve Çin arasındaki siyasi ilişkilerinin giderek artması iki ülke arasında özellikle enerji alanını kapsayan önemli işbirliği ortamının ve ekonomik ilişkilerin gelişmesine büyük katkı sağlamaktadır. Genelde Kazakistan ve Çin arasındaki ekonomik ilişkilerde daha çok enerji alanındaki işbirliği ağırlık kazanmaktadır. Buna neden olan faktörler ise, bir yandan bağımsızlığa kavuşmasından sonra Kazakistan'ın petrol ve doğalgaz ihracına dayalı ekonomik büyümesi, öte yandan da 1990'lı yıllardan sonra Çin'in giderek artan ekonomik büyümesiyle birlikte enerji tüketiminin de hızla artmasıdır. Kazakistan-Çin arasındaki enerji işbirliğinin 2006'da önemli bir aşama-

**ÖZELLİKLE
ŞANGHAY İŞBİRLİĞİ
ÖRGÜTÜ (ŞİÖ)
ÇERÇEVESİNDE ORTA
ASYA ÜLKELERİ VE
AVRASYA EKONOMİK
BİRLİĞİ'YLE
İLİŞKİLERİNİ
GENİŞLETMEYE
ÇALIŞAN ÇİN,
KAZAKİSTAN İLE
İKİLİ İLİŞKİLERİNE
DAHA ÇOK ÖNEM
GÖSTERMEKTEDİR.**

**ШАНХАЙ
ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ
ҰЙЫМЫ (ШЫҰ)
НЕГІЗІНДЕ ОРТАЛЫҚ
АЗИЯ ЖӘНЕ
ЕУРАЗИЯЛЫҚ
ЭКОНОМИКАЛЫҚ
ОДАҒЫ (ЕЭО)
ЕЛДЕРІМЕН ҚАРЫМ-
ҚАТЫНАСЫН
КЕҢЕЙТУГЕ
КҮШ САЛЫП
ОТЫРҒАН ҚЫТАЙ,
ҚАЗАҚСТАНМЕН
ЕКІЖАҚТЫ ҚАРЫМ-
ҚАТЫНАСТАРЫНА
КӨБІРЕК КӨҢІЛ
БӨЛУДЕ.**

Қытай арасындағы Кеңес дәуірінен қалған кейбір шекаралық мәселелер шешімін тапты. 2002 жылы 23 желтоқсанда «Қазақстан-Қытай достық, ынтымақтастық және тату көршілік туралы келісіміне» қол қойылса, 2005 жылы 3-4 шілде күндері ҚХР Төрағасы Ху Цзиньтаудың Қазақстанға сапары барысында қол қойылған «Қазақстан мен Қытай арасында стратегиялық серіктестік орнату және дамыту туралы бірлескен декларацияға» қол қойған екі елдің көшбасшылары Қазақстан мен Қытай арасындағы өзара сенім негізінде қалыптасқан саяси және сауда-экономикалық қарым-қатынастарды стратегиялық әріптестік деңгейіне көтеруге шешім қабылдады. Сөйтіп, 2011 жылы 13 маусымда ҚХР Төрағасы Ху Цзиньтаудың Қазақстанға сапары барысында «Қазақстан-Қытай арасында жан-жақты стратегиялық әріптестік орнату туралы бірлескен декларацияға» қол қойылды. [1] [2] [3]

2013 жылы Қытайда Си Цзиньпиннің басшылығындағы жаңа билік дәуірінің басталуымен бірге Қытайдың аймақтық және жаһандық ауқымдағы жаңа геосаяси және геοэкономикалық стратегиясының пайда болуы Қазақстан-Қытай қарым - қатынастарының да жаңа кезеңіне жол ашты. 2013 жылы 7 қыркүйекте ҚХР Төрағасы Цзиньпиннің Қазақстанға алғашқы ресми сапары аясында «Қазақстан-Қытай арасындағы жан-жақты стратегиялық серіктестікті одан әрі дамыту туралы бірлескен декларацияға» қол қойылып, Қазақстан-Қытай қарым-қатынасы жаңаша серпін алды. Қытай басшысының аталмыш сапары барысында Қазақстан мен Қытай арасында Қашаған мұнай кен орны туралы келісімді қамтыған шамамен 30 млрд. долларлық сауда келісімдеріне қол қойылды. Сонымен қатар, қазіргі таңда Қытай билігі айрықша мән беріп отырған «Бір белдеу, бір жол» бастамасы да алғаш рет ҚХР Төрағасы Цзиньпиннің Қазақстанға жасаған ресми сапары барысында белгілі болған болатын. Қазақстанның Қытай

дан geçtiği söylenebilir. Çünkü 1997 yılında Astana ve Pekin hükümetleri arasında varılan anlaşma ile başlayan Kazakistan-Çin Petrol Boru Hattı projesi, Aralık 2005 yılında tamamlanmış olup söz konusu boru hattı üzerinden ilk petrol Çin'e Temmuz 2006 yılında ulaşmıştır. 2006 yılında faaliyete başlayan Kazakistan-Çin Petrol Boru Hattı üzerinden nakledilen toplam petrol miktarı 29 Mart 2017 tarihi itibarıyla 100 milyon tona ulaşmıştır. [8] [9]

Türkmenistan-Çin Doğalgaz Boru Hattı olarak da bilinen Kazakistan-Çin Doğalgaz Boru Hattı projesinin ilk etabı Aralık 2009 yılında tamamlanmıştır. [10] Kazakistan-Çin Doğalgaz Boru Hattı'nın ikinci bölümü olan Beyneu-Bozoy-Çimkent Boru Hattı'nın inşası da tamamlanarak Nisan 2017'den itibaren faaliyete başlamış bulunmaktadır. Bu aşamayla birlikte Kazakistan-Çin Doğalgaz Boru Hattı üzerinden yıllık 60 milyar metreküp doğalgaz taşınması hedeflenmektedir. [11] Uzmanlara göre 2020 yılına gelindiğinde günümüzde dünyanın ikinci büyük enerji tüketicisi Çin'in ABD'yi geçerek petrol ve gaz ithalatında ilk sıraya çıkması ve petrol tüketiminin 430-610 milyon tona ulaşması beklenmektedir. [12] Bu açıdan bakıldığında, önümüzdeki yıllarda Çin hükümeti Kazakistan ile enerji alanındaki işbirliğine daha da önem göstereceği söylenebilir.

2007 yılında inşaata başlayan Kazakistan-Çin Uluslararası Sınır Ötesi İşbirliği Merkezi olarak da adlandırılan Horgos Serbest Ekonomik Bölgesi, 18 Nisan 2012 tarihinde resmi olarak faaliyete başlamasıyla Kazakistan-Çin arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin daha da arttırılmasına önemli bir katkı sağlamaktadır. Örneğin, Çin verilerine göre, 18 Nisan 2012 tarihinde Horgos Sınır Ötesi İşbirliği Merkezi'ne ticari amaçla gelenlerin sayısı sadece 240 bin olurken, Ağustos 2016 yılına kadar bu rakam 100.292 milyon olmuştur. 18 Nisan 2012 tarihinden Ağustos 2016 yılına kadar Horgos Sınır Ötesi İşbirliği

**GENELDE
KAZAKİSTAN VE
ÇİN ARASINDAKİ
EKONOMİK
İLİŞKİLERDE
DAHA ÇOK ENERJİ
ALANINDAKİ
İŞBİRLİĞİ AĞIRLIK
KAZANMAKTADIR.**

**ЖАЛПЫ АЛҒАНДА,
ҚАЗАҚСТАН МЕН
ҚЫТАЙ АРАСЫН-
ДАҒЫ ЭКОНОМИКА-
ЛЫҚ ҚАРЫМ-
ҚАТЫНАСТАР
ЭНЕРГЕТИКА
САЛАСЫНДАҒЫ
ЫНТЫМАҚТАС-
ТЫҚҚА
БАҒЫТТАЛҒАН.**

мен Еуразия арасын жалғастырып жатқан географиялық орны тұрғысынан алғанда, Қытай басшысының «Бір белдеу, бір жол» бастамасын Қазақстанға сапары кезінде жария етуі ресми Пекиннің осы бастама шеңберінде де Қазақстанға ерекше мән беретінін көрсетеді. [4]

Соңғы бірнеше жылда Қазақстан мен Қытай арасындағы саяси қарым-қатынастар жоғары деңгейдегі өзара ресми сапарлар негізінде дами түсуде. Атап айтқанда, Шанхай ынтымақтастық ұйымы (ШЫҰ) негізінде Орталық Азия және Еуразиялық экономикалық одағы (ЕЭО) елдерімен қарым-қатынасын кеңейтуге күш салып отырған Қытай Қазақстанмен екіжақты қарым - қатынастарына көбірек көңіл бөлуде. 2016 жылы 1-5 қыркүйек күндері ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаев ҚХР Төрағасы Цзиньпиннің шақыруымен Ханчжоу қаласында өткен 2016 жылғы Үлкен 20-лық (G20) Саммитіне қатысты. [5] Ресми Пекиннің бұл шақыруы Қытайдың Қазақстанмен екіжақты қарым-қатынастарға ерекше мән беріп отырғанын көрсетеді деуге болады. Жақында, 2017 жылы 18 сәуірде ҚХР Бірінші вице-премьері Чжан Гауьли Қазақстанға сапармен келді. [6] 2017 жылы 21-24 сәуір күндері ШЫҰ Астана Саммитінде қатысуға келген ҚХР Сыртқы істер министрі Ван И ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаев, Премьер-министрі Бақытжан Сағынтаев және Сыртқы істер министрі Қайрат Әбдірахмановпен кездесті. Тараптар ШЫҰ және «Бір белдеу, бір жол» аясында екі ел арасындағы арнайы және жан-жақты стратегиялық әріптестікті одан ары дамыту туралы келіссөздер жүргізді. Сондай-ақ, екі ел басшылары 2017 жылы 14-15 мамыр күндері Пекинде өткен «Бір белдеу, бір жол» Халықаралық ынтымақтастық форумы кезінде кездесу өткізді. Сондай-ақ, 2017 жылы 7-9 маусымда ҚХР Төрағасы Си Қазақстанға ресми сапармен келіп, Астанадағы ЭКСПО-2017 көрмесіне қатысады деп күтілуде. [7]

Қазақстан-Қытай экономикалық қарым-қатынастары

Merkezi'nde gerçekleşen toplam ticaret hacmi ise yaklaşık 884.07 milyon dolar olmuştur. [13] 2016 yılının ilk 11 ayında Horgos geçidinin transit sevkiyat miktarı 23.5818 milyon ton olarak 2015 yılının ilk 11 ayına göre %18.87 artış sağlamıştır. Bu rakam Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nin toplam transit sevkiyat miktarının %59.99'una karşılık gelmiştir. [14] Horgos Sınır Ötesi İşbirliği Merkezi'ni içeren Horgos geçidinin yanı sıra, Kazakistan ve Çin arasında Alatav, Baktı ve Cemeney geçitleri de faaliyet göstermektedir.

Kazakistan ve Çin ikili işbirliği çerçevesinde son yıllarda Kazakistan üzerinden Avrasya ve Avrupa'ya kadar ulaşan taşıma güzergâhları da güçlendirilmektedir. Kazakistan üzerinden geçen Batı Çin-Batı Avrupa karayolunun Çin'deki kısmı tamamen kullanıma verilmişken, Kazakistan üzerindeki 2.639 kilometrelik kısmının çoğunluğu da tamamlanmış durumdadır. 2014 yılında Kazakistan Demir Yolu (KTZ) şirketinin Cetingen-Horgos ve Cezkazgan-Beineu demiryolu projelerini gerçekleştirmesiyle Çin'den Horgos geçidinden Kazakistan'ın batısındaki Aktau limanına kadar uzanan taşıma güzergâhlarının bağlantısı sağlanmıştır. Horgos üzerinden gerçekleşen demiryolu kargo taşımacılığının transit sevkiyat miktarının 2020 yılında 18 milyon tona ve 2035 yılında ise 31.5 milyon tona ulaşacağı tahmin edilmektedir. [14] Horgos üzerinden gerçekleşen demiryolu kargo taşımacılığının transit sevkiyat miktarı 2.5848 milyon ton olarak kaydedilmiştir. Nitekim Alatav geçidinden geçen Kazakistan-Çin demiryolunun da önemi gün geçtikçe artmaktadır. Örneğin, 2016 yılında Alatav geçidinden geçekleşen konteyner taşımacılığının sevkiyat miktarı 1.381 milyon ton olarak, 2015 yılına göre %25.8 artmıştır. Ayrıca Alatav üzerindeki Çin-Kazakistan-Avrupa tren seferi 1200'den fazladır. [15] Kazakistan verilerine göre, 2016 yılında Kazakistan-Çin arasında demiryolu taşımacılığında taşınan yük

KAZAKİSTAN VE ÇİN İKİLİ İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİNDE SON YILLARDA KAZAKİSTAN ÜZERİNDEN AVRASYA VE AVRUPA'YA KADAR ULAŞAN TAŞIMA GÜZERGÂHLARI DA GÜÇLENDİRİLMEKTEDİR.

ҚАЗАҚСТАН МЕН ҚЫТАЙ АРАСЫНДАҒЫ ЕКІЖАҚТЫ ҰНТЫМАҚТАСТЫҚТЫҢ ШЕҢБЕРІНДЕ СОҢҒЫ ЖЫЛДАРЫ ҚАЗАҚСТАН АРҚЫЛЫ ЕУРАЗИЯ МЕН ЕУРОПАҒА ҰЛАСАТЫН КӨЛІК МАРШРУТТАРЫ ДА КҮШЕЙТІЛДІ.

1992 жылдан бастап бүгінге дейін Қазақстан мен Қытай арасындағы саяси қарым-қатынастардың бірте-бірте артуы екі ел арасындағы әсіресе энергетика сияқты маңызды салаларды қамтыған өзара ынтымақтастық пен экономикалық қарым-қатынастардың дамуына түрткі болып келеді. Жалпы алғанда, Қазақстан мен Қытай арасындағы экономикалық қарым-қатынастар энергетика саласындағы ынтымақтастыққа бағытталған.

Бұған бір жағынан тәуелсіздігін алғаннан кейін Қазақстан экономикасының мұнай және табиғи газ экспортына сүйеніп дамуы, екінші жағынан 1990 жылдардан кейін Қытайдың экономикасының қарқынды өсуімен бірге энергия тұтынуының да тез артуы басты себеп болып отыр. Қазақстан мен Қытай арасындағы энергетикалық ынтымақтастық 2006 жылы маңызды бір кезеңге аяқ басқанын кесіп айтуға болады. Себебі, 1997 жылы Астана мен Пекин арасында қол қойылған келісімдерге сай басталған Қазақстан-Қытай мұнай құбыры жобасының құрылысы 2005 жылдың желтоқсанында толығымен аяқталып, аталмыш құбыр арқылы 2006 жылы шілдеде Қытайға бірінші рет мұнай жеткізілген болатын. 2006 жылдан бастап Қазақстан-Қытай мұнай құбыры арқылы тасымалданған жалпы мұнай көлемі 2017 жылы 29 наурыздағы жағдай бойынша 100 млн. тоннаға жетті. [8] [9]

Түркіменстан-Қытай газ құбыры ретінде де белгілі Қазақстан-Қытай газ құбыры жобасының бірінші бөлігі 2009 жылдың желтоқсан айында аяқталған болатын. [10] Қазақстан-Қытай газ құбырының екінші бөлігі болып саналатын Бейнеу-Шымкент-Бозой газ құбырының құрылысы да аяқталып, 2017 жылы сәуір айында қызметін бастады. Осыған орай Қазақстан-Қытай газ құбыры арқылы тасымалданатын газдың көлемін жылына 60 млрд. текше метрден асыру жоспарланып отыр. [11] Сарапшылардың айтуынша, қазіргі таңда АҚШ-тан кейін әлемдегі екінші ірі энергия тұтынушы болып та-

“

**ÇİN'İN AVRASYA
BÖLGESİNDEKİ EN
ÖNEMLİ İŞBİRLİĞİ
ORTAKLARINDAN BİRİ
OLAN KAZAKİSTAN,
AYNI ZAMANDAN
ÇİN'İN TEK KUŞAK
TEK YOL GİRİŞİMİNİN
UYGULANMASINDA
DA VAZGEÇİLMEZ
DURUMDADIR.**

ҚЫТАЙДЫҢ
ЕУРАЗИЯДАҒЫ
ЕҢ МАҢЫЗДЫ
ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ
СЕРІКТЕСТЕРІНІҢ
БІРІ САНАЛАТЫН
ҚАЗАҚСТАН,
СОНДАЙ-АҚ
ҚЫТАЙДЫҢ «БІР
БЕЛДЕУ, БІР ЖОЛ»
ЖОБАСЫН ІСКЕ
АСЫРУЫ ҮШІН ДЕ
МАҢЫЗДЫ БОЛЫП
ТАБЫЛАДЫ.

miktarı 8.3 milyon tona ulaşmıştır. KTZ'na göre, 2017 yılında bu miktarın %32.4 artması, Kazakistan'ın Çin'e ihracatı 5.59 milyon ton olarak %18.9 ve Çin'den ithalatı ise 5.4 milyon ton olarak 1.5 kat artması beklenmektedir. [16] Son olarak 22 Mart 2017 tarihinde Çin'deki Şaveşek'te Kazakistan-Çin arasında 265 kilometre uzunluğundaki Şaveşek-Ayagöz demiryolu hattı çalışmalarını başlatmaya yönelik bir sözleşme imzalandı. Dahası bu demiryolu hattının Kazakistan üzerinden Sibiryа ve Trans Sibiryа'ya bağlanacak demiryolu hattına dâhil olması öngörülmektedir. [17]

1992 yılında Kazakistan-Çin arasındaki ikili ticaret hacmi sadece 369.1 milyon dolar olmuştur ki, bunun içerisinde Kazakistan'ın Çin'e ihracatı 227.93 milyon dolar ve Çin'den ithalatı ise 141.17 milyon dolar kadardı. 2002 yılında ise, Kazakistan-Çin arasındaki ikili ticaret hacmi 1.95 milyar dolara yükselerek %81.07 artmıştır. Bunun içerisinde Kazakistan'ın Çin'e ihracatı 1.35 milyar dolar olarak %83.12 ve Çin'den ithalatı ise 600 milyon dolar olarak %76.5 artmıştır. [18] 2009 yılında Kazakistan-Çin arasındaki ikili ticaret hacmi 14.004 milyar dolar olarak önceki bir yıla göre %20.2 azalmasına rağmen, ilk defa Kazakistan-Rusya arasındaki ikili ticaret hacmini geride bırakmıştır. [18] [19] 2012 yılında Kazakistan-Çin arasındaki ikili ticaret hacmi 23.98 milyar dolara ulaşarak 2011 yılına göre göre %14.9'luk artış sağlamıştır. Bunun içerisinde Kazakistan'ın Çin'e ihracatı %3.9 artışla 16.48 milyar dolar olarak Kazakistan'ın toplam ihracatındaki payı %19.3'e ve Çin'den ithalatı ise %49.7 artışla 750 milyon dolar olarak Kazakistan'ın toplam ithalatındaki payı %28'e karşılık gelmiştir. [20] Ancak bu rakamlarla Çin Kazakistan'ın en büyük ticaret ortağı haline gelmiştir.

Fakat son yıllardaki Avrasyа Ekonomik Birliği'nin Kazakistan ekonomisi üzerindeki yarattığı etkiler ve Rusya'da yaşanan finansal krizin yanı sıra, petrol fiyatlarının düşmesi sonucunda Kazakistan ekonomisinin küçülmesi Kazakistan ve Çin arasındaki dış ticareti

**DÜNYANIN
YÜKSELEN GÜCÜ
KONUMUNDAKİ ÇİN
İSE, KAZAKİSTAN'IN
ÇOK BOYUTLU DIŞ
POLİTİKASINDA
RUSYA'DAN SONRA
İKİNCİ SIRADA YER
ALMAKTADIR.**

**ӘЛЕМНІҢ ҚУАТТЫ
ЭКОНОМИКА-
ЛАРЫНЫҢ БІРІ
САНАЛАТЫН
ҚЫТАЙ БОЛСА,
ҚАЗАҚСТАННЫҢ КӨП
БАҒЫТТЫ СЫРТҚЫ
САЯСАТЫНДА
РЕСЕЙДЕН KEЙІН
ЕКІНШІ ОРЫНДА.**

былатын Қытайдың 2020 жылға қарай мұнай мен газ импортына бірінші орынға көтеріліп, мұнай тұтынуы 430-610 млн. тоннаға жетеді деп күтілуде. [12] Осы тұрғыдан алғанда, алдағы жылдары Қытай үкіметінің Қазақстанмен энергетика саласындағы ынтымақтастыққа тіпті де көбірек мән беретінін болжауға болады.

2007 жылы құрылысы басталған Қазақстан-Қытай «Қорғас» шекара маңы ынтымақтастық халықаралық орталығы» деп аталатын Қорғас еркін экономикалық аймағы 2012 жылы 18 сәуірде ресми түрде іске қосылып, Қазақстан мен Қытай арасындағы экономикалық және сауда қарым-қатынастарының одан әрі дамуына маңызды үлес қосуда. Мысалы, Қытай деректері бойынша, 2012 жылы 18 сәуірде «Қорғас» шекара маңы ынтымақтастық халықаралық орталығына» сауда мақсатымен келгендердің саны тек 240 мың болса, 2016 жылдың тамыз айына дейін бұл көрсеткіш 100,292 млн.-ға жетті. 2012 жылдың 18 сәуірінен бастап 2016 жылдың тамыз айына дейін «Қорғас» шекара маңы ынтымақтастық халықаралық орталығында жүзеге асқан жалпы сауда көлемі 884,07 млн. долларға жетті. [13] 2016 жылдың алғашқы 11 айында Қорғас арқылы өткен транзиттік жүктердің жалпы көлемі 23,5818 млн. тонна болып, 2015 жылдың 11 айымен салыстырғанда 18,87% артты. Бұл көрсеткіш Шыңжаң Ұйғыр автономиялық ауданы арқылы өткен транзиттік жүктердің жалпы көлемінің 59,99%-ына сәйкес келеді. [14] «Қорғас» шекара маңы ынтымақтастық халықаралық орталығын қамтыған Қорғас шекара өткелінен тыс, Қазақстан мен Қытай арасында Алатау, Бақты және Жеменей шекара өткелдері де жұмыс істейді.

Қазақстан мен Қытай арасындағы екіжақты ынтымақтастықтың шеңберінде соңғы жылдары Қазақстан арқылы Еуразия мен Еуропаға ұласатын көлік маршруттары да күшейтілуде. Қазақстан арқылы өтетін Батыс Қытай – Батыс Еуро-

olumsuz yönde etkilemiştir. Örneğin, 2015 yılında Kazakistan-Çin arasındaki ikili ticaret hacmi 10.57 milyar dolar olarak 2014 yılına göre %38.8 azalırken, bunun içerisinde Kazakistan'ın Çin'e ihracatı 5.48 milyar dolar olarak %44.1 ve Çin'den ithalatı ise 5.08 milyar dolar olarak %31.7 azalmıştır. [21] 2016 yılında ise Kazakistan ve Çin arasındaki karşılıklı ticaret hacmi 7,88 milyar dolar olarak 2015 yılına göre %25.4 azalış göstermiştir. Bunun içerisinde Kazakistan'ın Çin'e ihracatı 4.21 milyar dolar olarak %23.1 ve Çin'den ithalatı ise 3.67 milyar dolar olarak %27.9 azalmıştır. Bu rakamlarla Çin Kazakistan'ın ikinci büyük ihracat ve en büyük ithalat pazarı olmuştur. [22] 2017 yılın Ocak ayında ise, Kazakistan ve Çin arasındaki karşılıklı ticaret hacmi 710 milyon dolar olarak 2016 yılın Ocak ayına göre %43.6, Kazakistan'ın Çin'e ihracatı 370 milyon dolar olarak %51.8 ve Çin'den ithalatı ise 3.3 milyon dolar olarak %35.4 artış kaydetti. [23] Taraflar 2020 yılında ikili ticaret hacmini 40 milyar dolara ulaştırmayı hedeflemektedir. [24]

1 Şubat 2017 tarihine kadar Çin'den Kazakistan'a yapılan doğrudan yatırım hacmi 13,9 milyar, Kazakistan'dan Çin'e ise 519,7 milyon dolar olmuştur. 1 Şubat 2017 tarihi itibarıyla Kazakistan'da Çin sermayeli 2.783 şirket kaydedilmiştir. Kazakistan'da hâlihazırda Çin ile ortak 3 proje tamamlanmışken, 5 proje inşaat halinde ve 10 proje ise tamamlanmak üzeredir. Geçen yıl iki ülke arasında imzalanan toplam 27 milyar dolar değerindeki 51 önemli endüstriyel projelerini de bu yıl itibarıyla başlanması beklenmektedir. Nitekim 2017 yılı Kazakistan'da Çin Turizmi yılıdır. Aynı zamanda 2017 yılı Kazakistan-Çin resmi diplomatik ilişkilerinin başlamasının 25. yıldönümüdür. 8 Nisan 2017 tarihinde Astana'da düzenlenen Kazakistan-Çin İşbirliği Komiteleri 8. Toplantısı'nda taraflar iki ülke arasındaki ticari-ekonomik, bilimsel-teknik, finans, enerji, sosyo-kültürel, nakliyat ve transit taşımacılık alanlarındaki işbirliği konularının ele alarak, Kazakistan-Çin işbirliğinin başarıları bir şekilde geliştirilmesine yönelik anlaşmalarda bulunmuşlardır. [24]

Sonuç

1992'de kurulan ve bu zamana kadar 25 yılı geride bırakan Kazakistan-Çin ilişkileri günümüzde hem siyasi ve hem de ekonomik açıdan önemli bir konumdadır. Geniş top-

па автожолының Қытайдағы бөлігі толығымен пайдалануға берілген болып, Қазақстандағы 2639 шақырымдық жолдың да басым бөлігінің құрылысы аяқталу үстінде. 2014 жылы Қазақстан темір жолы (ҚТЖ) компаниясының Жетіген-Қорғас және Жезқазған-Бейнеу бағыттары бойынша теміржол жобаларын іске қосуының арқасында Қытайдан Қорғас шекара өткелі арқылы Қазақстанның Ақтау портына дейінгі тасымал бағыттарының байланысы қамтамасыз етілді. Қорғас шекара өткелі арқылы өтетін теміржол транзиттік жүк тасымалының жалпы көлемі 2020 жылы 18 млн. тоннаға, ал 2035 жылы 31,5 млн. тоннаға дейін жететіні болжануда. [14] 2016 жылы Қорғас арқылы тасымалданған теміржол транзиттік жүктің жалпы көлемі 2,5848 млн. тонна ретінде тіркелді. Сондай-ақ, Алатау шекара өткелінен өтетін Қазақстан-Қытай темір жолының маңыздылығы да күн санап артып келеді. Мысалы, 2016 жылы Алатау шекара өткелі арқылы тасымалданған контейнерлік жүктің жалпы көлемі 1,381 млн. тонна болып, 2015 жылмен салыстырғанда 25,8%-ға өсті. Сонымен қатар, Алатау шекара өткелі арқылы өткен Қытай-Қазақстан-Еуропа пойыздарының саны 1200-ден асты. [15] Қазақстанның статистика мәліметтері бойынша, 2016 жылы Қазақстан мен Қытай арасындағы теміржолдар арқылы тасымалданған жүктердің көлемі 8,3 млн. тоннаны құрады. ҚТЖ мәліметтеріне қарағанда, 2017 жылы аталған жүк көлемінің 32,4%-ға артуы Қазақстанның Қытайға экспорты 18,9%-ға артып 5,59 млн. тоннаға, ал Қытайдан импорт 5,4 млн. тонна болып 1,5 есеге артуы күтілуде. [16] Соңғы рет, 2017 жылы 22 наурызда Қытайдың Шәуешек қаласында Қазақстан-Қытай арасындағы 265 шақырымдық Шәуешек-Аягөз теміржол желісінің құрылыс жұмыстарын бастау туралы келісім-шартқа қол қойылды. Сонымен қатар, осы теміржол желісін Қазақстан арқылы Сібір және Транссібірге жалғасатын темір жолына қосу жоспарлануда. [17]

1992 жылы Қазақстан мен Қытай арасындағы екіжақты сауда көлемі небәрі 369,1 млн. долларды құрап, оның ішінде Қазақстанның Қытайға экспорты 227,93 млн. доллар, ал Қытайдан импорты 141,17 млн. доллар болған еді. 2002 жылы Қазақстан мен Қытай арасындағы екіжақты сауда көлемі 1,95 млрд. доллар бо-

раға ve zengin yer altı kaynaklarına sahip olan Kazakistan yüksek ekonomik ve transit potansiyeliyle Çin'in Avrupa'ya ulaşан yol güzergâhı konumunda bulunarak, Çin'in enerji güvenliлііінің сағланması ve Çin mallarının önemli дйш pazarlara ulaşması bakımından да бүйүк өнөм теşkil етмектедир. Dolaysıyla son yıllarda Pekin yönetimi Kazakistan ile икi-ли іліşkilerine daha çok өнөм гөстөрмектедир. Çin'in Avrasya бөлgesindeki en өнөмлі ішбир-лігі ортақларından biri olan Kazakistan, aynı замандан Çin'in Тек Куşак Тек Yol girişiminin uygulanmasında да vazgeçilmez durumdadır. Dünyanın yükselen gücü konumundaki Çin ise, Kazakistan'ın çok boyutlu дйш politikasında Rusya'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Çünkü Kazakistan gerek alternatif arayışında, gerekse ekonomik kalkınmasında Çin'in ekonomik gücü ile yatırımlарına иhtiyaç duymaktadır. Bu ачідан bakıldığında, Kazakistan-Çin іліşkilerinin birbirini tamamlayıcı olarak önümüzdeki yıllarda giderek gelişebileceği söylenebilir. Ama Kazakistan'ın Çin ile іліşkileri ve ішбирліііні geliştirirken, бөлgedeki

лып, 1992 жылмен салыстырғанда 81,07%-ға өсті. Атап айтқанда, Қазақстанның Қытайға экспорты 1,35 млрд. доллар болып 83,12%-ға, ал Қытайдан импорты 600 млн. доллар болып 76,5%-ға өсті. [18] 2009 жылы Қазақстан-Қытай екіжақты сауда көлемі 14,004 млрд. доллар көлемінде ғана болып, өткен жылмен салыстырғанда 20,2% төмендеуіне қарамастан, алғаш рет Қазақстан мен Ресей арасындағы екіжақты сауда көлемін артта қалдырды. [18] [19] 2012 жылы Қазақстан-Қытай арасындағы екіжақты сауда көлемі 23,98 млрд. долларға жетіп, 2011 жылмен салыстырғанда 14,9%-ға өсті. Атап айтқанда, Қазақстанның Қытайға экспорты 3,9%-ға арту арқылы 16,48 млрд. доллар болып, Қазақстанның жалпы экспорт көлеміндегі үлесі 19,3%-ға, ал Қытайдан импорты 49,7%-ға арту арқылы 750 млн. долларға жетіп, Қазақстанның жалпы импорт көлеміндегі үлесі 28%-ға сәйкес келді. [20] Осылайша, бұл сандық көрсеткіштер арқылы Қытай Қазақстанның ең ірі сауда әріптесіне айналды.

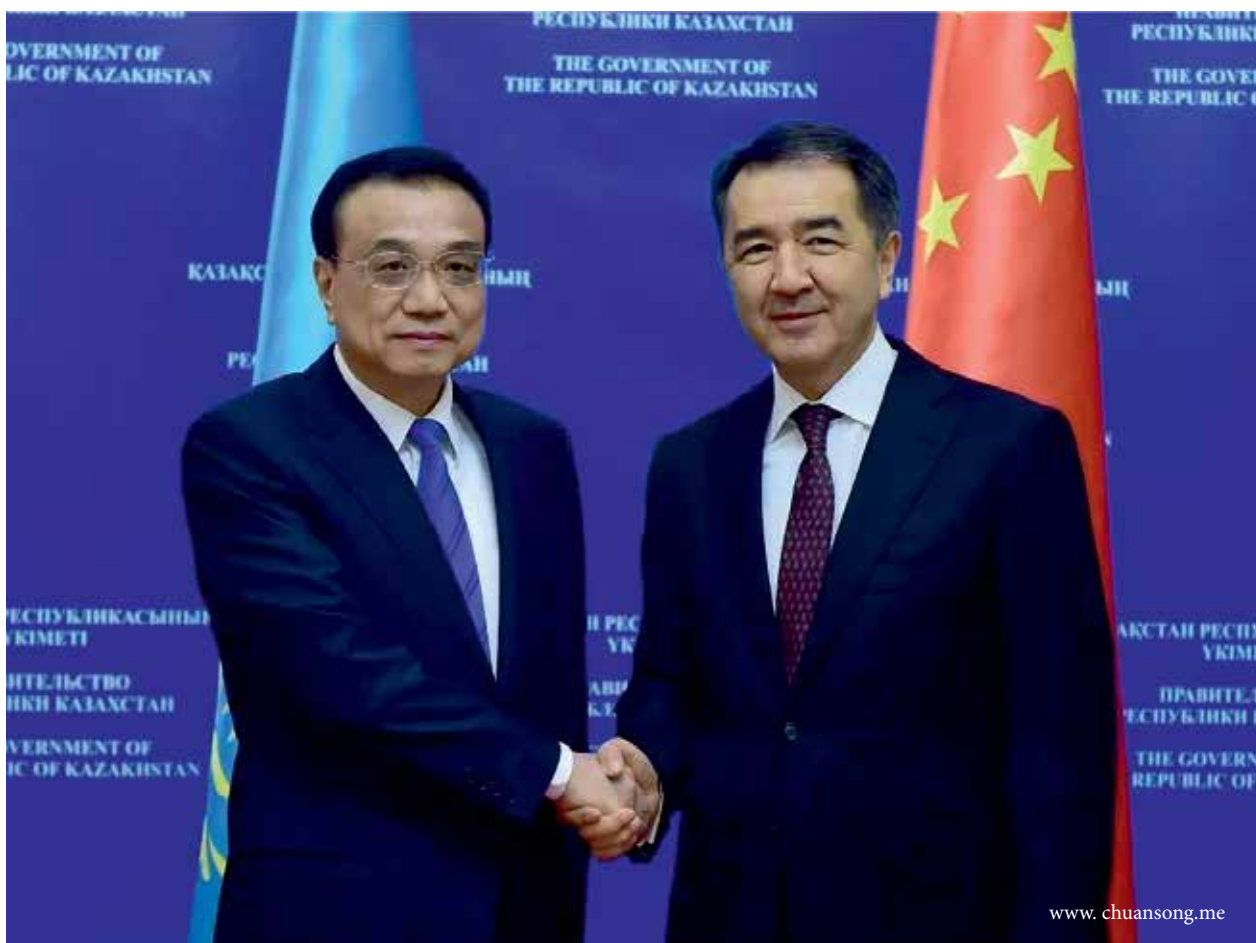

özel coğrafi konumu ve ekonomik avantajını kullanarak kendi ulusal çıkarlarını sağlayabilmesi gerekmektedir. □

Бірақ соңғы жылдары Еуразиялық экономикалық одақтың Қазақстан экономикасына болған жағымсыз ықпалы және Ресейде туындаған қаржы дағдарысымен қатар, мұнай бағасының құлдырауы салдарынан Қазақстан экономикасының тоқырауы Қазақстан мен Қытай арасындағы сыртқы саудаға теріс әсер етті. Мысалы, 2015 жылы Қазақстан мен Қытай арасындағы екіжақты сауда көлемі 10,57 млрд. доллар ғана болып, 2014 жылымен салыстырғанда 38,8%-ға төмендеді, атап айтқанда Қазақстанның Қытайға экспорты 5,48 млрд. доллар болып 44,1%-ға, ал Қытайдан импорты 5,08 млн. доллар болып 31,7%-ға төмендеді. [21] 2016 жылы Қазақстан мен Қытай арасындағы екіжақты сауда көлемі 7,88 млрд. доллар болып, 2015 жылмен

салыстырғанда 25,4%-ға төмендеді. Атап айтқанда, Қазақстанның Қытайға экспорты 4,21 млрд. доллар болып 23,1%-ға, ал Қытайдан импорты 3,67 млрд. доллар болып 27,9%-ға төмендеді. Алайда бұл көрсеткіштер арқылы Қытай Қазақстанның екінші ірі экспорттық нарығы және үшін ірі импорт қайнары болды. [22] 2017 жылдың қаңтар айында Қазақстан мен Қытай арасындағы екіжақты сауда көлемі 710 млн. доллар болып, 2016 жылдың қаңтар айымен салыстырғанда 43,6%-ға, Қазақстанның Қытайға экспорты 370 млн. доллар болып 51,8%-ға және Қытайдан импорты 3,3 млн. доллар болып 35,4%-ға артты. [23] Тараптар 2020 жылы екіжақты сауда көлемін 40 млрд. долларға жеткізуді жоспарлауда. [24]

2017 жылдың 1 ақпанына дейін Қытайдың Қазақстанға салған тікелей инвестиция көлемі 13,9 млрд. доллар, ал Қазақстанның Қытайға салған тікелей инвестиция көлемі 519,7 млн. долларды құрады. 2017 жыл-

дың 1 ақпанындағы жағдай бойынша, Қазақстанда Қытайдың 2,783 компаниясы тіркелген. Қазақстанда қазіргі таңда Қытаймен бірлескен 3 ірі жоба аяқталса, 5 ірі жоба құрылысын жалғастыруда, ал 10 ірі жоба жақында аяқталады. Өткен жылы екі ел арасында қол қойылған жалпы құны 27 млрд. доллар болатын 51 ірі индустриялық жобаның биылдан бастап қолға алынатыны күтілуде. 2017 жыл Қазақстанда Қытай туризмінің жылы деп жарияланды. Сонымен қатар, 2017 жылы Қазақстан-Қытай ресми дипломатиялық қарым-қатынастарының 25-інші жылы. 2017 жылы 8 сәуір күні Астана Қазақстан-Қытай ынтымақтастық комитетінің 8 жиналысы өтті. Тараптар екі ел арасындағы сауда және экономика, ғылым-техника, қаржы, энергетика, әлеуметтік-мәдени, тасымалдау және транзиттік тасымал саласындағы ынтымақтастық мәселелерін талқылап, Қазақстан-Қытай ынтымақтастығын дамыту туралы келісімдерге келді. [24]

Қорытынды

1992 жылы құрылған және бүгінге дейін 25 жылды артта қалдырған Қазақстан-Қытай қарым-қатынастары қазіргі таңда саяси және экономикалық жағынан да айрықша маңызға ие. Кең аумаққа және бай жерасты байлығына ие Қазақстанның өзіне тән жоғары экономикалық және транзиттік әлеуеті бар болып, Қытайдан Еуропаға ұласатын маңызды жолдардың бойында орналасуымен қатар, Қытайдың энергетикалық қауіпсіздігінің сақталуы және Қытай тауарларының сыртқы нарықтарға қол жеткізуі тұрғысынан аса маңызды стратегиялық орынға ие. Сондықтан, соңғы жылдары ресми Пекин Қазақстанмен екіжақты қарым-қатынастарға көбірек мән беруде. Қытайдың Еуразиядағы ең маңызды ынтымақтастық серіктестерінің бірі саналатын Қазақстан сондай-ақ Қытайдың «Бір белдеу, бір жол» жобасын іске асыруы үшін де маңызды болып табылады. Әлемнің қуатты экономикаларының бірі саналатын Қытай болса, Қазақстанның көп өлшемді сыртқы саясатында Ресейден кейін екінші орында. Өйткені, Қазақстанның мейлі сыртқы саясаттағы тепе-теңдігі үшін болсын, мейлі экономикалық дамуы үшін болсын, Қытайдың экономикалық қуаты мен инвестициясына қажеттілігі бар. Осыған байланысты, Қазақстан мен Қытай қарым-қатынастары өзара бір-бірін толықтыра отырып, алдағы жылдары барған сайын дамиды дегуге болады. Бірақ, Қазақстан Қытаймен

қарым-қатынастар мен ынтымақтастықты дамыту барысында аймақтағы өзіне тән ерекше географиялық жағдайы мен экономикалық артықшылықтарын пайдаланып өз ұлттық мүдделерін қамтамасыз етуге қабілетті болу керек. □

Кullanılan kaynaklar/Пайдаланылған әдебиеттер:

1. http://www.ciis.org.cn/chinese/2012-01/04/content_4813320.htm
2. <http://web.archive.org/web/20140906133919/http://kz.china-embassy.org/chn/zhgx/zhgxgk/>
3. <http://www.mfa.kz/index.php/kz/aza-stany-syrt-y-sayasaty/aza-stanny-yntyma-tasty-y/aziya-zh-ne-afrika-memleketterimen-atynastar/8-material-aza/66-aza-stan-respublikasy-men-y-taj-khaly-respublikasy-arasynda-y-atynastar>
4. <http://news.creaders.net/world/2013/09/07/big5/1295182.html>
5. <http://news.cri.cn/20160901/fc2e18b4-1ab9-184a-b326-65022425c1b0.html>
6. <http://almaty.chineseconsulate.org/chn/zhgx/t1455068.htm>
7. <https://aikyn.kz/2017/04/22/11068.html>
8. <http://www.faobserver.com/NewsInfo.aspx?id=10302>
9. <http://weibo.com/ttarticle/p/show?id=2309351000214090770402465686>
10. <http://baike.baidu.com/item/%E4%B8%AD%E5%93%88%E5%A4%A9%E7%84%B6%E6%B0%94%E7%A-E%A1%E9%81%93>
11. <http://news.cnpc.com.cn/system/2017/04/17/001643334.shtml>
12. <http://finance.sina.com.cn/gnfinfo/20040713/1647867831.shtml>
13. <http://epaper.comnews.cn/news-1148749.html>
14. <http://eurasian-research.org/tr/research/publication/e-bulletin/horgos-serbest-ekonomik-b%C3%B6lgesi-ve-ekonomik-potansiyeli>
15. <http://www.chinanews.com/cj/2017/01-16/8125902.shtml>
16. http://www.inform.kz/cn/article_a3005815
17. <http://www.xjtc.gov.cn/info/1185/130705.htm>
18. <http://cpc.people.com.cn/n/2013/0904/c64387-22807242-2>
19. http://risechina.blogspot.com/2013/03/blog-post_7327.html
20. http://countryreport.mofcom.gov.cn/record/view110209.asp?news_id=33541
21. http://countryreport.mofcom.gov.cn/record/view110209.asp?news_id=47677
22. http://countryreport.mofcom.gov.cn/new/view110209.asp?news_id=53450
23. http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2017-04/19/nw.D110000renmrb_20170419_4-03.htm
24. http://paper.people.com.cn/rmrb/html/2017-04/19/nw.D110000renmrb_20170419_4-03.htm

THE SOCIAL ROLE OF CHARITY AND PHILANTHROPY

GULNAR NADIROVA

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
SENIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
СТАРШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

СОЦИАЛЬНАЯ РОЛЬ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОС- ТИ И ФИЛАНТРОПИИ

Charity is an urgent and immediate care about those who is in trouble and need help. The concept of philanthropy differs from charity, as it aims to improve the welfare by preventing and solving social problems. If the charity focuses on eliminating the suffering caused by social problems, then it can be mentioned that the philanthropy, which can be broadly defined as the love of humankind, focuses on eliminating social problems.

There are many motives for charitable and philanthropic activities such as generosity, the desire for recognition, a sense of duty, religious commitment, civic duty, personal interests, and the desire to leave a better world for the next generation. Charitable and philanthropic activities help to invest human resources back into society to create social, spiritual and material benefits. During a decade, the Bill and Melinda Gates Foundation saved the lives of more than 6 million people through their health programs, and millions of people around the world every year are fed, protected, clothed, supported and empowered by countless other donors and philanthropists. [i] Thus, this activity also gives the opportunity and the ability to exert the greatest influence on the society.

However, this activity should not be a substitute for public investments. The philanthropy should be as effective as possible, but in some cases, it does what the governments and companies are supposed to do. Many analysts believe that this may lead to a change in the balance of funding from the public sector to the private sector, thereby, jeopardizing those who need the basic social services, because private funding is subject to fluctuations and continuous reduction for a variety of reasons. Among them, the most important are the state of the eco-

Благотворительность – это неотложная и немедленная помощь тем, кто находится в беде и испытывает потребность в поддержке. Концепт «филантропия» отличается от благотворительности тем, что филантропия нацелена на улучшение путем предотвращения и решения социальных проблем. Если благотворительность направлена на то, чтобы ликвидировать страдания, вызванные социальными проблемами, то филантропия, которая может в широком смысле трактоваться как «любовь к человечеству», направлена на устранение социальных проблем как таковых.

Существует множество мотивов для благотворительной и филантропической деятельности - щедрость, мечты о признании, чувство долга, религиозные взгляды, гражданский долг, личные интересы и желание оставить лучший мир будущим поколениям.

Благотворительная и филантропическая деятельность дают возможность инвестировать человеческие ресурсы обратно в общество для создания социальных, духовных и материальных выгод. В течение десятилетия Фонд Билла и Мелинды Гейтс спас жизни более 6 миллионов человек с помощью программ здравоохранения, миллионам людей в мире каждый год предоставляется еда, защита, одежда и поддержка со стороны других бесчисленных филантропов и доноров. [i] Таким образом, данная деятельность даёт возможность оказывать огромное влияние на социум.

Однако, данные действия не должны заменять государственные инвестиции. Филантропия должна быть максимально эффективна, но в некоторых случаях она выполняет работу, которая лежит на правительствах и компаниях. Многие аналитики считают, что это может привести к изменениям

onomy, changed corporate policy, corporations' assessment of the value they get from such expenditure. If the spending of charity increases in a sphere that is also funded by the government, there is a risk that the government will be less reluctant to spend money in social needs.

The British Charity Aid Foundation, which publishes the CAF World Giving Index annually, placed Kazakhstan 96th in its report in 2016. The situation improved somewhat if we take into account the fact that as early as 2014 Kazakhstan was in the 101st position in the mentioned rating (among about 140 countries). [ii]

There are a few foundations and non-governmental organizations in Kazakhstan that are engaged in charity professionally. Historically the charity in Kazakh society was extended within a family, clan and community and also humanitarian assistance was provided to communities and people who suffered during the deportation period. Evidence is provided by the events of the mid-20th century history, when Kazakhstan became one of the main territories for the deportation of small nations. For ideological reasons, millions of Koreans, Germans, Chechens, Ingush, Kalmyks, etc. were deported from their territories and were forced to move to Kazakhstan. They were enlisted in the labor army without any payment and in fact, doomed to extinction in severe climatic and living conditions. However, Kazakhs-

↑

в балансе финансирования от государственного к частному сектору, тем самым подвергая опасности тех, кто более всего нуждается в основных социальных услугах, так как частное финансирование склонно к колебаниям и к постепенному сокращению по разным причинам. Среди них наиболее важными являются состояние экономики, изменение корпоративной политики, переоценка корпорацией стоимости, которую они получают от таких расходов. Если благотворительный сектор повысит траты в сфере, финансируемой также и правительством, то существует риск того, что государство станет тратить меньше на социальные нужды.

Британский Фонд Благотворительной помощи, который занимается публикацией ежегодного Всемирного Индекса Благотворительности, поставил Казахстан на 96-ое место в своём докладе за 2016 год. Ситуация отчасти улучшилась, если брать в расчёт то, что в 2014 году Казахстан находился в рейтинге на 101 месте (из примерно 140 стран). [ii]

В Казахстане существует небольшое количество фондов и неправительственных организаций, которые профессионально занимаются благотворительной деятельностью. Исторически благотворительность распространялась в казахском обществе на семью, род или окружающих, но гуманитарная помощь оказывалась также сооб-

“

THERE ARE A FEW FOUNDATIONS AND NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS IN KAZAKHSTAN THAT ARE ENGAGED IN CHARITY WORK PROFESSIONALLY.

В КАЗАХСТАНЕ СУЩЕСТВУЕТ НЕБОЛЬШОЕ КОЛИЧЕСТВО ФОНДОВ И НЕПРАВИТЕЛЬСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ, КОТОРЫЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНО ЗАНИМАЮТСЯ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ.

”

tani citizens, with their high moral principles and humanism, took homeless and half-naked people into their houses and shared their one-room houses and their bread with these people. Kazakh parents often adopted orphans. Nowadays, the country's existing funds – "Voluntary Society of Mercy" led by Aruzhan Sain, Charity Fund "Dara," established by Gulnar Dosayeva, private charitable foundations "Ayala," "Sabi," "Eldani" - focus on their activities to help sick and disabled children, and orphans.

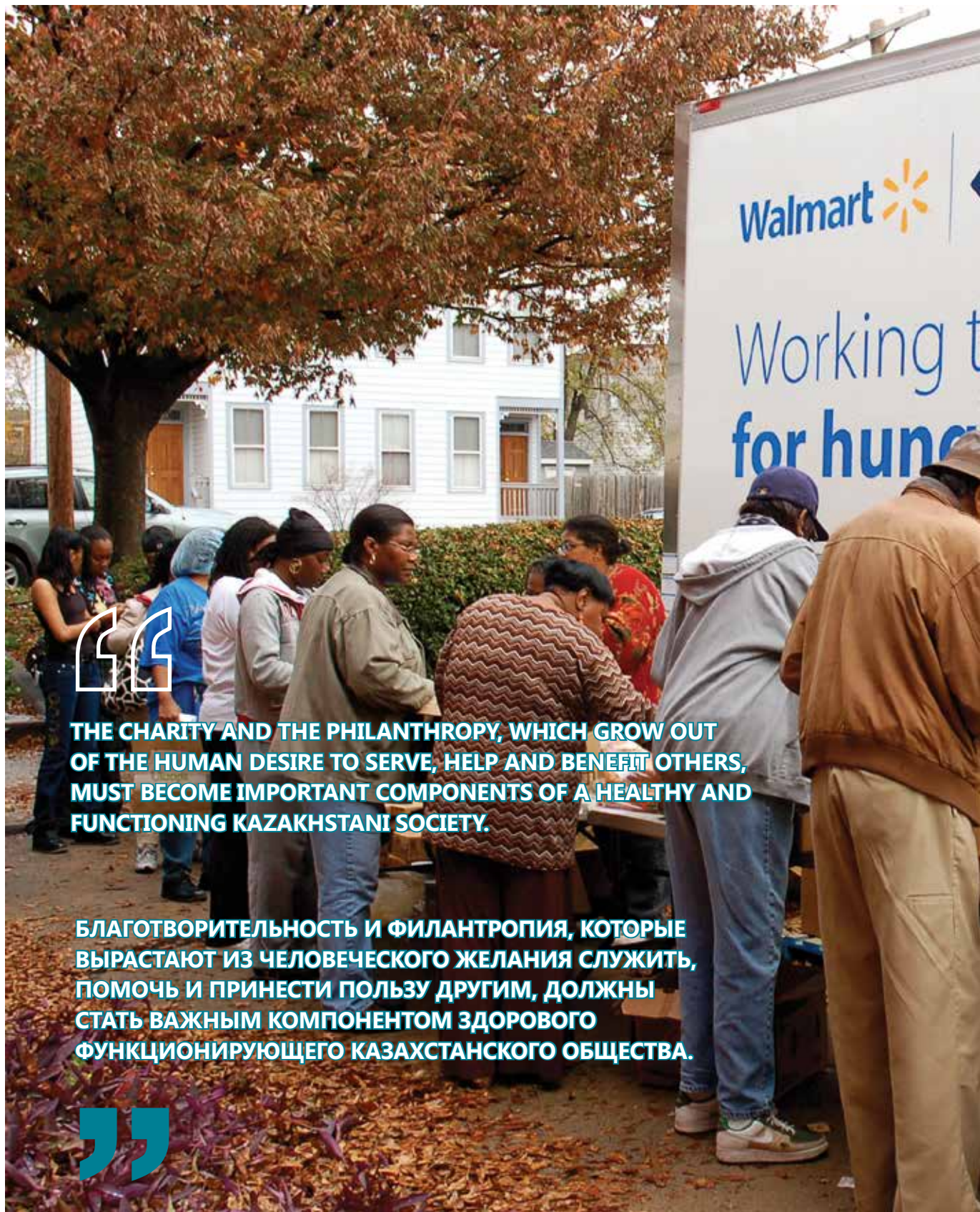
In 2015-2016, philanthropists were most active in organizing charity events and fairs, helping orphans, low-income families, and supporting people with special needs. According to the organizers of the "Altyn Zhurek," the special award for philanthropists, charitable assistance provided by the nominees for the period of 2015-2016 years was about 15.8 billion tenge. The greatest support was provided to the development of sports (over 30 sports schools and centers were built, repaired and equipped), assistance to seriously ill children, pupils of orphanages and boarding schools, as well as implementing social projects jointly with NGOs operating in Kazakhstan. The largest financial contribution of the organization to charity was 2 568 020 000 tenge. [iii]

However, here we must take into account the fact that 2016 was the year of a large number of activities and events related to the 25th anniversary of Kazakhstan's independence. A considerable number of charitable events were devoted to these festivals.

It was in 2016 that charity first became a new public function of the Assembly of the people

ществам и людям, оказавшимся в тяжёлой ситуации в период депортации. Свидетельством тому являются события истории середины 20-го века, когда Казахстан стал одной из основных территорий для депортации малых наций. По идеологическим соображениям миллионы корейцев, немцев, чеченцев, ингушей, калмыков и других народов были насильственно депортированы с их территорий в Казахстан. Они были зачислены в трудовую армию без каких-либо выплат и фактически обречены на вымирание в суровых климатических и жизненных условиях. Хотя казахстанские граждане, с их высокими моральными принципами и гуманизмом, принимали в свои дома бездомных и полураздетых людей, деля одну комнату и хлеб с несколькими семьями. Казахские родители часто усыновляли сирот. На сегодняшний день существующие в стране фонды – «Добровольное Общество Милосердия», возглавляемое Аружан Саин, Благотворительный Фонд «Дара», созданный Гульнар Досаевой, частные благотворительные фонды «Аяла», «Саби», «Елдани» - целенаправленно занимаются помощью больным детям и детям с ограниченными возможностями и сиротам.

В 2015-2016 отечественные филантропы активно проводили благотворительные мероприятия и ярмарки, помогали сиротам, малообеспеченным семьям, и поддерживали людей с особыми потребностями. Согласно организаторам «Алтын Журеке», специальной награды для филантропов, благотворительная помощь, предоставленная номинантами за период 2015-2016 годов, составила около 15.8 миллиардов тенге. Наиболее значительная поддержка была предоставлена

“

THE CHARITY AND THE PHILANTHROPY, WHICH GROW OUT OF THE HUMAN DESIRE TO SERVE, HELP AND BENEFIT OTHERS, MUST BECOME IMPORTANT COMPONENTS OF A HEALTHY AND FUNCTIONING KAZAKHSTANI SOCIETY.

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТЬ И ФИЛАНТРОПИЯ, КОТОРЫЕ ВЫРАСТАЮТ ИЗ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ЖЕЛАНИЯ СЛУЖИТЬ, ПОМОЧЬ И ПРИНЕСТИ ПОЛЬЗУ ДРУГИМ, ДОЛЖНЫ СТАТЬ ВАЖНЫМ КОМПОНЕНТОМ ЗДОРОВОГО ФУНКЦИОНИРУЮЩЕГО КАЗАХСТАНСКОГО ОБЩЕСТВА.

”

<https://goo.gl/images/w71whx>

на развитие спорта (более 30 спортивных школ и центров было построено, отремонтировано и оснащено), на помощь тяжелобольным детям, подопечным детских домов и школ-интернатов, также, как и на осуществление социальных проектов совместно с НПО, работающими в Казахстане. Самое большое финансовое пожертвование от организации на благотворительность составило 2 568 020 000 тенге. [iii]

Однако, здесь мы должны принять во внимание тот факт, что 2016 был годом большого числа мероприятий, связанных с 25-летием независимости Казахстана. Значительное количество благотворительных мероприятий было посвящено этой дате.

В 2016 благотворительность впервые стала новой официальной функцией Ассамблеи народа Казахстана. Был создан фонд из 300 состоятельных покровителей, а также государственная база данных тех, кто нуждается в поддержке. Присутствовали примеры «социальной ответственности» бизнеса, когда компании направляли часть своих доходов на социальные программы и помогали нуждающимся в индивидуальном порядке. Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев многократно подчёркивал, что «формирование социальной ответственности государства и бизнеса является одним из главных условий для устойчивого развития». В интервью государственному телеканалу глава государства ещё раз побудил отечественный бизнес развивать опеку. [iv]

Один из трендов в развитии современного Казахстана - это накопление прежде невообразимого богатства в частных руках. Считается обычной практикой для людей, которые смогли аккумулировать достаточное состояние в течение нескольких лет, делать больше для общего блага через благотворительность или филантропию.

В данном контексте, филантропическая деятельность может сыграть очень важную роль в казахстанском обществе, поддерживая не только библиотеки, школы, больницы, музеи и центры искусства, но и научную деятельность, гранты, правозащитную деятельность, социальные службы и другие необходимые для общества вещи. Филантропия может помочь найти и развить хорошие идеи, обнаружить инновационные решения комплексных проблем, проверить их, доказать их эффективность, а затем поделиться ими, и помочь продемонстрировать возможности, которые могут быть расширены и поддержаны как частным, так и государственным сектором.

Не только богатые люди могут заниматься бла-

of Kazakhstan. A pool of 300 big patrons was formed, and a state database of those in need of assistance was established. There were examples of “social responsibility” of businesses when companies channel funds to social projects from their profits and individually help the ones in need. Kazakhstan's President Nursultan Nazarbayev has repeatedly stressed that “the formation of the social responsibility of the state and business is one of the conditions for sustainable development.” The head of the state in an interview with the state channels once again urged the domestic business to develop patronage. [iv]

One of the trends in the development of modern Kazakhstan is the accumulation of previously unimaginable wealth in private hands. It is common for people and families who have been able to accumulate wealth for several years to do much for the common good, using the charity and philanthropy.

In this context, the philanthropic activity can play a very important role in Kazakhstan's society, supporting not only libraries, schools, hospitals, performing art centers and museums, but also scientific research, scholarships, civil rights protection, social services and other useful things for the society. The philanthropy can help to create good ideas, identify innovative solutions to complex problems, test them, develop evidence of their effectiveness, and then share them, and help to demonstrate opportunities that can be expanded and supported by both private sector and public sector. Not only rich people can engage in charity. It is possible to do charity and philanthropy

↑

готовительностью. Благотворительность и филантропию можно осуществлять, не только привлекая средства, делясь деньгами или вещами с нуждающимися, хотя это - самые распространённые сегодня способы в Казахстане. Речь идет о внимании, энергии, усилиях и таланте создавать мир, в котором мы бы хотели жить. Не только процветающие компании, банки и бизнесмены, но любой человек может сделать что-то, что делает наше общество, город, область, страну или мир лучшим местом для жизни. Когда ты посвящаешь своё время другим – ты преподносишь им нечто очень ценное, потому что время тоже стоит дорого.

Президент Назарбаев предложил несколько проектов, которые, по его мнению, могут быть начаты в ближайшие несколько лет. Он обозначил эти проекты в своей программной статье «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания». [v] Президент предлагает бизнесменам, чиновникам, представителям интеллигенции и молодежи поддержать свою Малую родину, найти различные формы поддержки и социального уважения, которые помогут родному селу или городу, включая механизм спонсорства. Он подчеркивает, что можно озеленить город, компьютеризировать школы и поддерживать региональные университеты, фонды искусства местных музеев и галереи. Фактически Президент призывает к участию в благотворительных и филантропических акциях.

Таким образом, благотворительность и филантропия, которые вырастают из человеческого

not only by raising funds, sharing money or things with people in need, although these are the most common forms in Kazakhstan today. It is about giving attention, energy, effort and talent to create the world in which we would want to live. Not only prosperous companies, banks, businesspersons, but also everyone can do something to make their community, their city, their state, their country or the world a better place to live. When you devote your time to others - you give them something very valuable, because time is also very valuable.

President Nazarbayev proposed several projects, which, he believes, could be deployed in the coming years. He emphasized these projects in his programmatic article named "Looking to the future: modernization of public consciousness." [v] The President offers businessmen, officials, representatives of intelligentsia and youth, to support their homeland, to find various forms of support and social respect that will help their native village or city, including the mechanism of sponsorship. He emphasizes that it is possible to green the city, greatly help computerize schools and support regional universities, art funds of local museums and galleries. In fact, the President calls on to participate in charity or philanthropic activity.

Thus, the charity and the philanthropy, which grow out of the human desire to serve, help and benefit others, must become important components of a healthy and functioning Kazakhstani society. As the President of the country calls for, this is the path

желания служить, помочь и принести пользу другим, должны стать важным компонентом здорового функционирующего казахстанского общества. Это путь наиболее развитых стран мира, и Президент страны призывает всех к этому. Ликвидация социальных проблем, с которыми общество сталкивается, сегодня вряд ли возможна, однако мы должны следовать по пути воспитания культуры и традиции филантропии в стране. Как во всех цивилизованных странах, благотворительность и филантропия должны стать нормой жизни в Казахстане. □

for the most developed countries of the world. The elimination of problems that society faces today is hardly possible, but we must follow the path of education of culture and tradition of the philanthropy in the country. As in all civilized countries, charity and philanthropy should become a norm of life in Kazakhstan. □

References/Использованные источники:

1. <https://thoughteconomics.com/charity-philanthropy-and-society/>
2. <http://www.akorda.kz/ru/>
3. World Giving Index 2016 (PDF). Charities Aid Foundation. November 2016. <https://www.cafonline.org/docs/>
4. https://forbes.kz/news/2016/10/07/newsid_123289
5. http://www.inform.kz/ru/obzor-obschestvennye-ot-nosheniya-v-sfere-blagotvoritel-nosti-v-kazahstane_a2918715

DERADICALIZATION PROGRAMS: GLOBAL TRENDS AND LESSONS LEARNT

ANNA GUSSAROVA

DIRECTOR AND CO-FOUNDER,
CENTRAL ASIA INSTITUTE FOR
STRATEGIC STUDIES

ДИРЕКТОР И СОУЧРЕДИТЕЛЬ,
ЦЕНТРАЛЬНОАЗИАТСКИЙ ИНСТИТУТ
СТРАТЕГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

ПРОГРАММЫ ДЕРАДИКАЛИЗАЦИИ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ИЗВЛЕЧЕННЫЕ УРОКИ

"If we don't talk to the family members, then terrorists will do" statement a person can constantly hear from officials in Riyadh, Sana, Singapore and Kuala Lumpur. An analysis of international experience on de-radicalization enables the officials to focus on the most important and key points, successes and challenges of existing practices and to determine possibilities of these processes in a wider perspective. A key question is whether the objective of these programs should be disengagement (a change in behavior) or deradicalization (a change in beliefs) of militants¹.

Deradicalization programs in the *Middle East* have developed an individual approach to rehabilitation, based on a comprehensive strategy of changing prisoners' behavior. For instance, in comparison to the individuals oriented programs in Iraq, Yemen and Saudi Arabia, the governments of Libya and Egypt seek to mitigate the activity of religious organizations through collective deradicalization. Governments supply the prisoners with religious literature and texts. It was an absolutely smart decision to increase religious literacy as the majority of extremists have no theological education and knowledge in religious laws.

«Если мы не будем говорить с членами семьи, то террористы сделают это за нас» – частое заявление, которое можно услышать от официальных лиц в Эр-Рияде, Санае, Сингапуре и Куала-Лумпуре. Анализ международного опыта дерадикализации позволяет чиновникам сконцентрироваться на наиболее важных и ключевых моментах, успехах и проблемах существующей практики и определять возможности этих процессов в более широкой перспективе. Ключевым вопросом является тезис о том, должно ли быть целью этих программ размежевание (изменение в поведении) или дерадикализация (изменение убеждений) боевиков.

Программы дерадикализации на *Ближнем Востоке* отличаются индивидуальным подходом к реабилитации, основанным на всеобъемлющей стратегии изменения поведения заключенных. Например, по сравнению с индивидуально-ориентированными программами в Ираке, Йемене и Саудовской Аравии, правительства Ливии и Египта стремятся смягчить деятельность религиозных организаций путем коллективной дерадикализации. Правительства снабжают заключенных религиозной литературой и текстами. Решение об увеличении религиозной грамотности было абсолютно разумным, поскольку у большинства экстремистов не было богословского образования и знаний в области религиозных законов.

¹ Angel Rabasa, Stacie L. Pettyjohn, Jeremy J. Ghez, Christopher Boucek, Deradicalizing Islamist Extremists // http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2010/RAND_MG1053.sum.pdf

In *Israel*, propaganda of the fight against terrorism in the Internet is mainly implemented by non-governmental organizations. For instance, the International Institute for Counter-Terrorism² provides information about the history of terrorism, current situation, scale of the threat, methods and forms of struggle and actions, taken by the State. The Israeli NGOs are trying to convey people the idea of inadmissibility of aiding extremists by combating civil negligence.

Deradicalization programs in *Asia Pacific*³ have their own pace. For instance, Singapore and Malaysia have established state programs with a clear-cut structure, resources and tools to control quite small groups of released convicts. The Indonesian program is funded by private donors and therefore,

² International Institute for Counter-Terrorism // <https://www.ict.org.il/>

³ Marc Jones, Rehabilitating Islamist Extremists: Successful Methods in Prison-Centred 'De-radicalisation' Programmes // <http://www.polis.leeds.ac.uk/assets/files/students/student-journal/ma-winter-13/Jones-Rehabilitating-Islamist-Extremists.pdf>

В *Израиле* пропаганда борьбы с терроризмом в интернете в основном осуществляется неправительственными организациями. Например, Институт международной политики по борьбе с терроризмом¹ предоставляет информацию об истории терроризма, нынешней ситуации, масштабах угрозы, методах и формах борьбы и действий, предпринимаемых государством. Израильские НПО пытаются донести до людей идею недопустимости оказания помощи экстремистам путем борьбы с гражданской халатностью.

Программы дерадикализации в *Азиатско-Тихоокеанском регионе*² развиваются в своем собственном темпе. Например, в Сингапуре и Малайзии созданы государственные программы с четкой структу-

¹ International Institute for Counter-Terrorism // <https://www.ict.org.il/>

² Marc Jones, Rehabilitating Islamist Extremists: Successful Methods in Prison-Centred 'De-radicalisation' Programmes // <http://www.polis.leeds.ac.uk/assets/files/students/student-journal/ma-winter-13/Jones-Rehabilitating-Islamist-Extremists.pdf>

www.central-america-internet.com

A SUCCESSFUL DERADICALIZATION PROGRAM SHOULD INCLUDE THREE KEY COMPONENTS: EMOTIONAL, FINANCIAL AND IDEOLOGICAL (RELIGIOUS) ONES.

УСПЕШНАЯ ПРОГРАММА ДЕРАДИКАЛИЗАЦИИ ДОЛЖНА ВКЛЮЧАТЬ ТРИ КЛЮЧЕВЫХ КОМПОНЕНТА: ЭМОЦИОНАЛЬНЫЙ, ФИНАНСОВЫЙ И ИДЕОЛОГИЧЕСКИЙ (РЕЛИГИОЗНЫЙ).

senior police officers have control over the detainees without any state support. It is important to note that the main goal of the program was to obtain timely information on the terrorist networks in order to prevent possible attacks, rather than changing the way of thinking of convicted extremists.

A key feature of the Indonesian approach is an active participation of former extremists in the program along with the police and psychological service in the process of deradicalization. Several of them used to cooperate with police, some organizers of the Bali attack⁴ in 2002 have publicly confessed and have written books, where violence was criticized. The Thai approach differs from its regional counterparts by the target audience of the Malay Muslims and the nationalist nature of the program.

In the *EU member-states* there is a completely different understanding and countering of the violent extremism approach, which implies the integration of the Muslim population and the preventive work with youth. For the European Union (EU), the recent growth of extremism among the Muslim Diasporas and the communities' estrangement (from government and society) remain one of the most important and delicate security challenges.

It is quite obvious that the refugee crisis, anti-immigration movements, and problems with education and employment among the residents of ethnic enclaves intensify the European Muslims' isolation and exclusion. In this regard, the EU member-states are seeking to work out countering radicalization strategies. The European countries are not capable of promoting certain Islamic interpretations within their respective programs. The Europeans

FOR THE EU, THE RECENT GROWTH OF EXTREMISM AMONG THE MUSLIM DIASPORAS AND THE COMMUNITIES' ESTRANGEMENT (FROM GOVERNMENT AND SOCIETY) REMAIN ONE OF THE MOST IMPORTANT AND DELICATE SECURITY CHALLENGES.

ДЛЯ ЕС НЕДАВНИЙ РОСТ ЭКСТРЕМИЗМА СРЕДИ МУСУЛЬМАНСКИХ ДИАСПОР И ОТЧУЖДЕНИЕ ОБЩИН (ОТ ПРАВИТЕЛЬСТВА И ОБЩЕСТВА) ОСТАЮТСЯ ОДНОЙ ИЗ САМЫХ ВАЖНЫХ И ДЕЛИКАТНЫХ ПРОБЛЕМ БЕЗОПАСНОСТИ.

рой, ресурсами и инструментами для контроля довольно небольших групп освобожденных заключенных. Индонезийская программа финансируется частными донорами, и поэтому старшие сотрудники полиции имеют контроль над задержанными без какой-либо государственной поддержки. Важно отметить, что основная цель программы заключалась в том, чтобы своевременно получать информацию о террористических сетях, чтобы предотвратить возможные атаки, а не менять образ мышления осужденных экстремистов.

Ключевой особенностью индонезийского подхода является активное участие бывших экстремистов в программе наряду с полицией и психологической службой в процессе дерадикализации. Некоторые из них раньше сотрудничали с полицией, некоторые организаторы нападения на Бали³ в 2002 году публично признались и написали книги, в которых подвергали критике насилие. Тайский подход отличается от своих региональных партнеров целевой аудиторией малайских мусульман и националистическим характером программы.

В *странах-членах ЕС* существует совершенно иное понимание и противодействие насильственному экстремизму, которое подразумевает интеграцию мусульманского населения и профилактическую работу с молодежью. Для Европейского союза (ЕС) недавний рост экстремизма среди мусульманских диаспор и отчуждение общин (от правительства и общества) остаются одной из самых важных и одновременно деликатных проблем безопасности.

Совершенно очевидно, что кризис беженцев, анти-иммиграционные

⁴ Rethinking deradicalization approach // <http://www.thejakartapost.com/news/2016/01/23/rethinking-deradicalization-approach.html>

³ Rethinking deradicalization approach // <http://www.thejakartapost.com/news/2016/01/23/rethinking-deradicalization-approach.html>

tend to consider radicalization as a broader social concept of the Muslim communities' integration into the economic development, political participation, etc.⁵ The EU approach towards counter-radicalization is driven by the lack of political consensus over two things: (a) how to counter violent extremism, and (b) which tools to use in order to counter ideological dimension of radicalization. In addition, combating radicalization is not systematic and it varies from country to country, even though certain joint efforts are currently taking place under the EU Strategy for Combating Radicalization and Recruitment. The EU member-states used to support competent Muslim NGOs in order to mitigate radicalization risks as they face rather secular challenges - it is extremely hard to separate extremists from liberal

⁵ Вербовка неопитов: кто образумит нашу молодежь?
// <https://www.ktk.kz/ru/blog/article/2016/10/12/72867>

движения и проблемы с образованием и занятостью среди жителей этнических анклавов усиливают изоляцию и исключение европейских мусульман. В этой связи государства-члены ЕС стремятся выработать стратегии противодействия радикализации. Важно подчеркнуть, что европейские страны не способны продвигать определенные исламские интерпретации в своих программах. Европейцы склонны рассматривать радикализацию как более широкую социальную концепцию интеграции мусульманских общин в экономическое развитие, политическое участие и т. д.⁴

Подход ЕС к борьбе с радикализмом обусловлен отсутствием политического консенсуса по двум вещам: (а) как противодействовать насильственному экстремизму;

4 Вербовка неопитов: кто образумит нашу молодежь? // <https://www.ktk.kz/ru/blog/article/2016/10/12/72867>

"SMART" AND SOFT APPROACHES TO DERADICALIZATION ARE CONSIDERED TO BE MORE SUCCESSFUL THAN THE MILITARY MEANS, AND LESS CONDUCTIVE TO THE NEW GENERATION OF VIOLENT EXTREMISTS.

«УМНЫЕ» И МЯГКИЕ ПОДХОДЫ К
ДЕРАДИКАЛИЗАЦИИ СЧИТАЮТСЯ
БОЛЕЕ УСПЕШНЫМИ, ЧЕМ ВОЕННЫЕ,
И МЕНЕЕ БЛАГОПРИЯТНЫМИ
ДЛЯ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ
НАСИЛЬСТВЕННЫХ ЭКСТРЕМИСТОВ.

とても悲し
い!

申し訳ござ
いまして
した!

Muslims. However, later on, after 2005 attacks, London refused from this tool and concentrated more on non-Islamic groups and organizations to confront extremists. In general, most of the EU member-states put a great emphasis on counter-radicalization, while deradicalization is just a spin-off of the program.

During the last six years, the EU have been debating over radicalization in prisons. The discussion usually brings to making decision over sentence regime - either (a) to leave convicted in separate prisons in order to stop proliferation of their ideas and beliefs or (b) to disperse them among the existing prisons so that their influence could distinctly melt. On one hand, there is an idea that the concentration of prisoners might lead to accusations of racism and preconception, while they tend to diminish the chance of radicalization among others. On the other hand, the second option, which is the proliferation of extremist ideas within the penal system, could weaken individuals' energy and interest by eliminating their network and support, while at the same time, it could turn to a higher level of radicalization.

In *France* the legal emphasis on secularism impedes the process of deradicalization in prisons, since the authorities do not register prisoners' identity. According to some estimates, up to 60% of inmates have a Muslim background. However, the problem of radicalization in prisons is not new to France. According to special services, many extremists have previously been in jail before carrying out the attacks in the country in 2012 and 2014. At the same time, the French Ministry of Justice denies the role of prisons in the process of radicalization and extremism merging criminals.

In the UK there is a Channel Project, a community-based program, which brings together the police, local authorities and communities to identify radicalized individuals. The project is focused on preventing the transi-

**THE REHABILITATION
PROCESS CANNOT BE
EFFECTIVE ON THE BASIS
OF RELIGIOUS DIALOGUE
ONLY.**

**ПРОЦЕСС
РЕАБИЛИТАЦИИ
НЕ МОЖЕТ БЫТЬ
ЭФФЕКТИВНЫМ
ТОЛЬКО НА ОСНОВЕ
РЕЛИГИОЗНОГО
ДИАЛОГА.**

му и (б) какие инструменты использовать для противодействия идеологическому измерению радикализации. Кроме того, борьба с радикализацией не является систематической, и она варьируется от страны к стране, хотя в настоящее время в рамках Стратегии ЕС по борьбе с радикализацией и вербовкой кадров осуществляются определенные совместные усилия. Раньше государства-члены ЕС поддерживали компетентные мусульманские НПО, чтобы смягчить риски радикализации, поскольку они сталкивались с довольно светскими проблемами-чрезвычайно трудно отделить экстремистов от либеральных мусульман. Однако позднее, после нападений 2005 года, Лондон отказался от этого инструмента и больше сосредоточился на неисламских группах и организациях, чтобы противостоять экстремистам. В целом большинство государств-членов ЕС уделяют большое внимание борьбе с радикализмом, в то время как дерадикализация является лишь отвлечением программы.

В течение последних шести лет в ЕС активно обсуждалась проблема радикализации в тюрьмах. Дискуссия обычно сводилась к двум моментам: (а) держать осужденных в отдельных тюрьмах, с тем чтобы остановить распространение их идей и убеждений, либо (б) распространить их среди существующих тюрем, так, чтобы их влияние могло заметно ослабиться. С одной стороны, есть мнение, что концентрация заключенных может привести к обвинениям в расизме и предвзятости, хотя они, как правило, уменьшают вероятность радикализации среди других. С другой стороны, второй вариант, заключающийся в распространении экстремистских идей в системе исполнения наказаний, может ослабить энергию и интерес отдельных лиц путем

tion from radical beliefs to violent extremism, rather than prevention of individuals or groups in terms of expression radical views or behavior. If the project demonstrates that a person is moving towards violent radicalism, the participants jointly with the authorities will decide what kind of intervention, which can include family, police or local religious leaders, is needed. The Leeds University has also contributed into counter violent extremism with a seven-month project⁶ aimed to help young Muslims, for instance, in confronting the ideas of extremism with support of local charities and other Muslim NGOs. In addition, in Harrow there was an online course, which helped to increase the awareness among the Muslim women with children on the threats of radicalization and its attributes.

For instance, *Germany* has been implementing the Hayat⁷ program since 2011, which provides consultations to those, involved in radical Salafist groups or are on the path of violent radicalization, including those traveling to Syria and other war zones. The consul-

⁶ Preventing Religious Radicalisation and Violent Extremism // https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/396030/preventing-violent-extremism-systematic-review.pdf

⁷ Hayat // <http://hayat-deutschland.de/english/>

устранения их сети и поддержки, в то же время это может привести к более высокому уровню радикализации.

Во *Франции* правовой акцент на секуляризме препятствует процессу дерадикализации в тюрьмах, поскольку власти не регистрируют религиозную принадлежность заключенных. По некоторым оценкам, до 60% заключенных имеют мусульманское происхождение. Однако проблема радикализации в тюрьмах не нова для Франции. По данным спецслужб, многие экстремисты ранее находились в тюрьме до проведения терактов в стране в 2012 и 2014 годах. В то же время министерство юстиции Франции отрицает роль тюрем в процессе радикализации и экстремизма, объединяющих преступников.

В Соединенном Королевстве существует проект «Канал», программа на базе общин, которая объединяет полицию, местные органы власти и общины для выявления радикальных личностей. Проект направлен на предотвращение перехода от радикальных убеждений к насильственному экстремизму, а не предотвращение отдельных лиц или групп с точки зрения радикальных взглядов или поведения. Если проект показывает, что человек движется в направлении насильственного радикализма, участники совместно с властями

www.huffingtonpost.com

**TERRORISM
HAS NO
RELIGION**

tations are systemic in nature and focus on specific issues and their solutions. Moreover, the services are free of charge and are available in German, English and Arabic.

As in many other European countries, the strategy of *Denmark* does not focus exclusively on the radical Islam, but is rather aimed at combating all forms of extremism by enhancing social cohesion and commitment to liberal and democratic values.

There is a SAVE de-radicalization initiative (Sisters against Violent Extremism)⁸ under the auspices of the Women without Borders (Austria). The head of the initiative, Edith Schlaffer, mentioned⁹ that the main goal of the program is to bring mothers, who will not let their sons and neighbors, many of whom

⁸ SAVE - Sisters Against Violent Extremism // <http://www.women-without-borders.org/save/>

⁹ Edith Schlaffer: Mothers, the much needed but missing ally for counterterrorism // <http://en.unesco.org/news/edit-schlaffer-mothers-much-needed-missing-ally-counterterrorism>

определяют тип необходимых мер вмешательства, которые могут включать в себя семью, полицию или местных религиозных лидеров. Университет Лидса также участвовал в борьбе с насильственным экстремизмом в рамках семимесячного проекта⁵, направленного на оказание помощи молодым мусульманам, например, в противостоянии идеям экстремизма при поддержке местных благотворительных организаций и других мусульманских НПО. Кроме того, в Харроу был проведен онлайн-курс, который помог повысить осведомленность мусульманских женщин с детьми об угрозе радикализации и ее атрибутах.

Например, с 2011 года *Германия* осуществляет программу Hayat⁶, которая предо-

⁵ Preventing Religious Radicalisation and Violent Extremism // https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/396030/preventing-violent-extremism-systematic-review.pdf

⁶ Hayat // <http://hayat-deutschland.de/english/>

are suffering from unemployment and the sense of injustice, "to jump into the deep." Later, this initiative was strongly supported by women's communities in Pakistan and Nigeria, where extremist activity is very high.

Eventually, the international experience has demonstrated that a deradicalization program should include three key components: emotional, financial and ideological (religious) ones. At the same time, the rehabilitation process cannot be effective on the basis of religious dialogue only. Nowadays, "smart" and soft approaches to deradicalization are considered to be more successful than the military means, and less conducive to the new generation of violent extremists. There is a huge potential for local NGOs¹⁰ to get involved in deradicalization processes and establish strong connections and ties both nationally and regionally.

In Kazakhstan, back in 2011, the Mayor of Almaty, Akhmetzhan Yessimov (now the Chairman of the Board of the JSC "National Company" Astana EXPO-2017), believed that "proper efforts to stabilize religious situation would be very successful, as public sector has considerable strength, knowledge and experience in this particular issue¹¹." Few people are aware and familiar with the activity of the "Perspective" Information and Advisory Group¹² in Almaty, Kazakhstan, who assist victims of destructive religious movements.

As for Kazakhstan, a family, the community and/or the Umma cannot act as a guarantor of possible relapses due to the specifics of the Kazakhstani society¹³. It is important to explore the possibility of mentor programs introduced to the released prisoners for the purpose of future monitoring. In this regard, special role is assigned to the Ministry of Internal Affairs, psychologists and religious dialogue in a secular state.

¹⁰ Казахстан привлекает НПО в борьбе с экстремизмом // http://central.asia-news.com/ru/articles/cnmi_ca/features/2016/11/29/feature-01

¹¹ Роль лидеров традиционных религии в профилактике экстремизма // <http://group-global.org/ar/node/25777>

¹² Анна Гусарова, Пять ниш, где НПО могут реально помочь государству // <https://vlast.kz/obshestvo/14990-pat-nis-gde-npo-mogut-realno-pomoc-gosudarstvu.html>

¹³ О запрете хиджабов в школах Казахстана: «Одежда – лишь верхушка айсберга» // <https://regnum.ru/news/society/2196640.html>

ставляет консультации тем, кто участвует в радикальных салафистских группах, или идет по пути насильственной радикализации, в том числе в Сирию и другие зоны военных действий. Консультации носят системный характер и сосредоточены на конкретных вопросах и их решениях. Кроме того, эти услуги бесплатны и доступны на немецком, английском и арабском языках.

Как и во многих других европейских странах, стратегия *Дании* не сосредоточена исключительно на радикальном исламе, а скорее направлена на борьбу со всеми формами экстремизма путем укрепления социальной сплоченности и приверженности либеральным и демократическим ценностям.

Существует инициатива по дерадикализации SAVE («Сестры против насильственного экстремизма»)⁷ под эгидой «Женщины без границ» (Австрия). Глава инициативы Эдит Шлаффер отметила⁸, что основная цель программы – привлечь матерей, которые не позволяют своим сыновьям и соседям, многие из которых страдают от безработицы и чувства несправедливости, «прыгнуть в бездну». Позднее эта инициатива получила широкую поддержку женских общин в Пакистане и Нигерии, где экстремистская деятельность очень высока.

В конечном итоге международный опыт показал, что программа дерадикализации должна включать три ключевых компонента: психологический, финансовый и идеологический (религиозный). В то же время, процесс реабилитации не может быть эффективным только на основе религиозного диалога. В настоящее время «умные» и мягкие подходы к дерадикализации считаются более успешными, чем военные, и менее благоприятными для нового поколения насильственных экстремистов. Существует огромный потенциал для местных НПО⁹ участвовать в процессах

⁷ SAVE - Sisters Against Violent Extremism // <http://www.women-without-borders.org/save/>

⁸ Edit Schlaffer: Mothers, the much needed but missing ally for counterterrorism // <http://en.unesco.org/news/edit-schlaffer-mothers-much-needed-missing-ally-counterterrorism>

⁹ Казахстан привлекает НПО в борьбе с экстремизмом // http://central.asia-news.com/ru/articles/cnmi_ca/features/2016/11/29/feature-01

For Kazakhstan, the experience of Singapore seems to be a good option, as it combines three key elements: psychological, religious and social rehabilitation, including community involvement and family support. The program has several stages and is reviewed every two years. It is important to draw attention to the fact that those detainees, who no longer pose a threat to the national security, may be released. It is absolutely important for a detainee to acquire vocational training for employment after the release. Starting from 2017, professional and technical education is planned to be free, which can enhance the social component of the program.

Taking into account the U.S. C5+1 Regional Mechanism for cooperation, it would seem quite logical to explore the United States experience and methodology in the process of deradicalization. Apparently, there is a need to strengthen cooperation through engaging in public discourse and initiating frank dialogue on countering violent extremism both with Washington and Tashkent, as one of the Central Asian states with its unique experience in fighting extremism and terrorism. □

дерадикализации и устанавливать тесные отношения и связи как на национальном, так и на региональном уровне.

В Казахстане еще в 2011 году мэр Алматы Ахметжан Есимов (ныне председатель правления АО «Национальная компания «Астана ЭКСПО-2017») считал, что «надлежащие усилия по стабилизации религиозной ситуации будут очень успешными, так как неправительственный сектор имеет значительную силу, знания и опыт в этом конкретном вопросе¹⁰». Немногие знают и знакомы с деятельностью Информационно-консультативной группы «Перспектива» в Алматы, Казахстан, которая помогают жертвам деструктивных религиозных течений.

Что касается Казахстана, то семья, община и/или умма не могут выступать гарантом возможных рецидивов из-за специфики казахстанского общества¹¹. Важно изучить

¹⁰ Роль лидеров традиционных религии в профилактике экстремизма // <http://group-global.org/ar/node/25777>

¹¹ О запрете хиджабов в школах Казахстана: «Одежда — лишь верхушка айсберга» // <https://regnum.ru/news/society/2196640.html>

www.nation.com

sm

возможность введения программы наставничества для освобожденных заключенных с целью будущего мониторинга. В этой связи особая роль отводится Министерству внутренних дел, психологам и религиозному диалогу в светском государстве.

Для Казахстана опыт Сингапура представляется хорошим вариантом, поскольку

References:

1. Belcam. (2017). *Russia, Belarus Have no Issues Unsettled: Lushenko, Putin Solve Oil and Gas Conflict*. Получено с <http://belsat.eu/en/news/russia-belarus-have-no-issues-unsettled-lushenko-putin-solve-oil-and-gas-conflict>
2. Гомельтранснефть Дружба. (2017). Общая информация. Получено с <http://www.transoil.by/about/general/>
3. Kłysiński, K., & Kardaś, S. (2016). *Russia and Belarus Reach Agreement on Oil and Gas*. Получено с <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2016-10-12/russia-and-belarus-reach-agreement-oil-and-gas>
4. Smok, V. (2017). *Does Belarus Stand A Chance In A New Oil War With Russia?* Получено с <http://belarusdigest.com/story/does-belarus-stand-chance-new-oil-war-russia-28644>
5. The Indian Subcontinent. (2016). *Belarus to Hike Price for Russia's Oil Transit Starting 2017*. Получено с <http://news.theindiansubcontinent.com/russia/item/325727-belarus-to-hike-price-for-russia-s-oil-transit-starting-2017>

ку он сочетает в себе три ключевых элемента: психологическую, религиозную и социальную реабилитацию, включая участие общин и поддержку семьи. Программа состоит из нескольких этапов и пересматривается каждые два года. Важно обратить внимание на тот факт, что задержанные, которые больше не представляют угрозу национальной безопасности, могут быть освобождены. Абсолютно важно, чтобы задержанный после освобождения получил профессиональную подготовку для работы. Начиная с 2017 года профессиональное и техническое образование планируется быть свободным, что может повысить социальную составляющую программы.

Принимая во внимание региональный механизм сотрудничества США «C5+1», представляется вполне логичным исследовать опыт и методологию Соединенных Штатов в процессе дерадикализации. По-видимому, необходимо укреплять сотрудничество посредством участия в публичных дискуссиях и инициирования откровенного диалога по противодействию насильственному экстремизму как с Вашингтоном, так и с Ташкентом в качестве одного из центральноазиатских государств, обладающих уникальным опытом борьбы с экстремизмом и терроризмом. □

Использованные источники:

1. Belcam. (2017). *Russia, Belarus Have no Issues Unsettled: Lushenko, Putin Solve Oil and Gas Conflict*. Получено с <http://belsat.eu/en/news/russia-belarus-have-no-issues-unsettled-lushenko-putin-solve-oil-and-gas-conflict>
2. Гомельтранснефть Дружба. (2017). Общая информация. Получено с <http://www.transoil.by/about/general/>
3. Kłysiński, K., & Kardaś, S. (2016). *Russia and Belarus Reach Agreement on Oil and Gas*. Получено с <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2016-10-12/russia-and-belarus-reach-agreement-oil-and-gas>
4. Smok, V. (2017). *Does Belarus Stand A Chance In A New Oil War With Russia?* Получено с <http://belarusdigest.com/story/does-belarus-stand-chance-new-oil-war-russia-28644>
5. The Indian Subcontinent. (2016). *Belarus to Hike Price for Russia's Oil Transit Starting 2017*. Получено с <http://news.theindiansubcontinent.com/russia/item/325727-belarus-to-hike-price-for-russia-s-oil-transit-starting-2017>

RENEWABLE ENERGY AS A POTENTIAL DRIVER OF KAZAKHSTAN'S GROWTH

DAUREN ABEN

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
SENIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
СТАРШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

ВОЗОБНОВЛЯЕМАЯ ЭНЕРГЕТИКА КАК ПОТЕНЦИАЛЬНЫЙ ДРАЙВЕР РОСТА КАЗАХСТАНА

Kazakhstan has implemented important reforms and achieved major breakthroughs in its political and socioeconomic development, and the nation's energy and mineral resources have played a crucial role in this transformation. At the same time, however, Kazakhstan has not largely succeeded in developing its non-resource-based industrial and tradable sectors, which results in its high dependence on unfavorable events and trends in today's world economy and politics. As international oil prices have plunged since mid-2014, economic growth in Kazakhstan has slowed leading to large budget and trade deficits as well as increasing macroeconomic and financial stability risks. The country's real GDP growth fell from 4.1% in 2014 to 1.2% in 2015 and equaled a mere 1% in 2016 (World Bank, 2017; FocusEconomics, 2017).

There are a number of government programs for economic diversification, such as the State Program for Accelerated Industrial and Innovative Development, but the country still remains heavily dependent on the oil and gas sector, which accounts for nearly a quarter of the GDP and over 60% of all export income (Kazinform, 2016). It is clear that Kazakhstan's oil-driven growth model that has delivered positive results for more than 15 years is not efficient anymore, and the country needs to reinvent itself as a smart economy. The government must initiate structural reforms and find sustainable solutions to stimulate economic transformation, innovation, competitiveness, and job creation. Fluctuating oil prices have served in

Казakhstan осуществил важные реформы и добился крупных успехов в политическом и социально-экономическом развитии, и энергетические и минеральные ресурсы страны сыграли решающую роль в этой трансформации. Вместе с тем Казахстану не удалось существенным образом развить свои несырьевые промышленные отрасли и секторы, производящие конкурентоспособные товары, что привело к высокой зависимости страны от неблагоприятных событий и тенденций в современной мировой экономике и политике. В связи с падением мировых цен на нефть с середины 2014 года экономический рост в Казахстане замедлился, что привело к значительному бюджетному и торговому дефициту, а также к повышению рисков для макроэкономической и финансовой стабильности. Реальный рост ВВП страны снизился с 4,1% в 2014 году до 1,2% в 2015 году и составил лишь 1% в 2016 году (Всемирный банк, 2017; FocusEconomics, 2017).

Существует целый ряд государственных программ по диверсификации экономики, таких как Государственная программа ускоренного индустриально-инновационного развития, однако страна по-прежнему сильно зависит от нефтегазового сектора, на долю которого приходится почти четверть ВВП и свыше 60% от всех экспортных поступлений (Казинформ, 2016). Понятно, что основанная на добыче нефти модель роста Казахстана, которая приносила положительные результаты на протяжении более чем 15 лет, уже неэффективна, и страна нуждается в воссозда-

many ways as a wake-up call and created a window of opportunity for developing the non-oil based sectors that have stagnated or remained underdeveloped to date. New drivers of growth are required, and renewable energy being a knowledge-intensive and innovative industry can become such a driving force.

Despite lower oil prices, the new reality is that the cost of generating power from renewable energy sources has reached parity with the cost of fossil fuels in many parts of the world, and the cost of renewable energy technologies also constantly decreases. Renewable energy currently accounts for over 30% of the global installed power generation capacity and 23% of global electricity production (World Energy Council, 2016). Renewable energy provides considerable environmental, economic, security and social benefits that should be an important consideration for policy makers. For example, the sector directly or indirectly employed 8.1 million people worldwide in 2015, while an additional 1.3 million people were employed in large hydropower. As renewable energy technologies become affordable, the total number of jobs in the industry continues to rise, in sharp contrast with

нии себя в качестве «умной экономики». Правительство должно инициировать структурные реформы и найти рациональные решения для стимулирования экономических преобразований, инноваций, конкурентоспособности и создания рабочих мест. Неустойчивые цены на нефть послужили во многом тревожным сигналом и создали окно возможностей для развития не связанных с нефтью секторов, которые на сегодняшний день находятся в застое или остаются слаборазвитыми. Необходимы новые драйверы роста, и возобновляемая энергетика, являющаяся наукоемкой и инновационной отраслью, может стать такой движущей силой.

Несмотря на снизившиеся цены на нефть, новые реалии заключаются в том, что во многих частях мира стоимость производства энергии из возобновляемых источников достигла паритета со стоимостью углеводородного топлива, а стоимость технологий использования возобновляемых источников энергии также постоянно снижается. В настоящее время на возобновляемые источники энергии приходится более 30% общемировых установленных генерирующих мощностей и 23% мирового производства элек-

НЕОБХОДИМЫ НОВЫЕ ДРАЙВЕРЫ РОСТА, И ВОЗОБНОВЛЯЕМАЯ ЭНЕРГЕТИКА, ЯВЛЯЮЩАЯСЯ НАУКОЕМКОЙ И ИННОВАЦИОННОЙ ОТРАСЛЮЮ, МОЖЕТ СТАТЬ ТАКОЙ ДВИЖУЩЕЙ СИЛОЙ.

”

“

NEW DRIVERS OF GROWTH ARE REQUIRED, AND RENEWABLE ENERGY BEING A KNOWLEDGE-INTENSIVE AND INNOVATIVE INDUSTRY CAN BECOME SUCH A DRIVING FORCE.

depressed labor markets in the broader energy sector. It is expected that doubling the share of renewables in the global energy mix would result in more than 24 million jobs worldwide by 2030 (International Renewable Energy Agency, 2016).

Kazakhstan's current energy mix is dominated by fossil fuels, mostly coal (73%), while the renewable energy sector remains underdeveloped accounting for just 0.6% of power generation (Facts and Details, 2016). However, the country has a significant renewable energy potential in the form of solar, wind, small hydropower and biomass resources. Kazakhstan has areas with high insolation, especially in the south, receiving between 2200 and 3000 hours of sunlight per year, or 1200–1700 kW/m², and its estimated annual solar energy potential is 2.5 billion kW. Kazakhstan's vast steppe areas have average wind speeds suitable for power generation (4–6 m/s) and rich wind energy potential equaling about 760 million kW. Kazakhstan also has agricultural lands, grasslands and forests that provide abundant biomass wastes and residues that can potentially generate

трозенергии (Всемирный энергетический совет, 2016). Возобновляемая энергия предоставляет значительные экологические, экономические и социальные выгоды, а также преимущества в плане обеспечения безопасности, что должно стать важным фактором, который необходимо учитывать политикам и управленцам. К примеру, в 2015 году этот сектор прямо или косвенно предоставлял работу 8,1 млн. человек во всем мире, а еще 1,3 млн. человек были заняты на крупных гидроэлектростанциях. По мере того, как технологии использования возобновляемых источников энергии становятся доступными, общее число рабочих мест в этой отрасли продолжает расти, что резко контрастирует с переживающим упадок рынком труда в других секторах энергетики. Ожидается, что к 2030 году удвоение доли возобновляемых источников энергии в мировом энергетическом балансе приведет к созданию более 24 млн. рабочих мест во всем мире (Международное агентство по возобновляемым источникам энергии, 2016).

В текущем энергетическом балансе Казахстана

IT IS IMPORTANT TO
ESTABLISH CLEAR RULES OF
THE GAME FOR INVESTORS
BECAUSE POLICY UNCERTAINTY
IS THE LARGEST RISK FOR
INVESTMENTS IN RENEWABLE
ENERGY.

”

35 billion kW annually. In addition, there are 15 large hydropower stations in Kazakhstan with a total capacity of 2.248 million kW that account for approximately 13% of the national generating capacity (Karatayev and Clarke, 2016; Kazenergy, 2011).

At the strategic level, there is a solid foundation for the further development of the renewable energy sector in Kazakhstan. The long-term Kazakhstan-2050 development strategy has a primary goal of transforming Kazakhstan into a knowledge-based innovative and diversified economy capable of becoming one of the world's 30 most advanced nations. There are also a number of government programs aimed to foster economic diversification and promote the transition of the country to a green economy. Kazakhstan's ambitious plan is to bring the share of renewable energy in the total electricity output to 3% by 2020, 10% by 2030 and 50% by 2050. However, the strategic documents, while setting out Kazakhstan's long-term vision, are not sufficient to provide an effective legal and regulatory framework. Other barriers that

преобладают ископаемые виды топлива, в основном уголь (73%), в то время как сектор возобновляемых источников энергии остается недостаточно развитым, составляя лишь 0,6% производства электроэнергии (Facts and Details, 2016). Тем не менее, страна обладает значительным потенциалом возобновляемой энергии в виде солнечной энергии, энергии ветра, малой гидроэнергетики и биомассы. В Казахстане есть участки с повышенной инсоляцией, особенно на юге, которые получают от 2200 до 3000 часов солнечного света в год или 1200-1700 кВт/м², а приблизительный ежегодный потенциал использования солнечной энергии составляет 2,5 млрд. кВт. Большие степные районы Казахстана имеют средние скорости ветра, подходящие для выработки электроэнергии (4-6 м/с) и богатый потенциал ветровой энергии, равный примерно 760 млн кВт. В Казахстане также имеются сельскохозяйственные угодья, пастбища и леса, обеспечивающие значительные отходы и остатки биомассы, в результате использования которых можно потенциально получать ежегодную выработку энергии в объеме 35 млрд. кВт. Кроме того, в Казахстане имеется 15 крупных гидроэлектростанций общей мощностью 2,248 млн. кВт, на которые приходится около 13% национальной генерирующей мощности (Каратаев и Кларк, 2016, Kazenergy, 2011).

На стратегическом уровне имеется прочная основа для дальнейшего развития сектора возобновляемых источников энергии в Казахстане. Главной целью долгосрочной стратегии развития «Казахстан-2050» является превращение Казахстана в основанную на знаниях инновационную и диверсифицированную экономику, которая может стать одной из 30 наиболее развитых стран мира. Существует также ряд правительственных программ, направленных на содействие экономической диверсификации и продвижение перехода страны на «зеленую» экономику. Амбициозный план Казахстана заключается в том, чтобы довести долю возобновляемых источников энергии в общей выработке электроэнергии до 3% к 2020 году, 10% к 2030 году и 50% к 2050 году. Однако для обеспечения эффективной нормативно-правовой базы одних стратегических документов, которые определяют долгосрочное видение Казахстана, недостаточно. В число прочих препятствий, мешающих национальным и иностранным инвесторам участвовать в проектах по возобновляемым источникам энергии, входят продолжающаяся эксплуатация распределительных и электрических сетей советских времен, сопротивление тради-

www.businessinsider.com

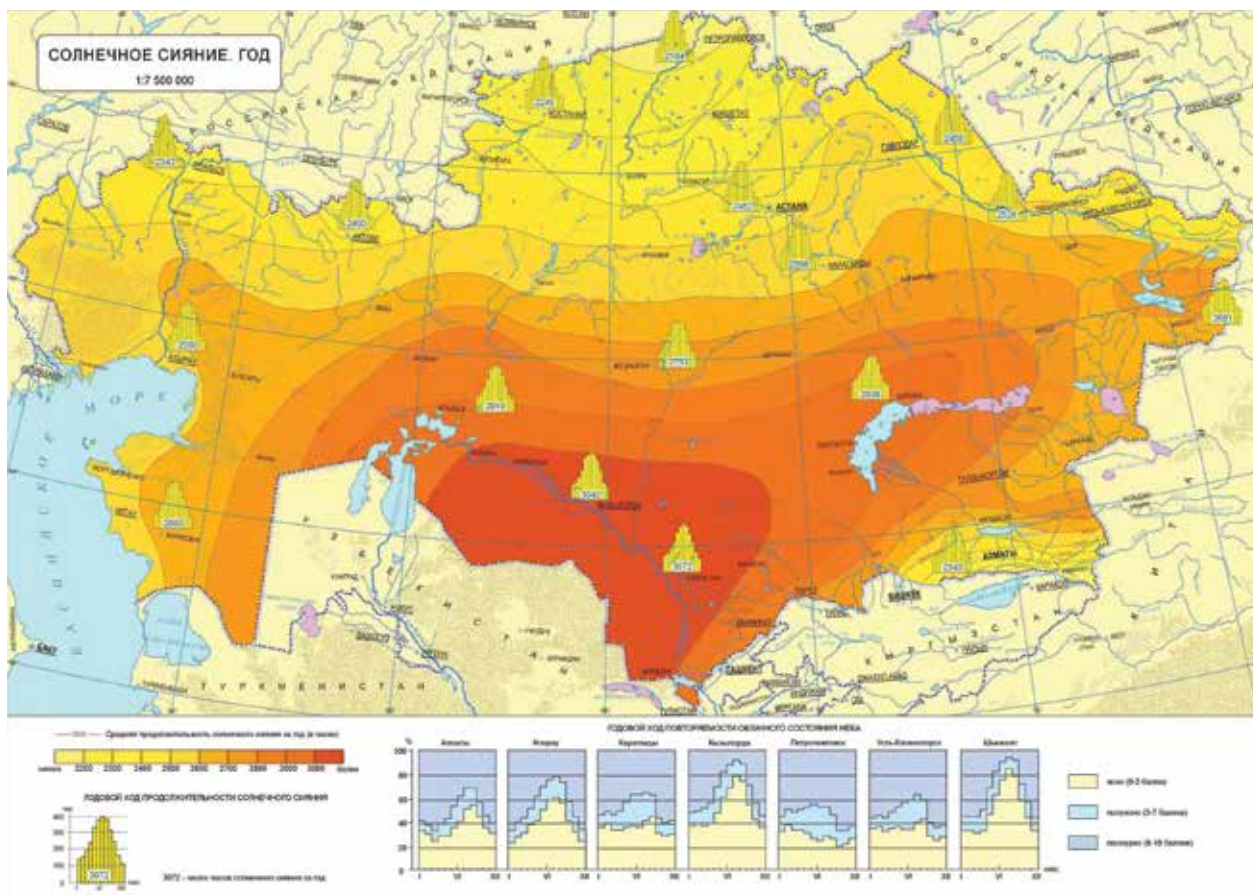
ВАЖНО УСТАНОВИТЬ ЧЕТКИЕ ПРАВИЛА ИГРЫ ДЛЯ ИНВЕСТИРОВ, ПОСКОЛЬКУ НЕОПРЕДЕЛЕННОСТЬ ПОЛИТИКИ ЯВЛЯЕТСЯ САМЫМ БОЛЬШИМ РИСКОМ ДЛЯ ИНВЕСТИЦИЙ В ВОЗОБНОВЛЯЕМЫЕ ИСТОЧНИКИ ЭНЕРГИИ.

discourage national and foreign investors from participating in renewable energy projects include continued operation of Soviet-era distribution networks and power grids, resistance of the traditional energy industry, inadequate support level for R&D, low electricity tariffs, poor public awareness and community involvement.

Global practices demonstrate that the development of renewable energy requires significant investment. In the case of Kazakhstan with its out-of-date and unreliable electricity transmission and distribution networks, the need for large-scale investments amounting to billions of U.S. dollars is even more pronounced. It is therefore important to establish clear rules of the game for investors because policy uncertainty is the largest risk for investments in renewable energy. To stimulate the development of renewable energy, the government of Kazakhstan must take a number of specific measures. Based on international experience, relevant agencies need to coordinate and adopt a set of comprehensive and explicit regulations, the key purpose of which will be to reduce tech-

ционной энергетической отрасли, недостаточный уровень поддержки НИОКР, низкие тарифы на электроэнергию, недостаточная степень информированности общества и участия местных сообществ.

Мировой опыт показывает, что для развития возобновляемых источников энергии требуются значительные инвестиции. В случае Казахстана с его устаревшими и ненадежными сетями передачи и распределения электроэнергии потребность в масштабных инвестициях, оцениваемых в миллиарды долларов США, выражена еще более отчетливо. Поэтому важно установить четкие правила игры для инвесторов, поскольку неопределенность политики является самым большим риском для инвестиций в возобновляемые источники энергии. Для стимулирования развития возобновляемой энергетики правительству Казахстана необходимо принять ряд конкретных мер. Основываясь на международной практике, соответствующие ведомства должны согласовать и принять комплекс всеобъемлющих и четких нормативных

nical, legal, economic, financial, administrative and bureaucratic barriers that slow down the advance of renewable energy technologies. Specialized government institutions must implement a long-term strategy to identify, assess and mitigate investment risks, thus, creating attractive conditions for private sector investment and the growth of the renewable energy market.

To address the problem of low electricity tariffs and ensure investors, the government should promote the introduction of technology-specific feed-in tariffs and their indexation by the national currency's devaluation rate, as well as provide subsidies and tax incentives, where necessary. Kazakhstan should also put in place innovative R&D programs related to renewable energy and support investments in technology improvement. Such programs would bring together researchers and investors, as well as facilitate technology transfer and help commercialize self-developed products in the field of renewable energy. The government needs to work closely with the private sector and civil society to design and deliver workable and long-term renewable energy solutions. Raising public awareness and human capital development should become an unalienable part of these activities.

The development of the renewable energy sector will improve the diversity of the national energy supply and contribute to energy security, as well as help reduce the environmental impact associated with fossil fuels. Renewable energy sources can also provide good opportunities for urban and rural development. Urban households and businesses may be encouraged to install on-grid small-scale renewable energy applications, such as rooftop solar panels, with the possibility to sell surplus electricity to energy companies at favorable prices. Given that 47% of Kazakhstan's population reside in the countryside, small-scale off-grid renewable energy systems could be offered to farms and rural entrepreneurs, providing the basis for regional economic development. Technologies may include decentralized rooftop solar panels, solar water heating, small-scale wind and bio-gas systems.

THE DEVELOPMENT OF THE RENEWABLE ENERGY SECTOR WILL IMPROVE THE DIVERSITY OF THE NATIONAL ENERGY SUPPLY AND CONTRIBUTE TO ENERGY SECURITY, AS WELL AS HELP REDUCE THE ENVIRONMENTAL IMPACT ASSOCIATED WITH FOSSIL FUELS.

РАЗВИТИЕ СЕКТОРА ВОЗОБНОВЛЯЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ ЭНЕРГИИ УЛУЧШИТ ДИВЕРСИФИКАЦИЮ НАЦИОНАЛЬНОГО ЭНЕРГОСНАБЖЕНИЯ И БУДЕТ СПОСОБСТВОВАТЬ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ, А ТАКЖЕ ПОМОЖЕТ СНИЗИТЬ ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ, СВЯЗАННОЕ С ИСКОПАЕМЫМИ ЭНЕРГОНОСИТЕЛЯМИ.

положений, основной целью которых будет сокращение технических, юридических, экономических, финансовых, административных и бюрократических барьеров, которые замедляют развитие технологий использования возобновляемых источников энергии. Уполномоченные государственные учреждения должны выполнять долгосрочную стратегию выявления, оценки и снижения инвестиционных рисков, создавая тем самым привлекательные условия для инвестиций со стороны частного сектора и роста рынка возобновляемых источников энергии.

Для решения проблемы низких тарифов на электроэнергию и обеспечения уверенности инвесторов правительству следует продвигать внедрение специальных тарифов, ориентированных на конкретные технологии, и их индексацию в зависимости от уровня девальвации национальной валюты, а также при необходимости предоставлять субсидии и налоговые льготы. Кроме того, Казахстан должен внедрить инновационные программы НИОКР в области возобновляемых источников энергии и оказать поддержку инвестициям в совершенствование технологий. Такие программы объединили бы исследователей и инвесторов, а также способствовали передаче технологий и содействовали коммерциализации самостоятельно разработанных продуктов в области возобновляемых источников энергии. Правительству необходимо тесно взаимодействовать с частным сектором и гражданским обществом для разработки и реализации эффективных и долгосрочных решений в области возобновляемой энергии. Повышение информированности общества и развитие человеческого капитала должны стать неотъемлемой частью этой деятельности.

Развитие сектора возобновляемых источников энергии улучшит диверсификацию национального энергообеспечения и будет способствовать энергетической безопасности, а также поможет снизить экологическое воздействие, связанное с ископаемыми энергоносителями. Возобновляемые

In June-September 2017, Kazakhstan's capital Astana will host Expo 2017, a major international exhibition that will focus on future energy issues, including innovative and practical energy solutions to tackle social, economic and environmental challenges. This event aims to create a global dialogue between countries, nongovernmental organizations, companies and the general public on the crucial issues of sustainable development and environmental protection and should become a turning point in the development of renewable energy in Kazakhstan.

It is clear that renewable energy alone cannot become the driving force of Kazakhstan's economic diversification and growth. The development of other non-oil industrial sectors, such as agriculture, tourism and physical infrastructure, along with tangible improvements in governance and investments in human capital, are critical in creating necessary conditions for economic modernization. At the same time, reliance on renewable energy as a driver of non-resource based growth can be regarded as an opportunity for establishing an innovative economy and embarking on a new trajectory of development. A gradual and non-reversible shift to renewable energy in Kazakhstan will create forward and backward linkages between the sector and the rest of the economy opening up new horizons for industries and businesses. At the same time, the development of renewables is a necessary step to prepare for the transition to a post-oil future when non-renewable energy resources are exhausted. □

Источники энергии также могут предоставить хорошие возможности для развития городов и сельских районов. Городским домохозяйствам и предприятиям может быть предложено установить небольшие внутрисетевые возобновляемые источники энергии, такие как солнечные панели на крышах, с возможностью продавать избыточную электроэнергию энергетическим компаниям по выгодным ценам. Учитывая, что 47% населения Казахстана проживает в сельской местности, фермам и сельским предпринимателям могут быть предложены малогабаритные внесетевые возобновляемые энергетические системы, что обеспечит основу для регионального экономического развития. Технологии могут включать в себя децентрализованные солнечные панели на крышах, солнечное водонагревание, небольшие ветровые и биогазовые системы.

В июне-сентябре 2017 года в столице Казахстана Астане пройдет крупнейшая международная выставка «Экспо-2017», которая будет посвящена вопросам энергетики будущего, включая инновационные и практические решения в области энергетики для решения социальных, экономических и экологических проблем. Это мероприятие направлено на создание глобального диалога между странами, неправительственными организациями, компаниями и широкой общественностью по важнейшим вопросам устойчивого развития и охраны окружающей среды и должно стать поворотным моментом в развитии возобновляемой энергетики в Казахстане.

Понятно, что возобновляемая энергетика сама

THE DEVELOPMENT OF RENEWABLES IS A NECESSARY STEP TO PREPARE FOR THE TRANSITION TO A POST-OIL FUTURE WHEN NON-RENEWABLE ENERGY RESOURCES ARE EXHAUSTED.

РАЗВИТИЕ ВОЗОБНОВЛЯЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ ЭНЕРГИИ ЯВЛЯЕТСЯ НЕОБХОДИМЫМ ШАГОМ ДЛЯ ПОДГОТОВКИ ПЕРЕХОДА К ПОСТ-НЕФТЯНОМУ БУДУЩЕМУ, КОГДА НЕВОЗОБНОВЛЯЕМЫЕ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ БУДУТ ИСТОЩЕНЫ.

References/ И использованные источники:

1. World Bank. (2017). Kazakhstan: Overview. Retrieved from <http://www.worldbank.org/en/country/kazakhstan/overview#3>
2. FocusEconomics. (2017). Kazakhstan Economic Outlook. Retrieved from <http://www.focus-economics.com/countries/kazakhstan>
3. Kazinform. (2016). S&P affirms sovereign credit ratings of Kazakhstan, Outlook Negative. Retrieved from http://www.inform.kz/en/s-p-affirms-sovereign-credit-ratings-of-kazakhstan-outlook-negative_a2880743
4. World Energy Council. (2016). Variable renewables integration in electricity systems: how to get it right. Retrieved from <http://www.worldenergy.org/wp-content/uploads/2017/01/Variable-RenewablesIntegrationHowToGetItRight.pdf>
5. International Renewable Energy Agency. (2016). Renewable Energy and Jobs Annual Review 2016. Retrieved from http://www.se4all.org/sites/default/files/IRENA_RE_Jobs_Annual_Review_2016.pdf
6. Facts and Details. (2016). Energy in Kazakhstan. Retrieved from http://factsanddetails.com/central-asia/Kazakhstan/sub8_4e/entry-4674.html#chapter-1
7. Karatayev and Clarke. (2016). A review of current energy systems and green energy potential in Kazakhstan. Retrieved from <http://eprints.nottingham.ac.uk/32575/1/karatayevandclarke2016energyreview.pdf>
8. Kazenergy. (2011). Green Energy of Kazakhstan. Retrieved from <http://www.kazenergy.com/ru/5-49-2011/3445-green-energy-of-kazakhstan.html>

по себе не может стать движущей силой экономической диверсификации и роста Казахстана. Развитие других нефтяных отраслей промышленности, таких как сельское хозяйство, туризм и физическая инфраструктура, наряду с ощутимыми улучшениями в управлении и инвестициями в человеческий капитал, имеет решающее значение для создания необходимых условий для модернизации экономики. В то же время ставка на возобновляемые источники энергии в качестве драйвера роста, не связанного с ресурсами, может рассматриваться как возможность для создания инновационной экономики и перехода на новую траекторию развития. Постепенный и необратимый переход к возобновляемой энергии в Казахстане создаст прямые и обратные связи между данным сектором и остальной экономикой, открывая новые горизонты для промышленных и коммерческих предприятий. Вместе с тем развитие возобновляемых источников энергии является необходимым шагом для подготовки перехода к пост-нефтяному будущему, когда невозобновляемые энергетические ресурсы будут истощены. □

THE CHAMBER OF CHINESE COMMERCE IN KAZAKHSTAN WAS ESTABLISHED IN ALMATY

DR. AZHAR SERIKKALIYEVA

China's economic activity in Kazakhstan has been actively developing since the collapse of the USSR. China occupies the third place (after Russia and the EU) in the list of Kazakhstan's trade partners, accounting for more than 17% of Kazakhstan's foreign trade. Kazakhstan is the second largest trade partner of China among the CIS countries (after Russia). In general, Kazakhstan is the main object of China's economic interest in Central Asia. The scale of the Chinese presence in Kazakhstan throughout the post-Soviet period has been steadily growing. According to the Committee on Statistics under the Ministry of National Economy of the Republic of Kazakhstan, 1,018 joint enterprises with Chinese participation have been registered in Kazakhstan by 2017. Of

ACCORDING TO THE COMMITTEE ON STATISTICS UNDER THE MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN, 1,018 JOINT ENTERPRISES WITH CHINESE PARTICIPATION ARE REGISTERED IN KAZAKHSTAN.

these, 34 enterprises are large, 32 are medium and 952 are small enterprises. China is listed third by the number of joint enterprises in Kazakhstan, while Russia is the first with 7,344 enterprises and Turkey is the second with 1,850 enterprises. The largest joint enterprises have been created in the oil and gas industry with participation of CNPC, Sinopec and CITIC. It is worth mentioning that the number of joint enterprises with Chinese participation increased 1.5 times from 668 in January 2016. This increase has resulted mainly from the conjunction of China's Belt and Road initiative and Kazakhstan's Nuryly Zhol program. This move has intensified infrastructure and industrial cooperation between the countries in the framework of bilateral agreements, including an agreement on the implementation of 51 priority projects with a total value of \$26.8 billion. Projects related to the

polypropylene production, assembly of cars, processing of grain and oil have already been started.

Approximately 80% of the joint enterprises with Chinese participation are operating in Almaty. Therefore, it is no coincidence that the Chamber of Chinese Commerce in Kazakhstan was formally established on April 25, 2017 in this city. The Chinese Ambassador to Kazakhstan Zhang Hanhui, Consul General in Almaty Zhang Wei and representatives of the Chinese joint enterprises in Kazakhstan were invited to attend the opening ceremony. Speaking at the event, the Ambassador Zhang Hanhui emphasized the importance of the establishment of the Chamber of Commerce, analyzed existing opportunities for the development of Sino-Kazakh eco-

THE PURPOSE OF THE CHAMBER OF COMMERCE IS TO UNITE, COORDINATE AND SERVE THE CHINESE JOINT ENTERPRISES IN KAZAKHSTAN, AS WELL AS TO PROMOTE SINO-KAZAKH ECONOMIC AND TRADE EXCHANGES.

economic and trade cooperation, and provided recommendations for the work of the Chamber of Commerce. According to the ambassador, the purpose of the Chamber of Commerce is to unite, coordinate and serve the Chinese joint enterprises in Kazakhstan, as well as to promote Sino-Kazakh economic and trade exchanges. Mr. Wang Wentao, Director and Secretary General of Intercontinental Oil & Gas Co., Ltd. introduced the planned activities of the Chamber of Commerce for 2017.

The conjunction of China's Belt and Road initiative and Kazakhstan's Nury Zhol program will boost the work of the Chamber of Chinese Commerce in Kazakhstan. Thanks to the Chamber it will be easier to conduct Chinese enterprises together and lobby their interests in Kazakhstan.

MOSCOW HOSTS THE SIXTH CONFERENCE ON INTERNATIONAL SECURITY

DAUREN ABEN

On April 26-27, 2017, the Russian Defense Ministry held the sixth annual Moscow Conference on International Security. More than 800 participants from 86 countries, including 22 defense ministers, other high-ranking military officials, representatives of international organizations, politicians, think-tank analysts and non-government experts, attended the conference. This year's event was organized under the title "Global Security: Challenges of the XXI Century". In his welcome address to the conference participants, Russian President Vladimir Putin stated that the forum firmly established itself as a highly authoritative platform for professional discussions on a wide range of issues of global and regional security and for the search of appropriate ways to resolve them.

The conference agenda included sessions devoted to the prospects and trends of European security, ballistic missile defense systems and their implications for global and regional security, counterterrorism and counterradicalism strategies in the Middle East, security in Central Asia and the Afghan factor, the balance of interests in the Asia-Pacific region, and regional aspects of military-to-military engagements. The participants also discussed other pressing issues of international significance, including the Russia-NATO interaction, the conflicts in Syria and eastern Ukraine, growing tensions around North Korea, cybersecurity and information warfare.

One of the key discussion topics was international terrorism and anti-terrorism cooperation. In his address to the conference, UN Secretary-General Antonio Guterres called terrorism "an increasingly transnational

and multidimensional threat" and proposed to establish a new UN office that would facilitate coordination between the UN member states on counterterrorism issues. At the same time, the Russian officials voiced skepticism about the prospects of global anti-terrorism cooperation. The Defense Minister, Sergei Shoigu, said that the European Union engages in fear-mongering towards Russia instead of attempting to unite efforts in combating terrorism. The Foreign Minister, Sergey Lavrov, complained that political ambitions and double standards continued to impede the creation of a broad anti-terrorist front. According to the Chief of General Staff, General Valery Gerasimov, the West ignores Moscow's proposals on joining efforts in countering terrorism, which creates favorable conditions for the Islamic State terrorist group.

Addressing unilateral U.S. steps regarding missile defenses, Sergey Lavrov stated that the deployment

“

SERGEY LAVROV STATED THAT THE DEPLOYMENT OF THE U.S. GLOBAL MISSILE DEFENSE SYSTEM MIGHT REDUCE THE THRESHOLD OF THE USE OF NUCLEAR WEAPONS.

”

of the U.S. global missile defense system might reduce the threshold of the use of nuclear weapons. According to the Russian Foreign Minister, "the anti-missile umbrella may increase the illusion of invulnerability and impunity and lead to temptation of taking unilateral steps in the resolution of global and regional problems". Sergey Lavrov also raised concerns over a disproportionate military build-up of the United States and its regional allies on the Korean Peninsula, warning that military options in resolving the North Korean issue would lead to disastrous consequences for the region.

In addition to the official plenary sessions and discussions, more than 40 bilateral talks between representatives of different countries and international organizations took place on the conference sidelines. At the end of the event, the Russian Defense Ministry announced that all proposals and ideas presented at the conference concerning the fight against international terrorism would be summarized and published.

“

THE SIXTH ANNUAL MOSCOW CONFERENCE ON INTERNATIONAL SECURITY WAS ORGANIZED UNDER THE TITLE "GLOBAL SECURITY: CHALLENGES OF THE XXI CENTURY".

”

ASHGABAT MEETING OF AUTHORIZED REPRESENTATIVES OF THE CASPIAN STATES

www.weather-forecast.com

LIDIYA PARKHOMCHIK

On April 24, 2017, the consultations of authorized representatives of the Caspian littoral states took place in Ashgabat. The Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of Economy and Development and the State Enterprise for the Caspian Sea under the President of Turkmenistan organized the meeting aimed at reviewing and finalizing a draft Agreement on trade and economic cooperation in the Caspian Sea region developed by the Turkmen side. The previous meeting

THE CONSULTATIONS
OF AUTHORIZED REPRESENTATIVES OF THE
CASPIAN LITTORAL
STATES TOOK PLACE
IN ASHGABAT.

on the draft agreement was held in Ashgabat on February 1-2, 2017.

The idea to launch the negotiation process to prepare the Agreement was proposed by the President of Turkmenistan, Gurbanguly Berdymuhamedov, during the IV Caspian Summit held in Astrakhan in 2014. In fact, in building the relationships with the littoral states Turkmenistan prefers to follow the sectoral approach, according to which, the focus should be given to the development of multilateral cooperation in environment, transportation, economy, etc. During his

final speech at the Astrakhan Summit, Gurbanguly Berdimuhamedov stated that the intensification of trade and economic ties could become one of the main directions for development of cooperation between the Caspian states. Therefore, legal and organizational mechanisms and institutions should be formed in order to bring economic cooperation to a qualitatively new level.

Actually, despite the fact that the potential of the economic collaboration between the coastal states is quite high, the parties have experienced a decrease in the regional trade turnover since 2012. For instance, after the termination of the Turkmen natural gas supplies to Russia, the bilateral Turkmen-Russian trade turnover decreased from \$1.03 billion in 2015 to \$819 million in 2016. However, Ashgabat was able to increase the trade turnover with Azerbaijan and Kazakhstan from \$52.4 million and \$181.5 million in 2015 to \$152.1 million and \$275.4 million in 2016, respectively.

TOGETHER WITH THE FIVE-PARTY AGREEMENT ON TRADE AND ECONOMIC COOPERATION BETWEEN THE CASPIAN STATES, THE CASPIAN ECONOMIC FORUM COULD BECOME AN EFFECTIVE PLATFORM FOR THE DIALOGUE BETWEEN THE LITTORAL STATES.

Therefore, Turkmenistan is deeply interested in using opportunities for trade expansion in the region.

In order to boost and further strengthen the regional economic ties, Ashgabat also proposed to adopt the practice of conducting an interstate Caspian Economic Forum on a regular basis. Together with the five-party Agreement on trade and economic cooperation between the Caspian states, the Caspian Economic Forum could become an effective platform for the dialogue between the governmental structures and business circles of the littoral states.

In conclusion, there is a high possibility that the mentioned agreement could be signed during the forthcoming V Caspian Summit, which is to be held in Astana in 2017. There is no doubt that Turkmenistan will make every effort to promote its economic initiatives in the region, which could allow the country to facilitate its trade with the Caspian littoral states.

COMPETITIVENESS OF KAZAKHSTAN'S CULTURE

DR. GULNAR NADIROVA

The head of Kazakhstan, Nursultan Nazarbayev, in his article "A Look into the Future: Modernizing Public Consciousness", proposed the project "Modern Kazakhstan Culture in the Global World" that could meet the challenges of the time. In fact, this is about the formation of Kazakhstan's "soft power" through the promotion of our cultural achievements in order to enhance their international profile and influence. The President formulated the following main approaches to address this issue: to translate cultural products - books, plays, movies - into the UN languages, to modernize the content and form of presentation of the best works of the national culture and to provide Government's and creative institutions' support in implementing the cultural policy.

What of our modern culture should be promoted in the world? The answer to this question requires some thought and perhaps discussion. Considering the President's reference to the special role of the creative intelligentsia, including the Writers' Union and the

Academy of Sciences, universities and public organizations, in this project, it can be assumed that the choice will be made in favor of the elitist or traditional cultures.

The former is the culture of the privileged groups of society, characterized by a principled closeness, spiritual aristocracy and semantic self-sufficiency. The circle of the elitist culture consumers is a highly educated part of the society – literary critics, art historians, artists, musicians, regulars of theaters and museums, etc.

The second possible priority for the cultural policy decision-making is the traditional (or folk) culture as the basis of the national spiritual wealth. However, the love for the traditional culture sometimes turns into an uncritical admiration for it. In fact, in the traditional culture, along with the positive sides, some negative aspects can appear, such as conservatism, the chanting of the past, ethnic segregation.

The third option is the popular culture, acceptable and understandable to the most of the people in any historical epoch. In recent years, the popular culture has attracted the closest

attention of researchers, since it includes the folkloric forms that have roots in the local traditions and cultural products created with the participation of the national, international, and commercial centers.

The newest popular culture, including advertising, television, press, show business, tourism, novels, film series, etc., should not be contrasted with either high professional culture or folklore, because they come into contact in a single communicative space.

The popular culture has such distinctive features as a pronounced national identity, while the traditional culture is mainly ethnocentric. Therefore, with the help of the popular culture, it is possible to form a national cultural identity. In modern conditions, it can help to build an effective ideological and political unity of nations that have a complex polyethnic structure.

In the popular culture, the interconnection and interaction of all types and genres of cultural creativity – amateur and professional art, ideological institutional forms and those that are directly related

WE BELIEVE THAT THE MOST COST-EFFECTIVE AND ATTRACTIVE WAY FOR MANY COUNTRIES, INCLUDING KAZAKHSTAN, IN TERMS OF IMPROVING THEIR SOFT POWER IS THE PROMOTION OF THE POPULAR CULTURE IN ORDER TO ACHIEVE GREATER RECOGNITION, RESPECT AND STATUS IN THE INTERNATIONAL COMMUNITY.

to everyday aspects of life are reinforced.

A leading role in the popular culture is given to visual genres, while in the traditional culture oral genres predominate, and in the classical culture – literary and printed genres.

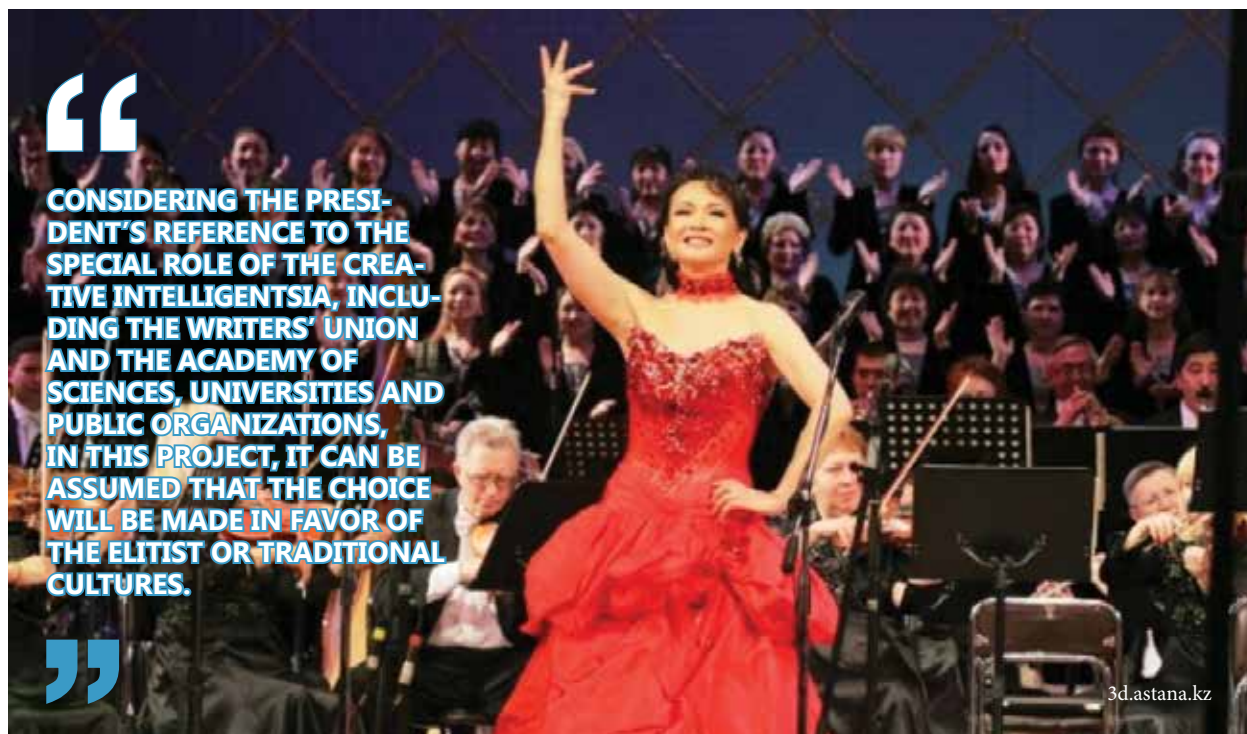
The popular culture has an indissoluble connection with the means of mass communication.

The fact that Kazakhstan has the ability to export its popular culture became apparent after the emergence of the phenomenon of Dimash Kudaibergen. We got a brand promoted by Chinese show structures and audience, whose fast-growing popularity and recognition in the world gave rise to colossal goodwill towards Kazakhstan and Kazakhs.

Thus, we believe that the most cost-effective and attractive way for many countries, including Kazakhstan, in terms of improving their soft power is the promotion of the popular culture in order to achieve greater recognition, respect and status in the international community.

CONSIDERING THE PRESIDENT'S REFERENCE TO THE SPECIAL ROLE OF THE CREATIVE INTELLIGENTSIA, INCLUDING THE WRITERS' UNION AND THE ACADEMY OF SCIENCES, UNIVERSITIES AND PUBLIC ORGANIZATIONS, IN THIS PROJECT, IT CAN BE ASSUMED THAT THE CHOICE WILL BE MADE IN FAVOR OF THE ELITIST OR TRADITIONAL CULTURES.

ORTA ASYA ÜLKELERİNİN DOĞRUDAN YATIRIM ÇEKME DİNAMIĞI

www.dpsalegal.com

ZHENGİZKHAN ZHANALTAY

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bağımsızlığını kazanan Orta Asya ülkeleri son 25 yılda ekonomilerini kalkındırmak için çeşitli ekonomik modeller ve politikalar uygulamaya koymuştur. Zengin yeraltı kaynaklarına sahip olan Orta Asya ülkelerinin ekonomileri günümüzde çoğunlukla bu kaynakların ihracatına dayalı bir ekonomik yapıya sahiptir. Günümüzde Orta Asya ülkeleri kendi ekonomilerinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için yabancı yatırımlara ve teknolojilere ihtiyaç duymaktadır.

Bu kapsamda Orta Asya ülkelerinin doğrudan yabancı yatırım girişi per-

**2015 YILINDA
KAZAKİSTAN \$6.5
MİLYAR İLE BÖLGE
ÜLKELERİ ARASINDA
EN ÇOK DOĞRUDAN
YATIRIM ÇEKEN ÜLKE
KONUMUNDADIR.**

formasına bakıldığında 2015 yılında Kazakistan \$6.5 milyar ile bölge ülkeleri arasında en çok doğrudan yatırım çeken ülke konumundadır. Sırasıyla Türkmenistan \$4.25 milyar, Azerbaycan \$4 milyar, Kırgızistan \$1,13 milyar, Uzbekistan \$1 milyar, Tacikistan \$426 milyon net doğrudan yatırım girişi çekmiştir. Doğrudan yatırımların bölgeye aktarılmasında tarihsel sürece bakıldığında 2005-2015 yılları arasında liderliğin 2006 yılı sonrası Azerbaycan'dan Kazakistan'a geçtiğini ve bu iki ülkenin bölgeye yapılan yatırımdaki payının 2005-2008 yılları arasında %90 olduğunu ve burada Kazakistan'ın payının 2008 yılında %70'e kadar çıktığını söyleyebiliriz.

2009 yılındaki küresel finans kriz sonrasında bölgeye yapılan doğrudan yatırımlarda ciddi oranlarda düşüş yaşanırken Türkmenistan'a yapılan yatırımlar 3.5 kat artarak 2008 yılında \$1.27 milyardan 2009'da \$4.5 milyara çıkmıştır. Örneğin Kazakistan'ın doğrudan yatırım miktarı 2008 yılında \$16.8 milyardan 2010'da \$7.46 milyara kadar düşmüş olup bu rakam Azerbaycan için 2008 yılında \$3.98 milyardan 2010'da \$3.35 milyara gerilemiştir. Böylece Türkmenistan bölgeye yapılan yatırımdaki payını %5'den %20'ye çıkarmıştır.

2010 yılından itibaren Orta Asya'ya aktarılan doğrudan yatırımlar artarken Türkmenistan'ın doğrudan yatırım miktarı bölge dinamiğine ters orantılı olarak kademeli şekilde düşüşe geçmiştir. Bu dinamik 2013 yılı sonrasında da devam etmiştir. Nitekim, Orta Asya'ya yapılan doğrudan yatırımlar yeniden düşerken Türkmenistan'ın doğrudan yatırım miktarı 2013 yılında \$3.73 milyardan 2015'de \$4.25 milyara çıkarak bölgede en çok yatırım çeken ikinci ülke olan Azerbaycan'ı geride bırakmıştır.

**2009 SONRASI
BÖLGE DİNAMİĞİNE
TERS OLARAK
TÜRKMENİSTAN'A
YAPILAN YATIRIMLAR
3.5 KAT ARTARAK
2008 YILINDA \$1.27
MİLYARDAN 2009'DA
\$4.5 MİLYARA
ÇIKMIŞTIR.**

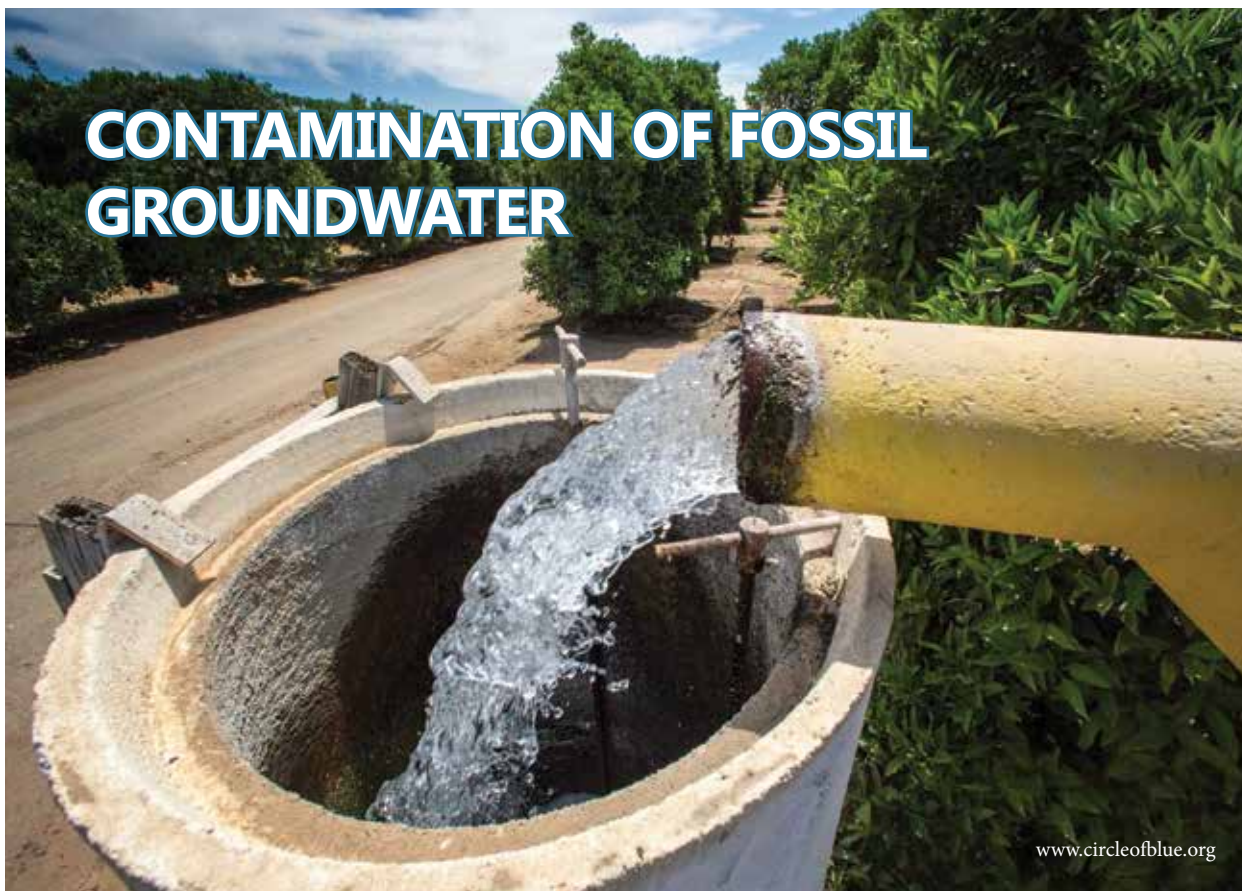

rudan yatırımlar yeniden düşerken Türkmenistan'ın doğrudan yatırım miktarı 2013 yılında \$3.73 milyardan 2015'de \$4.25 milyara çıkarak bölgede en çok yatırım çeken ikinci ülke olan Azerbaycan'ı geride bırakmıştır.

Doğrudan yatırım çekme potansiyeli açısından bakıldığında, ekonomik krizlerin ilginç bir şekilde Türkmenistan'ın yatırım cazibesini arttırdığı görülmektedir. Bu noktada ekonomik yapısının diğer bölge ülkelerine kıyasla daha kapalı olmasının, kriz zamanlarında yatırımların Türkmenistan'a yönlendirilmesinde etkili olduğu ifade edilebilir. Aynı dinamiği İran örneğinden de görmek mümkündür. İran'a 2008 yılı sonrasında yapılan doğrudan yatırımlar 3.5 kat artmıştır. Bu örnek göstermektedir ki; Kazakistan ciddi ekonomik kalkınma potansiyeli ile bölgede en çok

CONTAMINATION OF FOSSIL GROUNDWATER

www.circleofblue.org

SAULE AKHMETKALIYEVA

According to the findings of scientists published in the Natural Geoscience journal and presented at the April 2017 European Geosciences Union General Assembly in Vienna, sampling of 6,455 wells drilled down to 250-meter deep aquifers have shown that traces of rain and snow that fell over the last 60 years are present in fossil groundwater that was previously thought to be free of contamination with modern pollutants.

The term “fossil groundwater” is used to describe water in sub-surface aquifers that had contact with the atmosphere more than 12,000 years ago. Most of the times, fossil groundwater originated in the Holocene and Pleistocene geological epochs (10,000-40,000

TRACES OF RAIN AND SNOW THAT FELL OVER THE LAST 60 YEARS ARE PRESENT IN FOSSIL GROUNDWATER THAT WAS PREVIOUSLY THOUGHT TO BE FREE OF CONTAMINATION WITH MODERN POLLUTANTS.

years ago). Fossil groundwater percolated sub-surface aquifers before the contamination caused by human activities has polluted the waters. Groundwater aquifers are the largest unfrozen storage of fresh water. Most of the aquifers containing fossil groundwater are of significant socio-economic value as they serve as freshwater sources for arid areas of the planet. Previously it was assumed that fossil groundwater is immune to the modern-day pollution.

In the framework of the study, traces of two radioactive elements – carbon -14 and tritium – were tested in the wells. Isotopic signatures are used to determine the antiquity of water. Small amount of carbon-14, which decays very slowly, is used to describe the antiquity of water sources, while tritium, which decays very fast, is used to describe the

newness of the water. Tritium, a radioactive hydrogen isotope, penetrated the aquifers during the nuclear bomb testing in 1950-1960s.

The initial goal of the study was to establish, using carbon dating, how much of fossil groundwater was formed 12,000 years ago. The results of the studies show that over the half of tested groundwater is fossil. At the same time, more than half of fossil groundwater contains traces of young water sources, meaning that modern contaminants such as pesticides from agricultural activities and other industrial chemicals have a great potential to percolate into ancient aquifers.

Another issue is that most fossil groundwater does not have a source of recharge, which leads to depletion of the water table as the water gets extracted. Shallower sources of groundwater are finite due to the lack of timely replenishment, meaning that more

**MOST FOSSIL
GROUNDWATER
DOES NOT HAVE A
SOURCE OF RE-
CHARGE, WHICH
LEADS TO DEPLETION
OF THE WATER TABLE
AS THE WATER GETS
EXTRACTED.**

water is extracted than recharged. Groundwater from deep wells usually has abundant resources compared to shallow aquifers, meaning that water from deep aquifers is drawn at a rapid pace without taking into consideration time it would take to replenish these sources as well. In this light, recent studies have also shown that some aquifers are facing a risk of being depleted in the near future. For instance, the Upper Ganges Basin area of India, southern Spain and Italy could be depleted in the period of 2040-2060s, the U.S. aquifers in California's Central Valley, Tulare Basin and southern San Joaquin Valley – in the 2030s, and the U.S. groundwater reserves in the southern High Plains – in the 2050-2070s. Therefore, it is important to set sustainable water and groundwater management policies, as well as industrial and municipal waste management policies that would stop industrial, agricultural and other runoffs from seeping through into sub-surface aquifers.

KANAT MAKHANOV

Opportunities of new transit supply routes between Japan and Europe were presented during the seminar in Tokyo held by the Kazakhstan Temir Zholy national company with the assistance of the Embassy of Kazakhstan in Japan. Many representatives from major Japanese corporations, local administration officials and researchers from various think tanks of Japan took part in the seminar that intended to present the opportunities of the transit route between Japan and Europe along the "New Silk Way", which stretches from the Chinese port of Lianyungang to Europe passing through Kazakhstan, Russia and Belarus. The Kazakhstan Temir Zholy representatives also held negotiations with the Fukuoka city mayor's office and the Port of Hakata administration to discuss the issues

“

**JAPAN IS
CURRENTLY THE
WORLD'S THIRD
LARGEST ECONOMY
AFTER THE UNITED
STATES AND CHINA
WITH THE GDP
OF NEARLY \$4.4
TRILLION.**

”

related to the organization of supply chains between the ports of Hakata and Lianyungang.

Japan is currently the world's third largest economy after the United States and China with the GDP of nearly \$4.4 trillion. Its total foreign trade is around \$1.25 trillion. Europe is among the largest trade partners of Japan. For instance, in 2016, the trade in goods between the EU and Japan reached \$124.5 billion. Countries like the UK and Germany are among the top ten largest trade partners of Japan, and Japan is the EU's second largest trading partner in Asia after China. Moreover, the trade relations between Japan and the EU show positive dynamics during the last few years. Although there are no free trade agreements between Japan and the EU, both sides currently intend to intensify bilateral trade and economic cooperation.

The seminar participants displayed their interest in the project. Although the seminar did not receive much attention from the Japanese government, the proposed project is now under rigorous assessment of many Japanese companies and research centers that plan to evaluate it and come up with new ideas concerning the economic efficiency and its technical implementation. The project itself is very promising from the point of view of Japan. A successful implementation of the project would allow new perspectives for Japan in its trade with Europe, Middle Eastern countries and Turkey. However, further involvement of Japan in the

**A SUCCESSFUL
IMPLEMENTATION
OF THE PROJECT
WOULD ALLOW NEW
PERSPECTIVES FOR
JAPAN IN ITS TRADE
WITH EUROPE,
MIDDLE EASTERN
COUNTRIES AND
TURKEY.**

“New Silk Way” project requires negotiations with the participation of China.

The necessity of Japan in implementing the transit route through the Eurasian continent is determined both economically and geographically. Japan is a huge economy that depends very much on trade with other countries, which makes them pragmatic in seeking more efficient ways of foreign trade. Therefore, any advantage in using the continental route would have a crucial economic meaning for Japan, as well as for the countries along the route, including Kazakhstan.

ÇİN'İN İLK KENDİ ÜRETİMİ UÇAK GEMİSİNİN SUYA İNDİRİLMESİ

OMİRBЕК HANAYI

Çin basınından yapılan açıklamaya göre, 26 Nisan 2017 tarihinde Çin, ilk kendi üretimi olan uçak gemisini ülkenin kuzeydoğusunda bulunan Dalian şehrindeki limandan büyük bir törenle denize indirdi. Törene Çin Komünist Partisi Merkez Politbüro Üyesi, Çin Merkezi Askeri Komisyonu Başkan Yardımcısı Fan Changlong, Çin Halk Kurtuluş Ordusu Deniz Kuvvetleri Komutanı Shen Jinlong ve Çin Halk Kurtuluş Ordusu Deniz Kuvvetleri Siyasi Komiseri Miao Hua ve diğer askeri yetkililer katıldı. Çin'in tamamıyla yerli üretimi olan ilk uçak gemisinin suya indirilmesi töreni Çin Merkez Televizyonu (CCTV) tarafından canlı yayınlandı. Söz konusu uçak gemisinin ismi ve diğer özelliklerine ilişkin ayrıntılar henüz paylaşılmadı. Ancak uçak gemisinde silah montaj aşamasına geçileceği, sistem yüklemeleri ve santral kurulacağı belirtildi.

Çin basınından yapılan açıklamaya göre, gövde ağırlığı 50 bin tonu bulan 001A sınıfı uçak gemisinin 2020 yılında operasyonel hale gelmesi ve ordu envanterine katılması planlanmaktadır.

Kasım 2013'de inşaatına başlanan Çin'in ilk kendi üretimi uçak gemisinin suya indirilmesi Çin basınında Çin'in uçak gemi üretimindeki önemli dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. Çünkü söz konusu uçak gemisi, aynı zamanda Çin'in ikinci uçak gemisidir. Çin'in ordu envanterinde bulunan "Liaoning" isimli ilk uçak gemisi 304,5 metre uzunluğunda ve 37 metre genişliğindedir. Çin yönetimi ilk uçak gemisini 1998 yılında Ukrayna'dan satın almış ve 2001 yılında römork gemilerle Karadeniz üzerinden Çin'e çekilmiştir. Uzun süren operasyonel bir uçak gemisine dönüştürme sürecinden sonra Eylül 2012'de orduya teslim edilmiştir. Bu açıdan bakıldığında, Çin'in ilk kendi üretimi olan söz

konusu uçak gemisinin suya indirilmesi, genelde Çin'in askeri üretimi, özel de uçak gemi üretiminde büyük önem teşkil etmektedir.

Son yıllarda Pekin yönetimi Çin ordusunun kurumsal yapısını güçlendirmeye büyük önem vermiştir. 2013 yılından bu yana askeri alanda 3 yeni komite kuruldu. İlk olarak Kasım 2013'de Ulusal Güvenlik Merkezi Komitesi ve Mart 2016'da Merkezi Askeri Komisyonu Operasyon Komuta Komitesi kuruldu. Son olarak Ocak 2017'de Askeri ve Sivil Entegrasyon Geliştirme Merkezi Komitesi yeniden düzenlendi. Çin ordusunda yapılan söz konusu stratejik değişimlerin yanı

ÇİN BASININDAN YAPILAN AÇIKLAMAYA GÖRE, 26 NİSAN 2017 TARİHİNDE ÇİN, İLK KENDİ ÜRETİMİ OLAN UÇAK GEMİSİNİ ÜLKENİN KUZEYDOĞUSUNDA BULUNAN DALİAN ŞEHRİNDEKİ LİMANDAN BÜYÜK BİR TÖRENLE DENİZE İNDİRDİ.

sıra, donanmaya ayrılan bütçe artırmış ve askeri üretime de önem verilmiştir. Örneğin, Şubat 2017'de Çin Halk Kurtuluş Ordusu'nun Roket Birlikleri ileri seviyeye sahip olan Dongfeng-16 (DF-16) tipi orta menzilli balistik füze tatbikatı gerçekleştirdi. En son Maer 2017'de ise Çin'in 2017 yıllık savunma bütçesi yaklaşık yüzde 7 oranında arttırılarak 1 trilyon yuana (yaklaşık 145 milyar dolar) çıkarılmıştı. Bu gelişmelerden sonra Çin'in ilk kendi üretimi uçak gemisini suya indirilmesi Çin'in askeri gelişiminin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Aynı zamanda söz konusu geminin suya indirilme zamanının Kore Yarımadasındaki gerilimin arttığı döneme de denk gelmesi dikkat çekicidir.

ÇİN'İN İLK KENDİ ÜRETİMİ UÇAK GEMİSİNİ SUYA İNDİRİLMESİ ÇİN'İN ASKERİ GELİŞİMİNİN BİR GÖSTERGESİ OLARAK DEĞERLENDİRİLEBİLİR.

www.inform.kz

KAZAKISTAN – TÜRKMENISTAN HÜKÜMETLERARASI KOMİSYONU: IX. DÖNEM TOPLANTISI

DR. AIDARBEK AMIRBEK

3 Mayıs 2017 tarihinde Kazakistan Başbakan Birinci Yardımcısı Askar Mamin'in başkanlığındaki heyet Türkmenistan'ı ziyaret etti. Ziyaret kapsamında Hükümetlerarası Ekonomik, Bilimsel-Teknik ve Kültürel İşbirliği Komisyonun IX. Dönem toplantısı yapıldı ve Cumhurbaşkanı Gurbanguli Berdimuhamedov ile ikili görüşmelerde bulunuldu.

Türkmenistan'ın resmi basın kaynaklarında ikili görüşmelerde ticaret ve ekonomi, enerji, ulaşım ile tarım alanlarında işbirliğinin derinleştirilmesi konularının masaya yatırıldığına vurgu yapıldı ve Kazakistan tarafının TAPI doğalgaz inşaatı projesine büyük ilgi duyduğuna dikkat çekildi.

TÜRKMENİSTAN CUMHURBAŞKANI GURBANGULI BERDİMUHAMEDOV KONUŞMASINDA TARAFLARIN İMKÂNLARINI DİKKATE ALARAK, BÖLGESEL ULAŞIM ALTYAPILARININ OLUŞTURULMASI VE MODERNLEŞTİRİLMESİ İLE İKİ ÜLKE SINIR BÖLGELERİ (EYALETLERİ) ARASINDA DAHA DERİN İKİLİ EKONOMİK VE TİCARİ İŞBİRLİĞİNE İVME KAZANDIRILMASI İÇİN ÇALIŞILMASI GEREKTİĞİNE VURGU YAPTI.

Türkmenistan Cumhurbaşkanı Gurbanguli Berdimuhamedov konuşmasında tarafların imkânlarını dikkate alarak, bölgesel ulaşım altyapılarının oluşturulması ve modernleştirilmesi ile iki ülke sınır bölgeleri (eyaletleri) arasında daha derin ikili ekonomik ve ticari işbirliğine ivme kazandırılması için çalışılması gerektiğine vurgu yaptı.

Kazakistan Başbakan Birinci Yardımcısı Askar Mamin ile Türkmenistan Başbakan Yardımcısı Bayram Annamedov Başkanlığında yapılan ortak komisyon toplantısında aşağıdaki kararlar alındı:

- Aşkabat ile Afganistan sınırı arasındaki yolun inşaatında ve 243 km. uzunluğundaki Türkmenabat – Mary demiryolunun ve Farap ile Serdar şe-

hirlerindeki demiryolları fabrikalarının modernizasyonunda Kazakistan şirketlerinin katılımını sağlamak;

- Türkmenistan için uzay cihazlarının yapımı ve uzay alanında uzmanlarının yetiştirilmesi alanlarında projeleri hayata geçirmek;

- Manğıstau ve Balkan eyaletleri arasında "Sınır Ticareti Bölgesi" oluşturmak;

- Aral'ın Kurtarılması Uluslararası Fonu kapsamında işbirliğini geliştirmek;

- Taraflar arasında ihracat ile ithalatı çeşitlendirmek ve ticari hizmetlerin artmasını sağlamak.

Böylece ticari ilişkileri arttırma yoluyla ekonomik işbirliğini güçlendirmek.

Bu ziyaret ve toplantı Türkmenistan Cumhurbaşkanı Gurbanguli Berdimuhamedov'un 18 Nisan 2017 tarihinde Kazakistan'a yaptığı resmi ziyaret kapsamında alınan kararlarla bağlantılı olarak değerlendirilebilir. Bilindiği gibi, ziyaret çerçevesinde alınan önemli kararlardan biri, taraf-

KAZAKİSTAN VE TÜRKMENİSTAN, HÜKÜMETLERARASI EKONOMİK, BİLİM-SEL-TEKNİK VE KÜLTÜREL İŞBİRLİĞİ KOMİSYONUN IX. DÖNEM TOPLANTISINDA ALINAN KARARLAR DOĞRULTUSUNDA ORTA VADELİ HEDEFE (1 MİLYAR TİCARET HACMİNE) ÖNCELİKLE İKİLİ TİCARET, YATIRIM VE ULAŞIM ALANLARDAKİ ALTYAPILARI OLUŞTURMAK VE GÜÇLENDİRMEK YOLUYLA ULAŞMA HEDEFİ GÜTMÜŞ OLABİLİR.

lar arasında günümüzde 283,5 milyon dolar olan ticaret hacmini orta vadede 1 milyar dolara kadar yükseltmektir. Aynı şekilde, basın toplantısında ifade edilen hedefe Kazakistan – Türkmenistan Hükümetlerarası Komisyon çalışmalarının aktifleştirilmesiyle ulaşılabileceğine vurgu yapılmıştır. Böylece her iki ülke de orta vadeli ilişkilerinde ekonomik bağları kuvvetlendirme önceliğini hayata geçirmeyi hedeflemiş olabilir. Hem ticari ilişkilerini çeşitlendirme ve ulaşım altyapılarını güçlendirme hem de karşılıklı yatırımları arttırma ve sınırlarına yakın eyaletler arasında ticari bağları kuvvetlendirmeyi amaçlayan "Sınır Ticareti Bölgesi" kurma yoluyla bu hedefe ulaşmayı sağlamak istemiş olabilirler. Bu bağlamda Kazakistan ve Türkmenistan, Hükümetlerarası Ekonomik, Bilimsel-Teknik ve Kültürel İşbirliği Komisyonunun IX. Dönem toplantısında alınan kararlar doğrultusunda orta vadeli hedefe (1 milyar ticaret hacmine) öncelikle ikili ticaret, yatırım ve ulaşım alanlardaki altyapıları oluşturmak ve güçlendirmek yoluyla ulaşma hedefi gütmüş olabilir.

www.familypedia.wikia.com

CONCERNING THE ISSUE OF IDENTITY

DR. GULNAR NADIROVA

In the modern theory of human needs, the need for identity has been one of the most important issues discussed in literature.

The Kazakh identity is an ethnic identity that is stable and meaningful for most people, because ethnicity, the ability to speak in one's native language, the cultural environment into which a person enters and which, in turn, sets common standards of behavior and self-realization of the individual are laid with birth. The Kazakhs had a specific culture based on nomadic herding economy. Due to the nomadic way of life and lack of a written language until the middle of the 19th century, the literary tradition relied on oral histories that were kept in memory and reproduced by akyns, senior representatives of the clans responsible for the "cultural memory" of

THE KAZAKH IDENTITY IS AN ETHNIC IDENTITY THAT IS STABLE AND MEANINGFUL FOR MOST PEOPLE, BECAUSE ETHNICITY, THE ABILITY TO SPEAK IN ONE'S NATIVE LANGUAGE, THE CULTURAL ENVIRONMENT INTO WHICH A PERSON ENTERS AND WHICH, IN TURN, SETS COMMON STANDARDS OF BEHAVIOR AND SELF-REALIZATION OF THE INDIVIDUAL ARE LAID WITH BIRTH.

the tribesmen, and zhyraus, lyric poets who traveled with high-ranking khans. Most legends refer to the activities of a batyr, a hero warrior.

The Russian tsarism rule struck a blow to the Kazakh traditional culture, making impossible the nomadic style of life, on which the culture was based. Nevertheless, many individual elements of the traditional way of life are preserved, and many practices that have lost their original meaning acquire value as symbols of the national identity of the era of independence.

Since 1991, Kazakhstan has begun searching for a way to build a nation-state. This gave rise to the development of two projects for the formation of the nation – the civil nation (Kazakhstani) and the ethnic (Kazakh) nation. The independence has given new impetus to increase ethnic consciousness of the Kazakhs, but at the same time, led to an identity crisis in other non-Kazakh-speaking

population groups in Kazakhstan.

On the other hand, the Kazakh ethnic identity is fueled by historical memory, which is retained in the cultural space of modern people, including the memory of ancestors, clans, lineages, zhuzes. This is evidenced by the popular trend of the development and publication of detailed shezhire – genealogical pedigrees.

According to some experts, the Kazakh ethnic consciousness lives with archetypes of the past – the time of the glorious achievements of the great khans, biys and batyrs. Ancestral spirits continue to largely determine the boundaries of the Kazakh identity, including quite modern city dwellers. Thus, the Kazakh identity is still formed by images of the past, preserving conservatism, despite the ongoing global changes of the socio-cultural situation.

In order to meet the level of challenges faced by the modern Kazakh society, some scientists propose to modernize the ethnic consciousness by transforming mental traits such as the extensive thinking, relating to agricultural production that requires large areas of land but minimizes the input of labor or materials. social paternalism, cronyism, etc. In December 2015, Presi-

dent Nursultan Nazarbayev signed the Concept of Strengthening and Developing the Kazakhstani Identity and Unity. The purpose of the concept is to strengthen and develop Kazakhstan's identity and unity based on the principle of citizenship and the values of the national patriotic idea "Mangilik El". The key principles of unity and harmony in the concept are formulated in the slogans "Unity in diversity", "One country – one destiny". In his recent article "Looking to the Future: Modernizing Public Consciousness", the head of the state pointed out that the notion of spiritual modernization presupposes changes in the national consciousness, as well as the preservation of the inner core of the national "I" when certain of its features change.

Thus, in the field of identification Kazakhstan is gradually moving towards the formation of a national identity, to a greater degree of civic identity. In the process of self-identification, members of society are guided by the present and the future, which includes self-awareness as citizens of a particular state, and at the same time as members of a certain group, class, etc. It is known that a person can have a variety of parallel identities (sexual, racial, ethnic, national, social, professional, religious, etc.), not competing with each other in the space of his/her cultural world and consciousness.

Orientation to the past actualizes ethnic identity, based on the memory of the past, the deeds of common ancestors, historical tradition, but for co-existence within the national traditions, ethnic groups living in an indivisible territory must make common decisions about the present and the future to come to general agreement on the project of creating a nation-state, which means the formation of a civic identity.

ORIENTATION TO THE PAST ACTUALIZES ETHNIC IDENTITY, BASED ON THE MEMORY OF THE PAST, THE DEEDS OF COMMON ANCESTORS, HISTORICAL TRADITION, BUT FOR CO-EXISTENCE WITHIN THE NATIONAL TRADITIONS, ETHNIC GROUPS LIVING IN AN INDIVISIBLE TERRITORY MUST MAKE COMMON DECISIONS ABOUT THE PRESENT AND THE FUTURE TO COME TO A GENERAL AGREEMENT ON THE PROJECT OF CREATING A NATION-STATE, WHICH MEANS THE FORMATION OF A CIVIC IDENTITY.

LIDIYA PARKHOMCHIK

On April 27, 2017, the Minister of Defense and Aerospace Industry of Kazakhstan, Beibut Atamkulov, the Commander - in - Chief of the Naval Forces of the Armed Forces of Kazakhstan, Zhandarbek Zhanzakov, and the Akim of the West Kazakhstan Region, Altai Kulginov, participated in the ceremony of launching of the new Bars-class patrol vessel (Project 0250) named Mangystau that took place in Uralsk. This brand new ship with missile-artillery and anti-sabotage systems was manufactured at the Uralsk-based Zenit naval industrial complex.

The vessel with a displacement of 240 tons can reach a maximum speed of 30 knots and stay in open sea for 10 days.

**THE CEREMONY
OF LAUNCHING OF
THE NEW BARS-
CLASS PATROL
VESSEL (PROJECT
0250) NAMED
MANGYSTAU TOOK
PLACE IN URALSK.**

The ship is 46 meters in length and 9 meters in width. In fact, it is the fourth Bars-class military vessel produced at the Zenit plant for the Naval Forces of Kazakhstan under the state defense order. It took two years to build the ship, which, unlike its predecessors, Kazakhstan (2012), Oral (2013) and Saryarka (2015), was modernized by taking into account the recommendations of the naval personnel who had served on the same class ships. In particular, anti-aircraft missile and artillery units at the military vessel were upgraded and modern equipment for detecting and combating underwater sabotage, including combat swimmers, were installed. The Bars-class Mangystau ship will join the Naval Forces in the Caspian Sea after passing factory and navigation tests, in which reliability, efficiency and other

characteristics of the vessel systems will be checked.

It should be mentioned that in 2016, Kazakhstan's Navy finally received its first mobile diving system produced by the Uralsk-based Gidropribor Research Institute and designed for protection of underwater of the Caspian Sea. As a result, the Kazakhstani Naval Forces continue to equip its fleet in the Caspian region with modern vessels of domestic production. To date, the Zenit plant in Uralsk has already manufactured 26 ships for both the Caspian Navy and the Coastal Guard. It appears that Kazakhstan prefers to increase the number of domestically produced vessels instead of purchasing patrol

THE KAZAKHSTANI NAVAL FORCES CONTINUE TO EQUIP ITS FLEET IN THE CASPIAN REGION WITH MODERN VESSELS OF DOMESTIC PRODUCTION.

boats and corvettes produced by foreign manufacturers. An exception was the Russian-made harbor minesweeper named Alatau (Project 10750E) constructed for the Kazakhstani Navy by the Sredne-Nevisky Shipyard in 2016.

It is expected that the state program for strengthening the Navy Forces in Kazakhstan's sector of the Caspian Sea will be further developed. Therefore, there is an urgent need to intensify the Caspian Navies' collaboration in order to prevent possible problems and misunderstanding between Kazakhstan and other littoral states, especially Iran, which could be concerned about Astana's plan to boost its military presence in the region.

THE FOURTH ROUND OF SYRIAN PEACE TALKS WAS HELD IN ASTANA

www.astanatimes.com

DAUREN ABEN

On May 3-4, 2017, Kazakhstan's capital Astana hosted the fourth round of the high-level international meeting on Syria organized with the purpose to consolidate the progress achieved during the previous three rounds of the peace talks. The delegations of Iran, Russia and Turkey, the three guarantor states of the ceasefire regime, as well as representatives of the Syrian government participated in the meeting. Unlike in the previous round of negotiations held in Astana in March, the delegation of the Syrian armed opposition took part in the negotiations. Other attendees included the UN Special Envoy for Syria, Staffan de Mistura, the Advisor of the Minister of Foreign Affairs of Jordan on Political Affairs, Nawaf Uasfi Tel, and the U.S.

AS A RESULT OF THE ASTANA MEETING, THE THREE GUARANTOR STATES SIGNED A MEMORANDUM ON THE CREATION OF FOUR DE-ESCALATION ZONES IN THE MAJOR CONFLICT AREAS IN SYRIA.

Assistant Secretary of State for Near Eastern Affairs, Stuart Jones.

As a result of the meeting, the guarantor states signed a memorandum on the creation of four de-escalation zones in the major conflict areas in Syria for a period of six months which could be extended by the signatories. These zones include the Idlib province and parts of the Aleppo, Hama and Latakia provinces, the area north of Homs, eastern Ghouta, and the Daraa and Quneitra provinces in southern Syria. Within the de-escalation zones, the use of any kind of weapons, including aerial, will be prohibited, and conditions will be created for humanitarian access, medical assistance and safe return of displaced civilians to their homes. The document also provides for measures to restore basic infrastructure facilities for the population's needs, such as water and electricity

supply. In addition, the meeting participants discussed issues related to the exchange of detainees between the warring parties.

To implement the memorandum on the de-escalation zones, Iran, Russia and Turkey agreed to create a joint working group that will be tasked with determining the borders of the zones and other operational and technical matters. Staffan de Mistura hailed the memorandum as a step in the right direction towards a real cessation of hostilities and expressed his hope that this would help the political intra-Syrian talks reconvening in Geneva on May 16. The Syrian government declared its support for the plan but stated that it would continue to fight against "terrorist groups across the country". The Syrian armed opposition, however, rejected the deal refusing to recognize Iran as one of the guarantor states of the peace process and saying that setting up such zones in Syria threatens the country's territorial integrity. The U.S. Department of State also voiced con-

FOLLOWING A SIGNIFICANT ESCALATION OF TENSIONS IN SYRIA, THE SIGNIFICANCE OF THE ASTANA PROCESS AIMED AT FACILITATING THE SYRIAN PEACE PROCESS HAS INCREASED EVEN MORE.

cerns over the agreement stating its skepticism about Iran's involvement as its guarantor and recalling the Syrian government's failures to respect previous ceasefires. Nevertheless, Washington agreed to fully resume regular contacts with Moscow over Syria, including the implementation of the October 2015 joint memorandum on preventing mid-air incidents.

Following the third round of talks in Astana held in March this year, there was a significant escalation of tensions in Syria after the chemical attack in the Idlib province and the subsequent U.S. air strike against the Syrian government forces in April. In this context, the significance of the Astana process aimed at facilitating the Syrian peace process has increased even more, which has been confirmed by the presence of all major stakeholders at the May negotiations in Kazakhstan. It is expected that the next high-level meeting in Astana will be held in mid-July 2017 to be preceded by preliminary expert consultations in Ankara.

AFGANİSTAN DIŞİŞLERİ BAKANİ YARDIMCISI HEKMAT KARZAI'NİN ÇİN ZİYARETİ

www.fmprc.gov.cn

OMİRBЕК HANAYİ

Çin Dışışleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, Afganistan Dışışleri Bakanı Yardımcısı Hekmat Halil Karzai, resmi temaslarda bulunmak üzere 3 Mayıs 2017 tarihinde Çin'i ziyaret etti. Afganistan Dışışleri Bakanı Yardımcısı Hekmat Karzai Pekin'de Çin Dışışleri Bakanı Wang Yi tarafından kabul edildi. Kazai ile görüşmede, Afganistan'ın Çin'in önemli bir komşusu olduğunu söyleyen Wang, Çin'in bölgesel diplomasisinde Afganistan'ın son derece önemli bir konuma sahip olduğunu özellikle belirtti. Çin'in iki ülke arasındaki üst düzey görüşmelere büyük önem verdiğini dile getiren Wang, "Tek Kuşak Tek Yol" stratejisi kapsamında Çin-Afganistan arasındaki pragmatik işbirliğini genişletmenin ve terörle mücadele ve güvenlik alan-

ÇİN DIŞİŞLERİ BAKANLIĞINDAN YAPILAN AÇIKLAMAYA GÖRE, AFGANİSTAN DIŞİŞLERİ BAKANİ YARDIMCISI HEKMAT HALİL KARZAI, RESMİ TEMASLARDA BULUNMAK ÜZERE 3 MAYIS 2017 TARİHİNDE ÇİN'İ ZİYARET ETTİ.

larındaki işbirliğini güçlendirmenin, Çin-Afganistan stratejik ortaklığının daha da geliştirilmesi açısından büyük önem taşıyacağına vurgu yaptı. Karzai ise öncelikle ülkesinin barışçı uzlaşma ve yeniden yapılanma süreci ile bölgesel işbirliklerine katılmasına destekte bulunduğu için Çin'e teşekkür etti. Afganistan'ın "Tek Kuşak Tek Yol" stratejisine büyük katkı sağlayacağını ifade eden Karzai, ülkesinin Çin ile ikili ve bölgesel işbirliğini güçlendirmenin yanı sıra, Türkistan İslam Partisi (TİP) ve diğer terör örgütleri ile mücadeleyi artırarak iki ülkenin hatta bölgenin istikrar ve güvenliğinin sağlanması için çaba harcamaya hazır olduklarını açıkladı.

Karzai resmi Çin ziyareti kapsamında, Pekin'de düzenlenen Çin-Afganistan Diplomatik İstişaresi'ne katıldı. İstişareye Karzai başta olmak üzere Afganistan Dışışleri Bakanlığı'nı temsil

www.fmprc.gov.cn

eden heyetin yanı sıra, Çin Dışışleri Bakan Yardımcısı Kong Xuanyou ve Çin Dışışleri Bakanlığı'nı temsil eden diğer yetkililer katıldı. İstişarede taraflar iki ülke arasında çeşitli alanlardaki ikili işbirliğini, öncelikle ortak sınırın korunması, güvenlik ve terörle mücadele konularındaki işbirliğini güçlendirme konusunda anlaştı.

İlk olarak 30 Kasım 2016 tarihinde Kabil'e düzenlenen ve Çin-Afganistan Dışışleri Bakan Yardımcısı Düzeyindeki Güvenlik İstişaresi olarak da adlandırılan Çin-Afganistan Diplomatik İstişaresi'nin 2.Turu olan bu ziyarete bu açıdan bakıldığında Afganistan Dışış-

**ÖNÜMÜZDEKİ YILLAR-
DA ÇİN VE AFGANİSTAN
ARASINDAKİ GÜVENLİ-
ĞE DAYALI İŞBİRLİĞİNİN
DAHA DA AĞIRLIK KA-
ZANACAĞINI SÖYLEMEK
MÜMKÜNDÜR.**

leri Bakanı Yardımcısı Hekmat Halil Karzai'nin Çin ziyareti iki ülke için de önemlidir. Son yıllarda Afganistan'da terör örgütleri olarak kabul edilen radikal dini örgütlerin faaliyetlerini aktifleşmeye başlamasının yanı sıra, DAES'in de Afganistan dâhil olmak üzere Orta Asya bölgesinde tehdit oluşturduğu söylenebilir. Bu yüzden yıllardır savaştan ve terör saldırılarından zarar gören Afganistan gerek ekonomik gerekse terörle mücadele konusunda Çin gibi güçlü bir komşunun desteğine ihtiyaç duymaktadır. Çin ise, ülkesindeki istikrar ve güvenliğini yanı sıra bölgesel çıkar-

larının artırılması amacıyla, 2013'den başlatıldığı Tek Kuşak Tek Yol stratejisinin geliştirilmesi açısından Afganistan ile ikili ilişkilerine büyük önem vermektedir. Önümüzdeki yıl-

larda Çin ve Afganistan arasındaki güvenliğe dayalı işbirliğinin daha da ağırlık kazanacağını söylemek mümkündür.

KAZAKHSTAN STRENGTHENS ECONOMIC COOPERATION WITH ITS SOUTHERN NEIGHBORS

KANAT MAKHANOV

The beginning of 2017 was marked by significant progress in developing economic and other relation with the non-EEU Central Asian countries. According to the preliminary statistics, Kazakhstan and Tajikistan achieved an increase in bilateral trade by 38.3% during the first quarter of 2017. These figures were pronounced by the Ambassador of Kazakhstan to Tajikistan, Nurlan Seytimov, during the meeting with the Minister of Foreign Affairs of Tajikistan, Makhmadsharif Makhmud, held on May 3, 2017. Both sides expressed their satisfaction with the current state of bilateral relations in all areas.

THE BEGINNING OF 2017 WAS MARKED BY SIGNIFICANT PROGRESS IN DEVELOPING KAZAKHSTAN'S ECONOMIC AND OTHER RELATIONS WITH THE NON-EEU CENTRAL ASIAN COUNTRIES.

According to the official statistics of Kazakhstan's Ministry of National Economy, the trade with Tajikistan indeed showed a bursting increase by 65.8% during January-February of 2017 compared to the same period of 2016 reaching \$113 million. The trade turnover with Uzbekistan during the first two months of 2017 also rose by 56.9% compared to the same period of 2016 reaching \$252.8 million. This was accomplished due to numerous initiatives of the governments of Uzbekistan and Kazakhstan like business forums, interregional cooperation programs and facilitation of border control. There have also been significant positive changes in Kazakhstan's relations with Turkmenistan. During the recent visit of the Turkmen Presi-

dent, Gurbanguly Berdymuhamedov, to Kazakhstan, the Agreement on Strategic Partnership between the two countries was reached. However, the most important achievement during this visit was the discussion of the plan for building a motor road Turkmenbashi-Garabogaz-Kazakhstan. If implemented, this plan will contribute to the bilateral trade. The current bilateral trade with Turkmenistan is slightly above \$28 million, which is obviously too low if to take into account the geographic proximity and economic sizes of the two countries. Gradual improvements in cooperation between Kazakhstan and its Central Asian neighbors has allowed Astana to make progress in economic cooperation with Afghanistan, too. During the second trade mission to Afghanistan organized by the Kazakh Invest national company and the Embassy of Kazakhstan in Afghanistan, some business contracts worth \$11 million were signed.

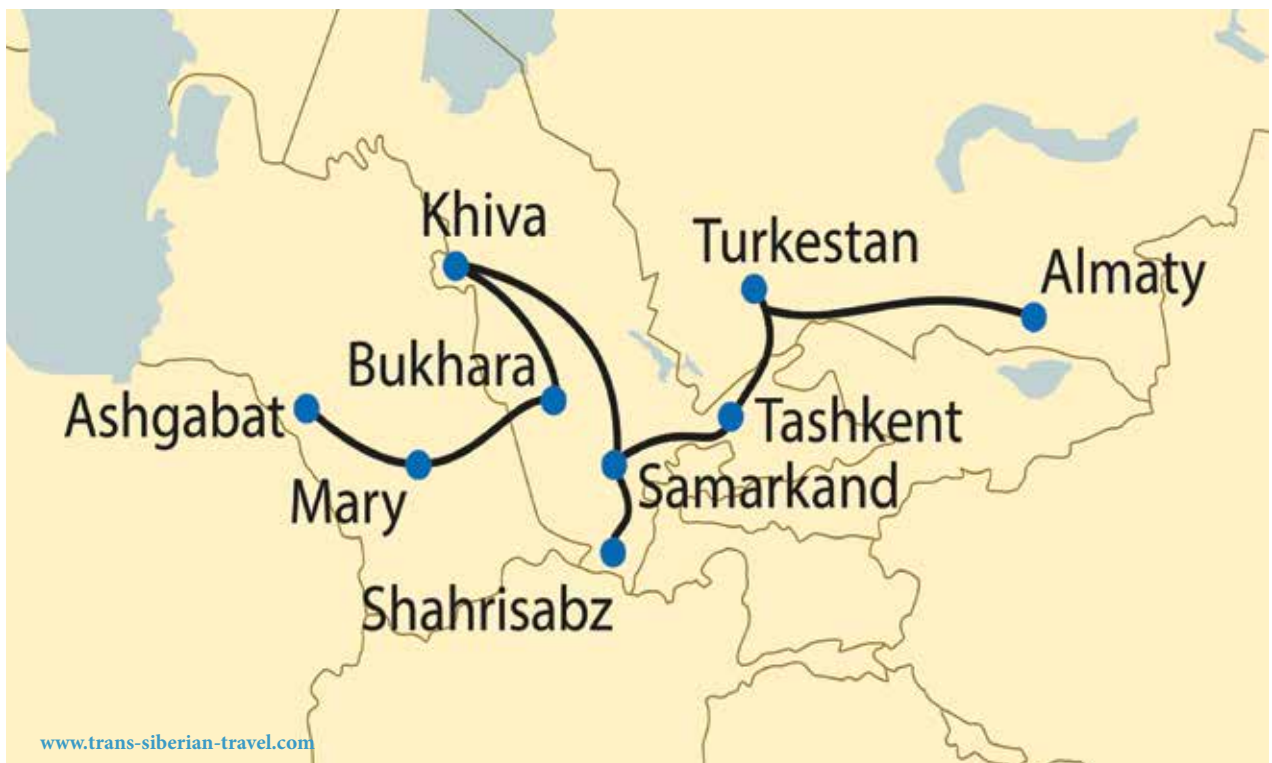
The progress which has been achieved

**THE FAVORABLE
CHANGES IN
RELATIONS
BETWEEN THE
COUNTRIES OF
THE REGION
WILL DEFINITELY
HAVE POSITIVE
EFFECTS IN BOTH
SHORT-TERM
AND LONG-TERM
PERSPECTIVES.**

in relations between the Central Asian states since 2016 is significant. The main trigger for such positive dynamics was the political changes in Uzbekistan that followed after the death of its former President Islam Karimov. President Shavkat Mirziyoyev who succeeded him declared about his intentions to strengthen economic cooperation with neighboring countries and Russia right after his election. This fact underlines the key role and the strategic importance of Uzbekistan in Central Asia. The favorable changes in relations between the countries of the region will definitely have positive effects in both short-term and long-term perspectives. For Kazakhstan, improving trade relations with Tajikistan and Uzbekistan would mean strengthening its trade security through increasing the share of its trade with the non-EEU countries. At the same time, the main goal that Kazakhstan pursues in negotiations with Turkmenistan is the realization of its transit potential which would provide wider access to the ports of Iran.

DANIYAR NURBAYEV

On May 4, 2017, oil prices fell to their lowest level since November 2016, when the Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC) agreed to freeze oil production at its October 2016 levels. The West Texas Intermediate (WTI) crude futures decreased to \$45.52 per barrel, while the Brent crude oil futures fell down to \$48.26 per barrel. The main reasons for the fall in oil prices were higher than expected oil outputs in Libya and the United States.

On May 3, the U.S. Energy Information Administration (EIA) reported that oil output in the United States rose by 28,000 barrels per day in a week ending

THE MAIN REASONS FOR THE FALL IN OIL PRICES WERE HIGHER THAN EXPECTED OIL OUTPUTS IN LIBYA AND THE UNITED STATES.

on April 28 in comparison with the previous week and reached 9.293 million barrels per day, which is the highest production level since August 2015. The EIA also reported that crude oil inventories fell by 930,000 barrels to 527.772 million barrels in the week ending on April 28. Despite the fact that crude oil inventories fell for four consecutive weeks, the report had a negative effect on the market due to the fact that experts expected a higher decrease in crude oil inventories.

In addition, on May 1, Libya's National Oil Corporation reported that the country's oil production rose above 760,000 barrels per day to its highest since December 2014, and it plans to keep boosting production.

This news had a negative effect on oil prices, but there were other factors that affected the oil market. Another reason for the drop in oil prices was a survey released by Reuters, which shows that OPEC's compliance with the output cuts fell to 90% in April from a revised 92% in March. Previously, Reuters showed that compliance in March was 95%.

However, on May 5, after a statement from Saudi Arabia's OPEC Governor, Adeb Al-Aama, that the OPEC and non-OPEC countries were close to agreeing on an extension to the deal to curb production by 1.8 million barrels per day, the Brent crude oil futures and the WTI crude futures grew to \$49.10 and \$46.22 per

A SURVEY RELEASED BY REUTERS SHOWS THAT OPEC'S COMPLIANCE WITH THE OUTPUT CUTS FELL TO 90% IN APRIL FROM A REVISED 92% IN MARCH.

barrel, respectively.

At the same time, the extension of the agreement between the OPEC and non-OPEC countries might not have a serious effect on oil prices if the U.S. output will continue to grow and the Chinese economy will not recover its previous growth rates. Indeed, it is quite expected that the U.S. oil producers will continue their production, while, according to the International Monetary Fund, the Chinese economy will be slowing down further. Hence, taking into account all the above-mentioned factors, a possible extension of the production-cut agreement may not be capable to seriously affect oil prices.

DR. AIDARBEK AMIRBEK

11-13 Mayıs 2017 tarihleri arasında Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev Çin'e resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu ziyaret, Mirziyoyev'in Türkmenistan, Kazakistan ve Rusya ziyaretinin ardından, Çin'e Cumhurbaşkanı düzeyinde yaptığı ilk resmi ziyaretidir. Bununla birlikte, Mirziyoyev 14-15 Mayıs 2017 tarihinde Pekin'de düzenlenen Uluslararası İşbirliği "Kuşak ve Yol Forumu'na" katılmıştır. Ziyaret kapsamında Çin Devlet Başkanı Xi Jinping ve diğer yüksek düzeyli devlet adamları ile ikili görüşmelerde bulunulmuştur.

Özbekistan'ın resmi basın kaynakları ikili görüşmeler sonucu enerji, petrolün geri dönüşümü, enerji santrallerin modernizasyonu, tarım, petrokimya, ulaştırma ve eğitim ile diğer alanlarda işbirliğini derinleştiren 23

**ÖZBEKİSTAN'IN
RESMİ BASIN
KAYNAKLARI İKİLİ
GÖRÜŞMELERDE
23 MİLYAR DOLAR
DEĞERİNDEKİ 105
ANLAŞMANIN
İMZALANDIĞINI
DUYURMUŞTUR.**

milyar dolar değerinde 105 anlaşmanın imzalandığını duyurmuştur. Özbekistan Cumhurbaşkanlığı resmi sitesinde ise iki devlet arasında yapılan şu anlaşmalara özellikle dikkat çekilmiştir: 1) Ortak Bildirim; 2) Teknik İşbirliğini; 3) Uluslararası Otomobil Bağlantıları Arttırmaya; 4) Okullarda Eğitimin Kalitesini Güçlendirmeyi Öngören Projelere Finansal Kaynakları Temin Etmeye; 5) Sağlık Alanında Hizmet Gösteren Kurumlara Modern Tıp Cihazları Sağlamaya Dayalı Hükümetlerarası Anlaşmalar; 6) Veterinerlik ve Bitki Karantinası Alanlarında Ortak Anlayış Memorandumu; 7) Tarafların Küçük İşletmecilerini ve Özel Girişimcilerini İşbirliğine Teşvik Etme Memorandumu; 8) 2018-2020 Yıllarını Kapsayan Tarım Alanından Sorumlu Devlet Kurumları Arasında İşbirliğini Derinleştiren Plan.

Mirziyoyev'in Çin ziyaretini 8 Eylül 2016 tarihinde Parlamento Genel

Kurulunda dış politika ve güvenliğe dair yaptığı resmi konuşmaları ile taahhütlerinden, ayrıca 2017-2021 yıllarını kapsayan Özbekistan'ın Gelişim Stratejisinden bağımsız yorumlamak mümkün olmayabilir. Bilindiği gibi, Özbekistan'ın Gelişim Stratejisi'nin 5 temel önceliği içerisinde ekonomik büyümeyi hayata geçirme, yatırımları arttırma, topluma yeni çalışma imkânlarını sağlama ve çalışma şartlarını iyileştirme ile ülke içi istikrarı ve güvenliği pekiştirme hedefleri yer almışlardır. Bu doğrultuda 2030 yılına kadar ülkenin GSYİH'sini ikiye katlama ve sanayi ürünlerini %40 oranında arttırma ile 40 milyar doları içeren 657 yatırım projelerini hayata geçirme amaçlanmıştır.

Özbekistan bu amaçlara Çin'in önderliğinde hayata geçirilmeye çalışılan projelerin (Tek Kuşak – Tek Yol, İpek Yolu Ekonomik Kemer gibi) sağlayacağı kaynaklar ile imkânları kullanarak ve zamanla Çin pazarlarına teknoloji yoğun malları ihraç ederek ulaşmak isteyebilir. Böylece, Asya Altyapı Yatırım Bankası ile İpek Yolu Fonu'ndan daha fazla finansal kaynak temin etmek için bu kurumlarla bağlantılarını eskiye göre daha fazla arttırabilir, Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu projesinin yakın arada tamamlanması için yeni politikalar geliştirebilir. Bütün bu konular Xi Jinping ile yapılan ikili görüşmelerde daha

detaylı olarak masaya yatırılmış olabilir.

Diğer taraftan, resmi kaynaklarda Mirziyoyev'in önümüzdeki süreçte iki devlet arasındaki ticaretin 10 milyar dolara kadar yükseltilmesi gerektiğine vurgu yaptığı belirtilmektedir.* Avrasya Ekonomik Birliği'ne (AEB) daha fazla açılmaya çalışan Özbekistan'ın böyle bir hedefi, AEB ile İpek Yolu Ekonomik Kemer projelerinin işbirliğine bağlı olarak geliştikleri takdirde hayata geçebilecekleri öngörülebilir. Seçim beyannamelerine bağlı kalarak, belli bir dönem yürütülmesi ihtimal "aktif tarafsız" dış politika Özbekistan'ı yakın çevre (özellikle Rusya ve Çin'in isteklerini dikkate alarak) ülkeleri açısından AEB ile İpek Yolu Ekonomik Kemer projelerinin ortak yönleriyle işbirliklerini arttırması için köprü rolü üstlenmesine itebilir. Özbekistan'ın bu rolüne karşılık, özellikle Çin önümüzdeki süreçte finansal destek sağlayabilir ve ülkeye yatırımlarını arttırabilir. Güvenlik alanında ise Özbekistan daha çok Şanghay İşbirliği Örgütü bünyesinde Çin ile ortak önlemleri almaya dayalı ikili müttefiklik bağını kuvvetlendirebilir.

* 2016 yılında iki ülke arasındaki ticari oranın parasal toplam değeri 4,2 milyar dolardır. Bkz. Uzbekistan - Kitay: Po Puti Dalnejšego Razvitiya Stratejiçeskogo Partneriystva i Drujeskih Otnoşeniya (Özbekistan - Çin: Dostluk İlişkileri ve Stratejik Ortaklığı Geliştirmeye Devam Etme Yolunda), 13.05.2017, <http://www.press-service.uz/ru/news/5687/>, Son erişim 15.05.2017

“

MİRZİYOYEV'İN ÇİN ZİYARETİNİ 8 EYLÜL 2016 TARİHİNDE PARLAMENTO GENEL KURULUNDA DIŞ POLİTİKA VE GÜVENLİĞE DAİR YAPTIĞI RESMİ KONUŞMALAR İLE TAAHHÜTLERİNDEN, AYRICA 2017-2021 YILLARINI KAPSAYAN ÖZBEKİSTAN'IN GELİŞİM STRATEJİSİNDEN BAĞIMSIZ YORUMLAMAK MÜMKÜN OLMAYABİLİR.

”

THE UN HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS VISITS UZBEKISTAN

DAUREN ABEN

On May 10-12, 2017, the UN High Commissioner for Human Rights, Zeid Ra'ad al-Hussein, visited Uzbekistan, at the invitation of the Uzbek government. He has become the first UN High Commissioner for Human Rights to visit Uzbekistan since the post was established in 1993. During his visit, al-Hussein met with President Shavkat Mirziyoyev and a number of high-ranking Uzbek officials, including the Deputy Prime Minister and Chairperson of the Women's Committee, Tanzila Narbayerova, and the Ministers of Foreign Affairs, Interior and Justice. He also held discussions with the Speaker of the Parliament's Legislative Chamber, Nurdinjon Ismailov, the Chairperson of the Supreme Court, Shayunus Gaziyeu, and the Prosecutor General, Ihtiyor Abdullayev. In addition, he met with the Director of the National Human Rights Center, Akmal Saidov, the Parliamentary Ombudsperson,

ZEID RA'AD AL-HUSSEIN HAS BECOME THE FIRST UN HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS TO VISIT UZBEKISTAN SINCE THE POST WAS ESTABLISHED IN 1993.

Ulugbek Muhammadiyev, and about 60 representatives of local civil society organizations. The UN High Commissioner for Human Rights also made a short visit to Samarkand where he met with representatives of different religious confessions and national cultural centers.

During the meeting with al-Hussein, President Mirziyoyev noted the importance of developing and strengthening a constructive and open dialogue between Uzbekistan and the UN institutions, underscoring that comprehensive protection of human rights was a priority of the ongoing structural reforms in the country. In his turn, al-Hussein reaffirmed his office's readiness for the development of long-term and systematic bilateral cooperation, saying that the successful implementation of the human-rights related reforms initiated by Uzbekistan's new administration could have a transformational impact on the country's future. He noted that all ca-

tegories of human rights figure very prominently across the priorities laid out in President Mirziyoyev's strategic policy document titled 2017-2021 Action Strategy.

At the same time, speaking at a press conference in Tashkent at the end of his visit, the UN High Commissioner called on the Uzbek president to turn positive rhetoric into concrete action. In particular, he noted the importance of enhancing public accountability, strengthening civil society and the media, reforming the justice system, protecting private property, and developing the social sector. Zeid Ra'ad al-Hussein also stated that it was crucial to balance security measures to tackle religious extremism with ensuring individual rights, as well as to continue the release of political prisoners and eradicate the use of torture at Uzbekistan's prisons and other places of detention. Commending the Uzbek government for ending the practice of forced child labor during the cotton

THE NEW UZBEK LEADERSHIP HAS STEPPED UP THE COUNTRY'S COLLABORATION WITH VARIOUS INTERGOVERNMENTAL POLITICAL ORGANIZATIONS AND FINANCIAL INSTITUTIONS, MAKING UZBEKISTAN MORE OPEN AND TRANSPARENT TO THE INTERNATIONAL COMMUNITY.

harvests, the UN High Commissioner expressed his hope that the country's authorities would also address other entrenched human rights violations, such as harassment by security forces, forced unpaid labor of adults, and inequality of women.

One concrete achievement of al-Hussein's visit was an agreement that the UN High Commissioner for Human Rights' regional office for Central Asia set up in Bishkek in 2008 would extend its coverage to Uzbekistan. It is now expected that Tashkent will engage in closer cooperation with other bodies of the UN human rights system, starting with a visit of the UN Special Rapporteur on Freedom of Religion or Belief. It is also worth mentioning that the new Uzbek leadership has stepped up the country's collaboration with various intergovernmental political organizations and financial institutions, making Uzbekistan more open and transparent to the international community.

KAZAKHSTAN RESUMES THE OIL TRANSPORTATION VIA THE BAKU-TBILISI-CEYHAN PIPELINE

www.eurodesign.blob.core.windows.net

LIDIYA PARKHOMCHIK

In early May 2017, Kazakhstan's Energy Ministry reported that the country resumed the transportation of oil via the Baku-Tbilisi-Ceyhan (BTC) pipeline. It was stated that since the beginning of 2017, 90,000 tons of Kazakh oil have been exported through Azerbaijan via the BTC pipeline. In fact, due to the reduction of the oil output in 2016, Kazakhstan did not transport produced hydrocarbons through Azerbaijan's territory via neither the BTC pipeline, nor the Baku-Supsa pipeline and railway. Moreover, Kazakhstan has halted oil supplies

**KAZAKHSTAN
RESUMED THE
TRANSPORTATION OF
OIL VIA THE BAKU-
TBILISI-CEYHAN
PIPELINE HAVING
EXPORTED 90,000
TONS OF KAZAKH OIL
SINCE THE BEGINNING
OF 2017.**

via the BTC pipeline since the second half of 2015. Currently, Azerbaijan's main export pipeline carries mainly oil from the Azeri-Chirag-Guneshli field and oil condensate from the Shah Deniz field, as well as hydrocarbons from Turkmenistan (starting since 2010). As for Kazakhstan, it is the second time that the country resumed its oil supplies via the BTC pipeline. In fact, in 2006, the Presidents of Kazakhstan and Azerbaijan signed an agreement, according to which, Astana officially joined the BTC pipeline project to transport oil produced at the Tengiz oil field located on the Caspian shore. It was initially planned that Kazakhstan would export over 7.5 million tons of oil with further increase up to 25 million tons.

However, actual amounts of Kazakh oil transported via this route have never reached the projected figures.

The first volumes of oil from the Tengiz field were exported via the BTC pipeline in October 2008. In total, 2.2 million tons of Kazakh oil were pumped through the Sangachal terminal of the BTC in 2008-2009. However, due to the disputed issues of transit tariffs, the Kazakh side decided to stop oil shipments via the route starting January 2010. It took three years for the parties to resolve the tariff dispute. As a result, Kazakhstan resumed the transportation of the Tengiz oil via the BTC in November 2013 by exporting 243.6 thousand tons. The operational results of the BTC pipeline in 2014 show that 5.8 million tons of Kazakh and Turkmen oil were pumped via the pipeline. After Kazakhstan's decision to halt the oil exports through the BTC in

**THE RESUMPTION
OF THE OIL TRANSIT
VIA AZERBAIJAN
CORRELATES WITH
KAZAKHSTAN'S
PLANS TO DIVERSIFY
ITS OIL EXPORTS,
ESPECIALLY AFTER THE
SUCCESSFUL LAUNCH
OF PRODUCTION AT THE
KASHAGAN FIELD.**

July 2015 the total amount of oil exported by the third countries via the route reduced to 5.55 million tons in 2015. For 2016, 4.5 million tons of crude oil were pumped from third parties, mainly Turkmenistan. As of April 2017, 2.07 million tons of Turkmen crude oil were transported via the route in 2017.

It could be concluded that the resumption of the oil transit via Azerbaijan correlates with Kazakhstan's plans to diversify its oil exports, especially after the successful launch of production at the Kashagan field in October 2016. According to some forecasts, in 2017, oil production at the Kashagan will reach 8.9 million tons with further increase of up to 13 million tons in few years. Therefore, there is a possibility that in addition to the Tengiz oil, Kazakhstan could also supply the Kashagan oil to its European consumers via the BTC.

www.report.az

ECONOMIC OUTLOOK ON KAZAKHSTAN FOR 2017 IMPROVES

FORECAST

www.neweurope.eu

KANAT MAKHANOV

The IMF forecasts an economic growth of 2.5% for Kazakhstan in 2017 in its most recent Economic Outlook report released in the beginning of 2017, while the EBRD confirms its previous forecast of a 2.4% growth made in January 2017. The economic growth is expected to exceed 3% in 2018 according to both the IMF and the EBRD outlooks.

The outlook of the IMF regarding Kazakhstan is rather positive. According to the outlook, the GDP growth will be mainly based on the increase of oil and gas output and economic stimulus measures taken by the government. At the same time, the non-oil sector of the economy is expected to grow by 4%, which is higher than the growth expected in the oil sector. The

THE GDP GROWTH WILL BE MAINLY BASED ON THE INCREASE OF OIL AND GAS OUTPUT AND ECONOMIC STIMULUS MEASURES TAKEN BY THE GOVERNMENT.

domestic economy is on the path of recovery after a period of economic shock produced by the depreciation of the national currency in 2015, which led to high inflation rates and the resulting contraction of domestic consumption in 2016.

On the other hand, the EBRD in its outlook notes that the public sector, through considerable public spending combined with positive external dynamics, created necessary conditions for economic recovery after a trough of 2016 when the GDP grew by a mere 1%. However, both the EBRD and the IMF outlooks for Kazakhstan underline that these forecasts depend very much on changes at primary commodity markets, as well as on that the government should implement structural reforms concerning the infrastructure and banking system, quality of institutions and business environment in order to enhance stable economic

growth.

It is worth mentioning that the EBRD outlook forecasts acceleration of economic growth for most countries of the Eurasian continent. In particular, economic recovery is expected to be rapid in the countries of Eastern European countries, the Caucasus and Central Asia. There are also clear signs of economic revival in the EU. According to the most recent economic projection by the European Commission made in May 2017, the EU economy is picking up gradually. Major European economies like Germany, France, the UK and Italy are expected to grow by 1.6%, 1.4%, 1.8% and 0.9%, respectively, in 2017. Difficulties in the banking sector, high unemployment and high gross public debt are still among the main economic problems in these countries. Nevertheless, the

ECONOMIC RECOVERY IN MOST OF THE LEADING ECONOMIES OF THE WORLD AND MAJOR TRADE PARTNERS OF KAZAKHSTAN CREATE RELATIVELY FAVORABLE CONDITIONS FOR THE ECONOMIC RECOVERY OF KAZAKHSTAN IN 2017.

economic growth in the Euro Area is projected to reach 1.7% in 2017, while for the entire EU it is expected to reach 1.9%. China's economic growth in 2017 remains resilient and is very likely to stay around 6%-6.5% in 2017.

Economic recovery in most of the leading economies of the world and major trade partners of Kazakhstan create relatively favorable conditions for the economic recovery of Kazakhstan in 2017. Bursting trade statistics with the EEU partners and China have already predisposed the domestic economy for growth in 2017 and the subsequent years. However, practically all the projections insist on the need for structural reforms that have to be carried out in order to harness opportunities provided by external conditions for recovery of the national economy.

www.mcrworld.com

ASYA KALKINMA BANKASI VE ASYA ALTYAPI YATIRIM BANKASI ARASINDA İŞBİRLİĞİ

ZHENGIZKHAN ZHANALTAY

Asya Kalkınma Bankası (ADB) Başkanı Takehiko Nakao 4-7 Mayıs 2017 tarihleri arasında Yokohama şehrinde düzenlenen 50. Yıllık ADB toplantısında yapmış olduğu konuşmada 2015 yılında Çin'in öncülüğünde kurulan Asya Altyapı Yatırım Bankası'nın (AIIB) kurulmasına olumlu yaklaşıtlarını ve AIIB ile çeşitli projelerde birlikte çalışabileceklerini ifade etti. ADB Başkanı Nakao, konuşmasında, AIIB ile altyapı finansmanı sağlama konusunda rekabet etmek yerine işbirliği yapabileceklerini dile getirdi. Dahası Nakao iki bankanın da genelde benzer fikirlerle sahip olması ve Asya'nın

ADB BAŞKANI TAKEHİKO NAKAO AIIB İLE ALTYAPI FİNANSMANI SAĞLAMA KONUSUNDA REKABET ETMEK YERİNE İŞBİRLİĞİ YAPABİLECEKLERİNİ DİLE GETİRDİ.

altyapı yatırım ihtiyaçlarının oldukça fazla olması nedeniyle bu kapsamda işbirliğine açık olduklarını sözlerine ekledi.

AIIB Başkanı Jin Liqun 11 Mayıs 2017 tarihinde katılmış olduğu bir bölgesel kalkınma konferansında benzer açıklamalarda bulundu. Asya'nın altyapı finansman ihtiyacının büyüklüğü nedeniyle ADB ve AIIB arasında rekabet oluşmasına gerek olmadığını ifade etti. ADB ile altyapı finansmanı ve Asya bölgesinde ekonomik ve sosyal kalkınmayı teşvik etme konusunda benzer hedeflerinin olduğunu ve iki bankanın birbirlerine yardımcı olabileceklerini dile getirdi. Japonya Çin'in liderliğini yaptığı AIIB'ya henüz katılmamış olmakla beraber ADB'li yetkililer AIIB

www.businesstimes.com.sg

işbirliğine açık olduklarını ifade etmektedir. Bugüne kadar iki banka arasındaki işbirliğine bakıldığında ADB ve AIIB geçtiğimiz iki yıl içerisinde Pakistan'da karayolu, Bangladeş'te doğal gaz tesisi kapasite artırımı ve Gürcistan'da ara yol yapımı projelerini birlikte finanse etmeyi kabul ettiler.

AIIB 2015 yılında kurulmasına karşın üye ülke sayısını hızlı bir şekilde 70'e çıkararak ADB'nin 68 olan üye ülke sayısını geçmiştir. Bu noktada ADB'li yetkililerin demeçlerinde ADB'nin tecrübesi ve kaliteli alt yatırım finansmanı argümanlarına daha çok yer vermesi dikkat çekici bir durumdur. Bu noktada ADB Başkanı Nakao kendi banka yetkililerini uyararak projelerin ekonomik kazanç potansiyelinin iyice değerlendirilmesi gerektiğini vurguladı.

“

AIIB BAŞKANI JİN LİQUN ASYA'NIN ALTYAPI FİNANSMAN İHTİYACININ BÜYÜKLÜĞÜ NEDENİYLE ADB VE AIIB ARASINDA REKABET OLUŞMASINA GEREK OLMADIĞINI VE İŞBİRLİĞİ YAPABİLECEKLERİNİ İFADE ETTİ.

”

Dahası Çin'in "Bir Kuşak Bir Yol" projesinde özellikle Orta Asya bölgesindeki altyapı projelerinin fizibilite çalışmalarının dikkatle incelenmesi gerektiğinin altını çizdi.

ADB'nin tahminlerine göre Asya kıtasının 2016-2030 yılları arası alt yatırım ihtiyacı toplam \$26 trilyon olup uluslararası yatırım fonlarının altyapı projelerine sağladıkları kaynak bu miktarın sadece 2.5%'una denk gelmektedir. Bu açıdan bakıldığında ADB ve AIIB Başkanlarının ifade ettiği gibi alt yatırım finansman alanı büyük ölçeklerde yatırıma ihtiyaç duymaktadır. Ancak her ne kadar ADB'nin altyapı finansmanı alanındaki payı AIIB'den çok daha fazla olsa da kalkınma finansmanı alanında ADB'ye alternatif olması nedeniyle altyapı yatırımları sektöründe rekabeti artırması beklenmektedir.

HALYK BANK ACCOUNTS FOR MORE THAN 42% OF THE TOTAL BANKING SECTOR'S PROFIT

DANIYAR NURBAYEV

The National Bank of Kazakhstan (NBK) reported that in the first quarter of 2017 the country's banking sector earned 82.4 billion tenge in profit, while 42.4% of this amount (34.9 billion tenge) was earned by Halyk Bank. It is important to note that in the same period of 2016, the profit of the banking sector was 93.4 billion tenge, and Halyk Bank accounted for 33.9% (31.7 billion tenge) of the total banking sector's profit. Halyk Bank is followed by Kazkommertsbank, CitiBank, Kaspi Bank and House Construction Savings Bank of Kazakhstan, which gained 6.9 billion tenge, 6.6 billion tenge, 6.5 billion tenge and 6.15

IN THE FIRST QUARTER OF 2017, THE COUNTRY'S BANKING SECTOR EARNED 82.4 BILLION TENGE IN PROFIT.

billion tenge, respectively.

It is worth mentioning that the top five banks account for almost three-fourth (74.1%) of the banking sector. Overall, 28 banks gained profit in January-March 2017, while five banks sustained losses. The biggest loss of 5.9 billion tenge was suffered by the Eurasian Bank which is followed by Alfa Bank and Delta Bank with 1.38 billion tenge and 1.29 billion tenge of losses, respectively.

The NBK also reports that non-performing loans (NPLs) grew by 12.4% since the beginning of the year and reached 1.17 trillion tenge, or 7.68% of total loans of the banking sector. Among the top ten banks, Kazkommertsbank and Sber-

bank Kazakhstan have the highest increase of NPLs – by 28.7% and 32%, while the NPLs of Halyk Bank only grew by 5.4%. Not all banks among the top ten increased their NPLs. For instance, ATF, BankCenterCredit and Forte Bank were able to decrease their NPLs by 4.9%, 7.3 and 0.5%, respectively.

It is expected that the profit of the banking sector will grow in the near future if foreign and internal macroeconomic conditions do not change substantially. The main reason for this optimism is the fact that in 2017, the NBK set a substan-

**OVERALL, 28 BANKS
GAINED PROFIT IN
JANUARY-MARCH
2017, WHILE 5 BANKS
SUSTAINED LOSSES.**

tially lower base rate than in 2016. For example, in February 2017, the NBK reduced the base rate to 11%, while in February 2016, the rate was 17%. This reduction allows banks to borrow cheaper money, therefore, increasing their interest returns. It is also expected that the share of the top five banks in total profits of the banking sector will not change significantly, mostly due to the fact that these top five banks are the main players of the sector and account for 58.0% and 59.8% of the total banking system's assets and loans, respectively.

www.time.com

EMMANUEL MACRON CALLED ON AMERICAN CLIMATE CHANGE SCIENTISTS TO MOVE TO FRANCE

SAULE AKHMETKALIYEVA

During his election campaign, the newly elected French President, Emmanuel Macron posted a video message on his Facebook page inviting American climate scientists to come to France as the U.S. President Trump cuts the budget of the environment-related government and research organizations. Macron addressed researchers, engineers, and entrepreneurs at odds with Donald Trump's administration who are working on the issues of climate change, renewable energy and innovative environment-friendly technologies.

Donald Trump is a climate change skeptic, and during his election campaign, he promised to pull out of the Paris Agreement. On March 28, 2017, President Trump signed an executive order which rolls back Obama's environmental

regulations, including Obama's Clean Power Plan which is aimed at cutting fossil fuels from electricity production to curb climate change and limit environmental pollution while helping the country to prepare for the future impact of global warming. Trump has also signed the Energy Independence Executive Order which cuts the budget of the U.S. Environmental Protection Agency (EPA) by one-third, and according to the first preliminary budget under President Trump, science and environmental agencies, especially the EPA and the National Oceanic and Atmospheric Administration, are to suffer severe budget cuts. In the light of these events, in April 2017, a protest against Trump's anti-environmental and anti-climate change actions took place in Washington, D.C. and some other cities of the country. Reportedly, during their first telephone conversation after Macron's election victory the presidents of France and the Unit-

ed States discussed climate change issues. The leaders agreed to meet during the NATO summit in Brussels on May 25, 2017.

As for French and European scientists, President Macron has made a promise to preserve their budget and reinforce investments on climate initiatives. Moreover, the new president plans to stay committed to the Paris Agreement. Overall, the environment was the principal issue of Macron's campaign, as opposed to his opponent Marine Le Pen's negative position on any environmental and climate change initiatives. However, environmental policies meet-

DURING HIS ELECTION CAMPAIGN, THE NEWLY ELECTED FRENCH PRESIDENT, EMMANUEL MACRON POSTED A VIDEO MESSAGE ON HIS FACEBOOK PAGE INVITING AMERICAN CLIMATE SCIENTISTS TO COME TO FRANCE AS THE U.S. PRESIDENT TRUMP CUTS THE BUDGET OF THE ENVIRONMENT-RELATED GOVERNMENT AND RESEARCH ORGANIZATIONS.

ing Macron's promises are yet to be pursued as his year-old "Republic on the Move" party still does not have any seats in the parliament. The parliamentary elections on June 11-18, 2017 will show whether the party wins enough seats. Otherwise, it is doubtful whether Macron would be able to push through his reforms. In addition, despite the promises made during the election campaign, the United States is ahead of France in terms of innovation. Currently, research and development expenditures of France is at 2.23% of GDP, while this number is at 2.79% in the United States. In this light, it is yet unclear how Macron stays true to his campaign pledges.

AS FOR FRENCH AND EUROPEAN SCIENTISTS, PRESIDENT MACRON HAS MADE A PROMISE TO PRESERVE THEIR BUDGET AND REINFORCE INVESTMENTS ON CLIMATE INITIATIVES.

OMIRBEK HANAYI

2017 жылы 14-15 мамыр күндері Қытай халық республикасының (ҚХР) астанасы Пекинде «Бір Белдеу – Бір Жол» Халықаралық Форумы өтті. Бұл форумға әлемдегі 29 мемлекеттің президенті мен премьер-министрлерін қамтыған 130 неше мемлекеттің делегациясы, сондай-ақ БҰҰ, Халықаралық валюта қоры және Дүниежүзілік банк сияқты 70-тен астам халықаралық ұйымнан келген 1500 жоғары дәрежелі қонақтар қатынасты. Екі күнге созылған форум ашылу салты, мемлекет басшыларының дөңгелек үстелі, жоғары дәрежелі жиналыс сынды 3 бөлімнен құралды. Форумның ашылу салтын ҚХР вице-премьері Джаң Гаули басқарды. ҚХР президенті Си Цзиньпин форумның ашылу сөзін сөйледі. Сондай-ақ, БҰҰ Бас хатшысы Антониу Гутерреш, Түркия республикасының президенті Режеп Тайып Ердоған және

2017 ЖЫЛЫ 14-15 МАМАҢР КҰНДЕРІ ҚЫТАЙ ХАЛЫҚ РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ (ҚХР) АСТАНАСЫ ПЕКІНДЕ «БІР БЕЛДЕУ – БІР ЖОЛ» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФОРУМЫ ӨТТІ.

Ресей Федерациясының президенті Владимир Путин ашылу салтында сөз сөйледі.

2017 «Бір Белдеу – Бір Жол» халықаралық форумы, бүгінгі күнде әлемдегі ең ірі жобалардың бірі болып отырған Қытайдың «Бір Белдеу – Бір Жол» стратегиялық жобасының 4 жылдық қорытындысы іспетті. Қытай президенті Си Цзиньпин 2013 жылы Қазақстан мен Индонезия жасаған ресми сапары барысында алға қойған «Жібек жолы экономикалық белдеуі» мен «XXI ғасырдағы теңіз жібек жолы» жобалары біріктіріліп, Қытайдың мемлекеттік стратегиясына айналған болатын. «Бір Белдеу, Бір Жол» бастамасы өткен 4 жылдан бері әлемдегі 100 неше мемлекет пен халықаралық ұйым жағынан белсенді қолдау тауып, БҰҰ Бас ассамблеясы мен БҰҰ Қауіпсіздік алқалар кеңесінің маңызды қаулыларында да көрініс тапқан болатын. Қытай үкіметі бүгінге дейін «Бір Бел-

деу, Бір Жол» жобасы шеңберінде 40-тан астам мемлекет пен халықаралық ұйыммен ынтымақтастық келісіміне, 30 неше мемлекетпен өндірістік селбестік келісіміне қол қойды. Сонымен қатар, Қытай-Пәкістан, Қытай-Ресей-Монғолия және Азия-Еуропа жаңа құрлықтық көпірі сияқты экономикалық дәлізін қалыптастырып, көлік жолы, темір жолы, теңіз және құрлықтық порттарды қамтыған халықаралық тасымал жүйесін қалыптастыруға күш салды. 2014-2016 жылдары Қытайдың «Бір Белдеу, Бір Жол» желісі бойындағы елдермен болған жалпы сыртқы сауда көлемі 3 триллион доллардан асып, аталмыш елдерге құйған жалпы инвестиция көлемі 50 миллиард долларды құрады. «Бір Белдеу, Бір Жол» жобасы аясында құрылған Азия инфрақұрылым банкі арқылы 9 халықаралық жобаға жалпы 1,7 миллиард доллар кредит берсе, Жібек жолы қоры арқылы 4 миллиард доллар инвестиция салды. Аталмыш жоба аясында әлем елдерімен болған ғылыми және мәдени байланыстарды күшейту мақсатында, Қытай жылыны 10 мыңнан астам шетелдік студентке арнаулы стипендия тағайындауда.

Осы жолға «Бір Белдеу – Бір Жол» Халықаралық Форумда Қытай президенті Си Цзиньпинның «Бір Белдеу – Бір Жол» жоба-

сының болашағы туралы баяндамасына қарағанда,, Қытай алдағы уақытта Жібек жолы қорына 100 миллиард юан (шамамен 14,5 миллиард доллар) бөлуді жоспарлап отырғанын, сондай-ақ Қытай даму банкі арқылы 250 миллиард юан (шамамен 36,3 миллиард доллар) Қытай эксим банкі арқылы 130 миллиард юан (шамамен 18,8 миллиард доллар) мөлшерінде қаржы шығарып инфрақұрылымдарды, өнеркәсіп қуатын және қаржыландыруды қолдаудың арнайы кредиттеу схемасын құруды жоспарлап отыр. Форумда жаңадан 7 мемлекеттің Азия инфрақұрылым банкіне қатысу өтініші мақұлданып, банкке мүше болған мемлекеттердің саны 77-ге жетті. Осылайша Қытайдың «Бір Белдеу, Бір Жол» жобасы өткен қысқа ғана 4 жыл ішінде өңірлік деңгейдегі ынтымақтастықтың ғана емес, әлемдік ынтымақтастық пен селбестіктің формасына айналып үлгергенін көріп отырмыз. Алдағы уақытта, Қытай үкіметі «Бір Белдеу – Бір Жол» жобасына басымдылық беріп, Қытайдың әлем елдерімен болған экономикалық байланысын нығайтып, Қытай тауарларының дүние базарына еркін шығуына жағдай жаратуға күш салатын болады. Алайды, Қытайдың «Бір Белдеу – Бір Жол» жобасының көршілес елдер мен аймақтық экономиканың дамуына да оң ықпал ететінін айта кеткен жөн.

ҚЫТАЙ АЛДАҒЫ УАҚЫТТА ЖІБЕК ЖОЛЫ ҚО-
РЫНА 100 МИЛЛИАРД ЮАН (ШАМАМЕН 14,5
МИЛЛИАРД ДОЛЛАР) БӨЛҮДІ ЖОСПАРЛАП
ОТЫРҒАНЫН, СОНДАЙ-АҚ ҚЫТАЙ ДАМУ БАНКІ
АРҚЫЛЫ 250 МИЛЛИАРД ЮАН (ШАМАМЕН
36,3 МИЛЛИАРД ДОЛЛАР) ҚЫТАЙ ЭКСИМ
БАНКІ АРҚЫЛЫ 130 МИЛЛИАРД ЮАН (ШАМА-
МЕН 18,8 МИЛЛИАРД ДОЛЛАР) МӨЛШЕРІНДЕ
ҚАРЖЫ ШЫҒАРЫП ИНФРАҚҰРЫЛЫМДАРДЫ,
ӨНЕРКӘСІП ҚУАТЫН ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ-
ДЫ ҚОЛДАУДЫҢ АРНАЙЫ КРЕДИТТЕУ СХЕМА-
СЫН ҚҰРУДЫ ЖОСПАРЛАП ОТЫР.

DAUREN ABEN

On May 11, 2017, the U.S. Embassy in Dushanbe organized a ceremony marking the handover of technical assistance to the Main Border Guard Department under the State Committee for National Security (SCNS) of Tajikistan. The U.S. Ambassador to Tajikistan, Elisabeth Millard, the SCNS Chairman, General Lieutenant Saymumin Yatimov, and the SCNS First Deputy Chairman and Commander of the Border Guard Force of Tajikistan, General Lieutenant Rajabali Rahmonali attended the ceremony.

The assistance package consisting of \$6 million-worth vehicles, communications equipment and thermal cameras will be used to increase the capacity of the Tajik border guard service to identify and interdict narcotics crossing Tajikistan's borders. Elisabeth Millard noted that the partnership between Washington and Dushanbe promoted a mutual inter-

THE U.S. EMBASSY IN DUSHANBE HANDED OVER \$6 MILLION WORTH OF TECHNICAL ASSISTANCE TO TAJIKISTAN'S BORDER GUARD SERVICE.

est of securing Tajikistan's borders against transnational threats that could affect stability and security in Central Asia. According to the ambassador, drug trafficking is of particular concern, as revenues from the narcotics trade are often used to fund terrorist organizations around the world.

The UN Office on Drugs and Crime (UNODC) reports that about a quarter of the heroin produced in Afghanistan is trafficked to their destination markets in Russia and Western Europe along the northern route via Central Asia, and Tajikistan is one of the key transit countries. According to the UNODC, Afghanistan remains the world's largest opium producer and exporter accounting for an estimated 80% of heroin produced globally. In 2016, opium production in Afghanistan increased by 43% to 4,800 tons, and the illegal drug trade reportedly provides about 60% of the Taliban's funding.

Speaking at the handover ceremo-

ny, Ambassador Millard emphasized that the U.S. government would continue to support the anti-narcotics efforts, as well as other assistance programs in Tajikistan, despite expected cuts in the U.S. international aid budget. At the same time, she complained that the U.S. embassy was experiencing certain problems in implementing some of its initiatives assisting the country's development, but expressed hope that the difficulties would be overcome and Tajikistan would receive the planned assistance.

The assistance to Tajik border guards

IN 2016, OPIUM PRODUCTION IN AFGHANISTAN INCREASED BY 43% TO 4,800 TONS, AND THE ILLEGAL DRUG TRADE PROVIDES ABOUT 60% OF THE TALIBAN'S FUNDING.

was funded through the U.S. Central Command Counter Narcotics Program, and such grants represent a long-term U.S. commitment toward countering the trafficking of illegal drugs in Tajikistan. It is reported that since 2006 the United States has provided the Tajik law enforcement agencies with more than \$155 million dollars in equipment, training, and infrastructure through this program. It is worth noting that the United States is one of the largest assistance providers to Tajikistan, as over \$1.8 billion worth of aid was delivered to Tajikistan over the past 25 years.

www.ru.sputnik-tj.com

LIDIYA PARKHOMCHIK

At the end of April 2017, the Turkmen authorities announced about the achievements made in the construction of a new industrial hub near the city center of Garabogaz in the Balkan province located on the Caspian Sea coast. The Caspian industrial hub was launched within the framework of the State Program on Comprehensive Industrialization of Turkmenistan until 2030. According to the project, the hub includes the construction of a large-scale chemical plant that is scheduled to produce 1.155 million tons of carbamide a year, and a modern port facility in Garabogaz. The industrial hub project is implemented by the Japanese-Turkish consortium created by the Japanese Mitsubishi Corporation and the Turkish construction firm Gap Insaat.

In fact, the construction works of the new Garabogaz fertilizer plant

THE CASPIAN INDUSTRIAL HUB INCLUDES THE CONSTRUCTION OF A LARGE-SCALE CHEMICAL PLANT AND A MODERN PORT FACILITY IN GARABOGAZ IN THE BALKAN PROVINCE LOCATED ON THE CASPIAN SEA COAST.

that integrates an ammonia plant and a urea plant started in August 2014, and the facility is scheduled to be put into operation in June 2018. The project also involves the construction of a 50-MW natural gas-fired combined heat and power plant, the feedstock for which will be sourced via the East-West gas pipeline. The Garabogaz plant, the products of which will primarily be exported, is to become the biggest facility of its kind in Turkmenistan that will expand and diversify the country's exports. The total investment in the project is estimated to reach \$1.3 billion.

In order to provide the connection between the plant and exporting facilities on the Caspian Sea shore it is planned to construct a direct road to the new seaport in Garabogaz, the total daily capacity of which is expected to reach 3,500 tons. To date, relevant studies of the adjacent Caspian coast and seabed have been carried out. Moreover, on May

5, 2017, the Turkmen government announced its plans to build a 242-km long transborder Turkmenbashi - Garabogaz - Kazakhstan road, which would become the section of the high - speed multimodal Ashgabat - Turkmenbashi highway.

It should be mentioned that the Turkish Gap Insaat also involved in the modernization of another Caspian seaport in Turkmenistan. In 2013, the parties launched a \$2 billion project to expand the facilities of the Turkmenbashi seaport designed to boost the Turkmen exports of oil products, liquefied gas and textiles. As a result, the port's

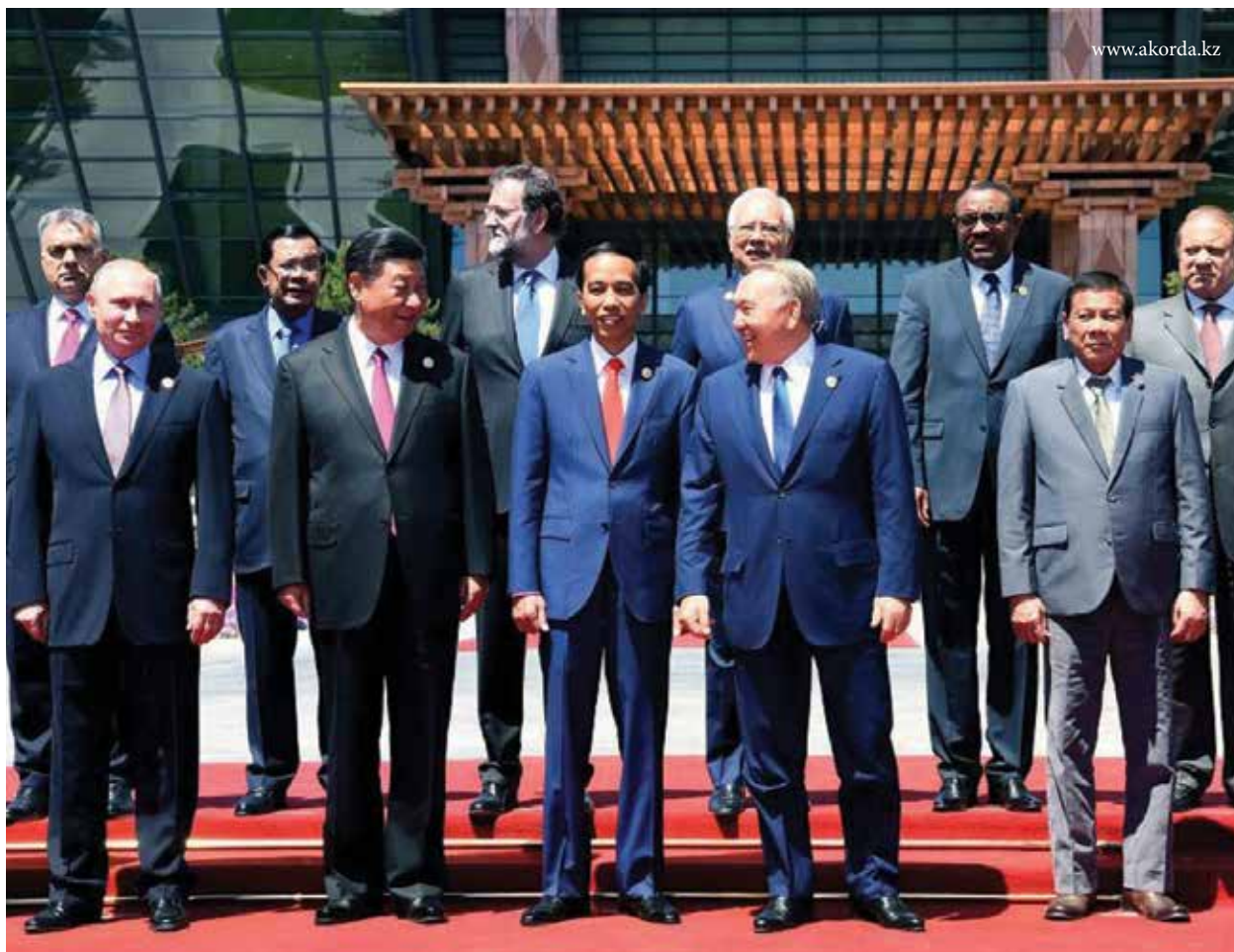
TURKMENISTAN IS STRONGLY INTERESTED IN FURTHER INNOVATIVE INDUSTRIAL DEVELOPMENT OF THE COUNTRY, IN GENERAL, AND MODERNIZATION OF THE NATIONAL INDUSTRIAL INFRASTRUCTURE ON THE CASPIAN COAST, IN PARTICULAR.

annual freight turnover is expected to grow from 10 million tons to 25 million tons by 2020. It was announced that four seaport terminals including the passengers/ cargo ferries, the container and bulk cargo terminals, as well as the shipbuilding and ship repair yard would be constructed as part of the project.

Therefore, it could be concluded that Turkmenistan is strongly interested in further innovative industrial development of the country, in general, and modernization of the national industrial infrastructure on the Caspian coast, in particular.

THE BELT AND ROAD FORUM FOR INTERNATIONAL COOPERATION WAS HELD IN BEIJING

DR. AZHAR SERIKKALIYEVA

One of the world's most important diplomatic events, the first Belt and Road Forum for International Cooperation, which was held on May 14-15, 2017 in Beijing, brought together the participants representing over 100 countries along the route. Xi Jinping's initiative was designed to gather a wide range of "China's friends" and contribute to the development of a new globalization. Speaking at the opening of the forum, the Chinese

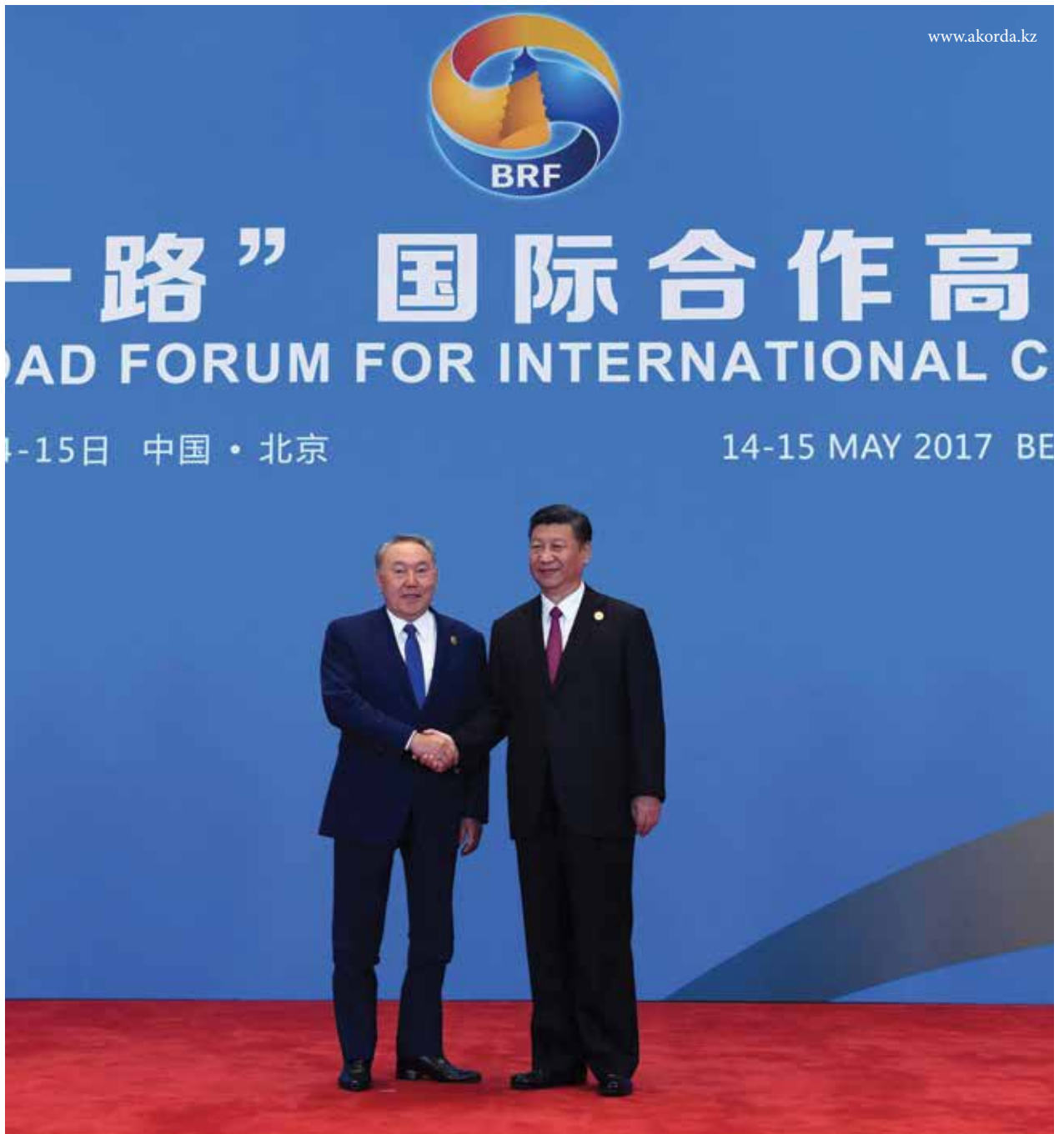
THE FORUM WAS ANOTHER ATTEMPT OF CHINA TO EXPLAIN THE BRI AND ITS MISSION AND, MORE IMPORTANTLY, GAIN SUPPORT OF THE COUNTRIES ALONG THE ROUTE TO CONTINUE THE PROCESS WHICH STARTED FOUR YEARS AGO.

President said that China intends to "jointly create an environment that will facilitate opening and development, establish a fair, equitable and transparent system of international trade and investment rules, and boost the flow of production factors, efficient resource allocation and full market integration". Xi stated that China does not intervene in internal affairs of other countries, will not export its social structure and development model nor impose them on other countries. Chinese expert Zhang Hao, summing up the statements of the Chinese leader,

notes four aspects that are offered by the Government for the implementation of its initiative.

Firstly, the Silk Road Spirit concept was proposed. It includes peaceful cooperation, openness and tolerance, mutual learning, mutual benefit and win-win cooperation.

Secondly, in three years since the initiative has been launched, experience shows that the Belt and Road Initiative (BRI) is firmly linked to the prospects of global development. The matter is that the BRI focuses on the fundamental issue of development, releases the growth of various countries and achieves an interconnected development.

Thirdly, recommendations have been worked out for the creation of transport routes. In recent years, the BRI has gained a wide popularity as a project for the construction of transport infrastructure, but Xi has focused on the development of cooperation in such areas as digital economy, artificial intelligence, nanotechnology, etc. In addition, the participants of the integration projects should form a stable common integrated concept of security, make efforts to eliminate "hot spots", fight against terrorism and its underlying reasons (poverty, backwardness, social injustice) and deal with its consequences.

Fourthly, Xi Jinping showed how the development of China is connected with the BRI initiative. China is ready to maintain relations with all the BRI participants on the basis of the principles of peaceful coexistence. Beijing intends to contribute an additional 100 billion yuan to the Silk Road Fund. In addition, 60 billion yuan aid will be sent to developing countries and international organizations working within the BRI.

As for the infrastructure component, according to the Global Times newspaper, the Chinese leadership gives priority to six economic corridors: 1. China – Mongolia – Russia;

2. The new Eurasian bridge across Kazakhstan, Russia and Belarus; 3. China – Central Asia – Middle East; 4. China – Pakistan; 5. China – Myanmar – Bangladesh – India; 6. China – Indochina Peninsula.

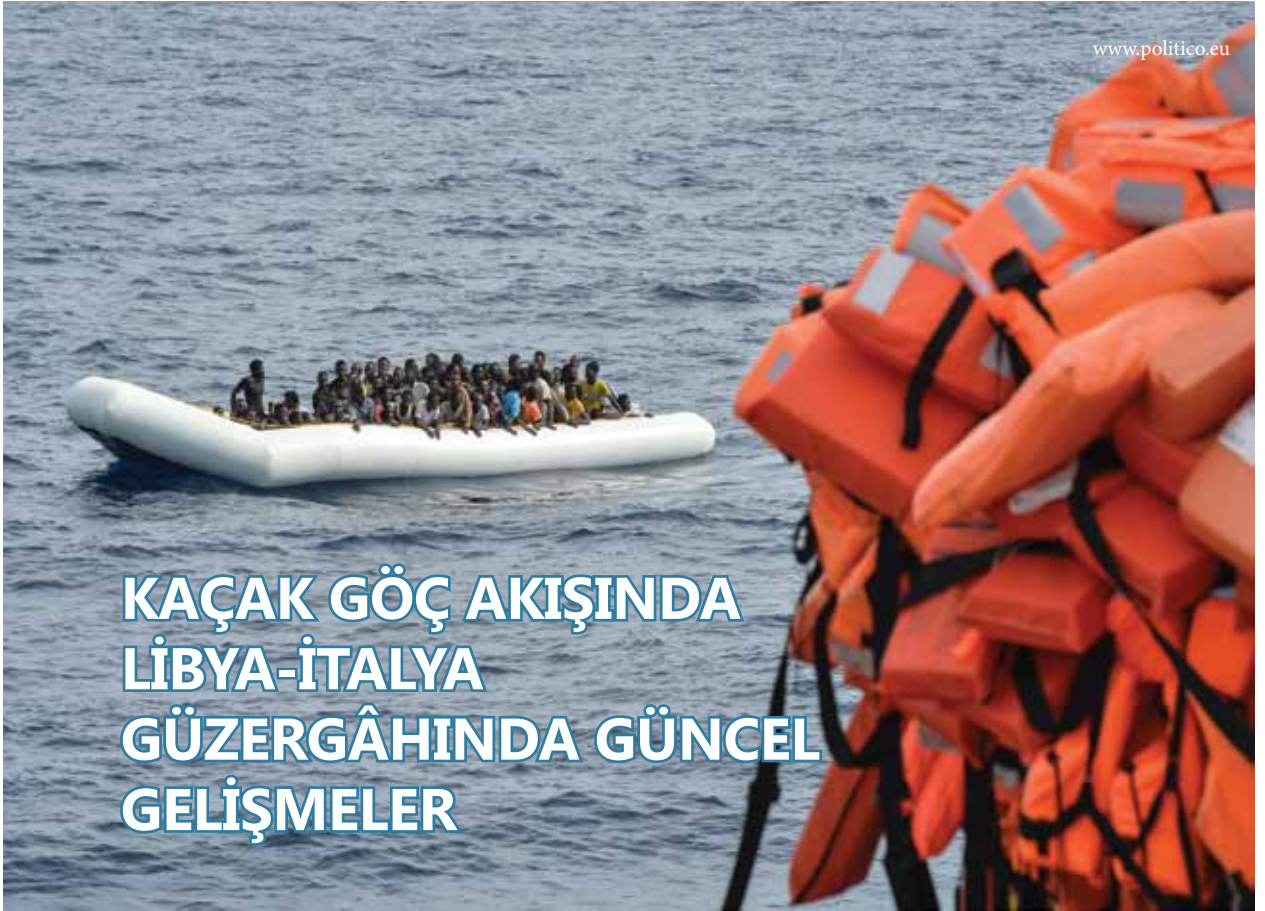
Speaking at the forum, the President of Kazakhstan, Nursultan Nazarbayev, noted that the BRI allows forming a new geo-economic paradigm, and the countries with a total population of 4.4 billion people will benefit from its successful implementation. According to Nursultan Nazarbayev, the idea of creating a single economic space of "Great Eurasia" gives a sense of purpose, as the Silk Road Economic Belt can advantageously link the platforms of the SCO, the EEU and the European Union into a single regional prosperity area.

As a result of the forum, the Joint Communiqué of the Leaders' Roundtable of the Belt and Road Forum for International Cooperation was issued. The communiqué expresses the forum participants' view on cooperation objectives, cooperation principles, cooperation measures and the vision for the future. Thus, the forum was another attempt of China to explain the BRI and its mission and, more importantly, gain support of the countries along the route to continue the process, which started four years ago.

SPEAKING AT THE OPENING OF THE FORUM, THE CHINESE PRESIDENT SAID THAT CHINA INTENDS TO "JOINTLY CREATE AN ENVIRONMENT THAT WILL FACILITATE OPENING AND DEVELOPMENT, ESTABLISH A FAIR, EQUITABLE AND TRANSPARENT SYSTEM OF INTERNATIONAL TRADE AND INVESTMENT RULES, AND BOOST THE ORDERLY FLOW OF PRODUCTION FACTORS, EFFICIENT RESOURCE ALLOCATION AND FULL MARKET INTEGRATION".

KAÇAK GÖÇ AKIŞINDA LİBYA-İTALYA GÜZERGÂHINDA GÜNCEL GELİŞMELER

ZHENGIZKHAN ZHANALTAY

Suriye’de devam eden iç savaş 12 milyondan fazla kişiyi Suriye içinde güvenli bölgelere ve komşu ülkelere göç etmeye zorlamaktadır. Bunların arasında yaklaşık 1 milyon Suriyeli türlü tehlikeler atlatarak Avrupa’ya ulaşmış veya ulaşmaya çalışmaktadır. Avrupa’ya yaptıkları bu kaçak yolculuğu düzenleme ve göçmenlere güvenli ve yasal bir koridor açma adına Türkiye ve AB, 19 Mart 2016 tarihinde Türkiye-AB Mültecî Anlaşmasını yürürlüğe koymuştur. Bu anlaşma çerçevesinde Türkiye’nin sahil kıyılarındaki denetimleri sıkılaştırması sayesinde karşıya geçiş bir yıl içinde %98 oranında azaltmıştır. Avrupa’ya giden güzergahta göçmenlerin kullandığı ana arterlerden biri olan Tür-

GEÇEN YILIN AYNI DÖNEMİ İLE KARŞILAŞTIRILDIĞINDA LİBYA-İTALYA ROTASINDAKİ GEÇİŞLERDE 30%’LUK BİR ARTIŞ GÖZLEMLENMEKTEDİR.

kiye-Yunanistan’ın kapanması nedeniyle göçün yönü çok daha tehlikeli olan Libya-İtalya güzergâhına kaymaktadır.

Ocak-Mayıs 2017 tarihleri arasında 19 Mayıs 2017 itibarıyla Libya toplam 55,374 kişi Avrupa’ya kaçak yollardan geçmiştir. Bunların 45,947’si Orta Akdeniz güzergâhını kullanırken 6,121’i ise Doğu Akdeniz üzerinden Avrupa kıtasına ulaşmıştır. Geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında Libya-İtalya rotasındaki geçişlerde %30’luk bir artış gözlemlenmektedir. Bu veriler tahmin edilen güzergâh değişikliğini onaylar niteliğinde olup Libya-İtalya geçiş noktasını ana arter konumuna taşımaktadır. Havaaların ısınması ile kaçak geçişlerin sayısı hızla artmaktadır. Son 4 ayda toplam 37,223 göçmen kaçak yollarla Avrupa’ya geçmeye çalışırken bu sayı sa-

dece Mayıs ayının ilk üç haftasında bile 18,151'e ulaşmıştır.

Libya-İtalya güzergâhını kullanan kaçak göçmenlerin milliyetlerine bakıldığında Türkiye-Yunanistan hatından farklı bir durum ortaya çıkmaktadır. Doğu Akdeniz üzerinden Avrupa'ya geçen kaçak göçmenlerin büyük bir çoğunluğunu Suriyeliler oluşturmakta iken Orta Akdeniz güzergâhından geçişlerde Suriyeliler 2,778 kişi ile altıncı sırada bulunmaktadır. Bu güzergâhı savaştan kaçan Suriyelilerden daha çok ekonomik göçmenler kullanmaktadır. Kaçak geçişlerde 5,253 kişi ile Nijeryalılar başı çekerken bunları sırasıyla 4,645 kişi ile Bangladeşliler ve 4,184 kişi ile Gineliler takip etmektedir.

“

**OCAK-MAYIS
2017 TARİHLERİ
ARASINDA 45,947
KİŞİ AVRUPA'YA
KAÇAK YOLLARDAN
ULAŞMIŞTIR.**

”

Libya-İtalya güzergâhındaki trafiğin artması denizde ölümlerin sayısının artabileceği anlamına gelmektedir. Öte yandan Libya yakın zaman içinde iç savaştan çıkmıştır. Diğer yandan, her ne kadar uluslararası toplum ve Birleşmiş Milletler tarafından Tripoli'de kurulan birleşik hükümet ülkenin resmi yönetici olarak tanınsa da ülkenin kontrolü üzerine ülkenin doğusundaki güçlerle büyük bir çekişme içindedirler. Bu çekişmeler arasında çetelerin kontrolünde büyük bir pazara dönüşen göçmen kaçakçılığı konusuna yeterince ilgi gösterilememektedir. Tüm bu negatif faktörler ele alındığında göçmenlerin Avrupa'ya ulaşmaları daha zorlu ve tehlike bir yolculuk haline dönüşmektedir.

www.pkzsk.info

THE WORLD BANK PROPOSES AGRICULTURAL DEVELOPMENT TO REDUCE POVERTY IN KAZAKHSTAN

KANAT MAKHANOV

According to the World Bank's Country Economic Update for spring of 2017 released in May, the poverty rate in Kazakhstan measured at the international poverty line of \$5 per day is expected to be 19% in 2017, while in the previous year it was at 19.8%. The fundamental reason for such a high poverty rate is the decline in real income resulting from the currency devaluation and high inflation. These adverse effects of the economic slowdown caused by low oil prices in combination with sluggish domestic demand were partially precluded by a higher inflow of foreign direct investments.

THE FUNDAMENTAL REASON FOR SUCH A HIGH POVERTY RATE IS THE DECLINE IN REAL INCOME RESULTING FROM THE CURRENCY DEVALUATION AND HIGH INFLATION.

However, the projected scenarios of the World Bank regarding the poverty rate in Kazakhstan, as well as other indicators remain positive for the next two-three years. Thus, the poverty rate in Kazakhstan is expected to decline gradually to 18.1% in 2018 and to 17.0% in 2019 due to a projected recovery of the oil price and increase in its output. According to the update, the nonoil sector's growth is expected to be at 2.3%, 2.8% and 3.3% in 2017, 2018 and 2019, respectively, although the country will face persisting fiscal and current account deficits. Downward movement in the poverty rate will also depend to certain extent on the inflation rate, which is expected to remain at 7.4% in 2017 and decrea-

se considerably to 4.5% and 4.4% in 2018 and 2019, respectively.

In the World Bank's report, agriculture is proposed as one of the most effective ways of combating poverty in Kazakhstan. Although its share in the country's GDP has decreased considerably since 1991, it has remained at around 4.5% since 2010. Currently, it employs nearly one-fifth of the working age population and is still one of the most important sectors of the national economy accounting for 4.5% of the total inflow of export revenues.

The policy recommendations of the World Bank are in conformity with the government's actual policy re-

**AGRICULTURE IS
PROPOSED AS
ONE OF THE MOST
EFFECTIVE WAYS OF
COMBATING POVERTY
IN KAZAKHSTAN.**

garding agriculture. Currently, the agricultural sector of Kazakhstan is passing through serious transformations in various ways. According to the projections of the Ministry of Agriculture, exports of agricultural commodities will grow by 10% in 2017. The government also implements measures of agricultural diversification introducing new export oriented crops. China and countries of the Middle East are the main targeted export markets for crops cultivated in Kazakhstan. Moreover, agricultural cooperation with other countries such as Israel and China is underway. Therefore, Kazakhstan's agriculture has a strong potential to become one of key growing and export-oriented economic sectors.

www.mfa.gov.cn

ОҢТҮСТІК КОРЕЯНЫҢ ЖАҢА ПРЕЗИДЕНТІНІҢ АРНАЙЫ ЕЛШІСІ ЛИ ХАЙ ЧАННЫҢ ҚЫТАЙҒА САПАРЫ

ОМІРБЕК HANAYI

Қытайдың Сыртқы істер министрлігінің хабарына қарағанда, Оңтүстік Кореяның жаңа президенті Мун Джэ Инның арнайы елшісі Ли Хай Чан 2017 жылы 18-20 мамыр күндері Қытай астанасы Пекинде ресми сапарда болды. 18 мамыр күні Қытайдың Сыртқы істер министрі Уаң И, Оңтүстік Корея президентінің арнайы елшісі Ли-ді қабылдады. Сондай-ақ, кездесуге Оңтүстік Кореяның арнайы делегация мүшелері мен Қытайдың Сыртқы істер министрлігінің жоғары дәрежелі қызметкерлері қатысты. Кездесу барысында Қытайдың

Сыртқы істер министрі Уаң, ең алдымен Оңтүстік Кореяның жаңа президенті Мунның Қытайда өткен 2017 «Бір Белдеу – Бір Жол» халықаралық форумына арнайы делегация жіберуі мен осы жолғы арнайы елші жіберуі, Қытай мен Оңтүстік Корея қарым-қатынасына ерекше мән беріп, екі жақты қарым-қатынасты қайтадан жақсартуға деген талпынысын білдіретіндігін, сондай-ақ бұған Қытай үкіметінің мән беретіндігін білдірді. Сөзінде Қытай үкіметінің Қытай-Оңтүстік Корея қарым-қатынасының тезірек жақсаруына мүдделі екенін білдірген Уаң, Қытайдың Оңтүстік Кореяда орнатылып жатқан ТНААД зымыранға қарсы қорғаныс жүй-

есіне түбегейлі қарсы екенін, Оңтүстік Кореяның жаңа үкіметінің тиісті шаралар қабылдап, екі ел арасындағы қарым-қатынастың қалыпқа түсуіне күш салуын үміт етті. Оңтүстік Корея президентінің арнайы елшісі Ли өз кезегінде, көршілес екі елдің арасында бүгінге дейін қол жеткізген ортақ табыстарға тоқтала келіп, Оңтүстік Корея-Қытай қарым-қатынасының Корея түбегі және Солтүстік Шығыс Азия аймағының тұрақтылығы мен орнықтылығы үшін аса маңызды екенін тілге тиек етті. Оңтүстік Кореяның жаңа үкіметінің THAAD зымыранға қарсы қорғаныс жүйесіне қарсы Қытайдың алаңдаушылығы байыппен қабылдап, осыған байланысты екі ел арасында сақталып отырған мәселелерді шешуге күш салатындығын білдірді.

19 мамыр күні Оңтүстік Корея президентінің арнайы елшісі Ли мен оның сапарластарын Қытай президенті Си Цзиньпин Пекиндегі Халық сарайында қабылдады. Кездесуге Оңтүстік Кореяның арнайы делегация мүшелері мен Қытайдың басқа да жоғары дәрежелі басшылары қатысты. Қытай мен Оңтүстік Корея дипломатиялық қарым-қатынас орнатқан 25 жылдан бері екі ел қарым-қатынасының орнықты дамып келе жатқанына тоқталған Қытай президенті Си, Қытай үкіметінің екі ел қарым-қатынасына және Корея түбегінің қарусыздануы мен орнықтылығына айырықша мән беріп отырғандығын, сондықтан да екі ел қарым-қатынасының тез арада қалпына келуін үміт ететіндігін білдірді. Корея түбегі мәселесінің бейбіт жолмен шешілуі екі елдің мүддесі үшін де тиімді екенін баса айтқан Си, Оңтүстік Кореяның жаңа үкіметін Корея түбегінің қарусыздануы үшін екі немесе көп жақты диалог қалыптастыруға күш салуға үндеді. Оңтүстік Корея президентінің арнайы елшісі Ли

ЖАЛПЫ АЛҒАНДА, ОҢТҮСТІК КОРЕЯ ПРЕЗИДЕНТІНІҢ АРНАЙЫ ЕЛШІСІ ЛИ-ДІҢ БҰЛ РЕТКІ ҚАТАЙҒА САПАРЫ, 10 МАМЫРДА ҒАНА МІНДЕТІНЕ КІРІСКЕН ОҢТҮСТІК КОРЕЯНЫҢ ЖАҢА ПРЕЗИДЕНТІ МУННЫҢ КОРЕЯ ТҮБЕГІНДЕГІ УШЫҚҚАН ЖАҒДАЙДЫ ШЕШУГЕ, СОНДАЙ-АҚ АЙМАҚТАҒЫ АЛЫП КӨРШІСІ ҚЫТАЙМЕН БОЛҒАН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫН ҚАЙТА ЖАҚСARTУҒА КІРІСКЕНІНІҢ БІР КӨРІНІСІ ДЕП АЙТУҒА БОЛАДЫ.

Оңтүстік Кореяның жаңа президенті Мун Джэ Инның өз қолымен жазған хатын Қытай президенті Си-ге табыс етті. Ли, Оңтүстік Корея-Қытай қарым-қатынасының ұзақ болашағынан алып қарағанда, Оңтүстік Корея тарапының Қытаймен болған қарым-қатынасына айырықша мән беретіндігін білдіре келіп, Оңтүстік Кореяның жаңа үкіметінің екі ел арасындағы сақталған мәселелер мен Корея түбегі мәселесінде Қытай тарапымен диалог орнатып, екі ел қарым-қатынасының дамуына кедергі болатын барлық мәселелерді шешуге пейілді екенін білдірді. Сонымен қатар, Корея түбегінің қарусыздануына байланысты екі елдің де ортақ мүдделері бар екенін тілге тиек еткен Ли, Оңтүстік Кореяның алдағы уақытта Қытаймен бірге Корея түбегінің қарусыздануын жүзеге асыруға, сондай-ақ Солтүстік Шығыс Азия аймағының тұрақтылығы мен орнықтылығын сақтауға күш салатындығын білдірді. Сапар барысында Оңтүстік Корея президентінің арнайы елшісі Ли мен оның сапарластары Қытай Мемлекеттік кеңесінің тұрақты мүшесі Ян Цзечи және Қытай Коммунистік партиясы орталық комитеті дипломатия басқармасының бастығы Суң Тау қатарлы Қытайдың жоғары дәрежелі басшыларымен де кездесіп, екі ел қарым-қатынасына саятын көкейтесті мәселелер туралы кеңес өткізді.

Жалпы алғанда, Оңтүстік Корея президентінің арнайы елшісі Ли-дің бұл реткі Қатайға сапары, 10 мамырда ғана міндетіне кіріскен Оңтүстік Кореяның жаңа президенті Мунның Корея түбегіндегі ушыққан жағдайды шешуге, сондай-ақ аймақтағы алып көршісі Қытаймен болған қарым-қатынасын қайта жақсартуға кіріскенінің бір көрінісі деп айтуға болады. Өйткені Оңтүстік Кореяның бірнеше жылдан бері АҚШ-пен бірлесіп түбекте THAAD зымыранға қарсы қорғаныс жүйесін

құруға талпынуы Оңтүстік Корея мен Қытайдың қарым-қатынасын суытып жіберген болатын. АҚШ пен Оңтүстік Кореяның бірлесіп түбекте ТНААД жүйесін құруы Қытайдың территориялық қауіпсіздігі мен аймақтағы стратегиялық мүдделеріне зиянды деп санайтын ресми Пекин, түбекте ТНААД жүйесін орнатуға бастан аяқ қарсы болып келген болатын. Ал, биыл жыл басынан бері АҚШ-тың Солтүстік Кореяға қарсы қатаң позиция білдіріп, Оңтүстік Кореямен бірлесіп тез арада түбекте ТНААД жүйесін құруға күш салуы Қытайды тіпті де алаңдатқан болатын. АҚШ-тың Корея суларына соғыс кемелерін жіберуіне Қытайдың онша қарсылық көрсетпеу де аталған ТНААД жүйесіне байланысты деуге болады. Қытай үкіметі бір жағынан Корея түбегін қарусыздануын қолдап, Солтүстік Кореяға қысым көрсетсе, бір жағынан Оңтүстік Корея мен АҚШ-тың түбекте ТНААД жүйесін

**ҚЫТАЙДЫҢ
СЫРТҚЫ ІСТЕР
МИНИСТРЛІГІНІҢ
ХАБАРЫНА
ҚАРАҒАНДА,
ОҢТҮСТІК КОРЕЯНЫҢ
ЖАҢА ПРЕЗИДЕНТІ
МУН ДЖЭ ИННЫҢ
АРНАЙЫ ЕЛШІСІ
ЛИ ХАЙ ЧАН 2017
ЖЫЛЫ 18-20 МАМЫР
КҮНДЕРІ ҚЫТАЙ
АСТАНАСЫ ПЕКИНДЕ
РЕСМИ САПАРДА
БОЛДЫ.**

құруына күшті қарсылық білдіріп келді. Түбектегі жағдай ушығып тұрғанда Оңтүстік Кореяда өткен кезектен тыс сайлауда жеңіске жеткен Оңтүстік Кореяның жаңа президенті Мун, сайлау алды бағдарламасында да түбектегі жағдайды шешуге және ТНААД жүйесін орнатуға байланысты нашарлаған Оңтүстік Корея-Қытай қарым-қатынасын қайтадан қалпына келтіруге күш салатынын білдірген еді. Мунның қызметіне кірісе сала алдымен АҚШ пен Жапонияға, енді Қытай мен Россияға арнай елші жіберуі, Оңтүстік Кореяның жаңа президенті мен үкіметінің ең алдымен түбектегі ушыққан жағдайды реттеуге кіріскенін білдіреді.

Özet

Çin Dışişleri bakanlığından yapılan açıklamaya göre, 18-20 Mayıs 2017 tarihlerinde Güney Kore yeni Başkanı Moon Jae-in'in Özel Temsilcisi Lee Hae-chan Çin'e resmi bir ziyarette

bulundu. Güney Kore yeni Başkanı'nın Özel Temsilcisi Lee ziyareti sırasında Çin Devlet Başkanı Xi Jinping, Dışişleri Bakanı Wang Yi, Çin Devlet Konseyi Üyesi ve Merkezi Dışişleri Lider Çalışma Grubu Başkanı Yang Jiechi ve Çin Komünist Partisi (ÇKP) Politbüro Dışişleri Ofisi başkanı Cong Tao gibi üst düzey Çin yetkilileriyle bir araya geldi. Çin Devlet Başkanı Xi'ye Güney Kore yeni Başkanı Moon'un mektubunu iletti. Görüşmeler sırasında Güney Kore-Çin ikili ilişkileri, THAAD füze sistemi

ve Kore Yarımadası gerginliği gibi konular ele alındı. Ancak 10 Mayıs 2017 tarihinde Başkanlık görevine başlayan Güney Kore yeni Başkanı Moon'un çok geçmeden önce ABD ve Japonya'ya, daha sonra Çin ve Rusya'ya özel temsilcileri göndermesi, yeni Başkan Moon'un Kore Yarımadası gerginliği çözmeye ve Güney Kore-Çin ikili ilişkilerini iyileştirmeye gösteren çabalarından biridir. Bu açıdan bakıldığında, Güney Kore yeni Başkanı'nın Özel Temsilcisi Lee'nin Çin'e ziyareti çok önemlidir.

DANIYAR NURBAYEV

On May 18, 2017, 153 out of 300 members of the Greek parliament voted for a new package of austerity measures, which was sufficient for approval. Meanwhile, 128 members of the parliament voted against the new measures. The vote was a key re-

quirement to release a new bailout installment from Greece's creditors, without which the country would struggle to meet its debt servicing obligations in the amount of €7.5 billion in July 2017. Moreover, it was noted that these new austerity measures would allow getting €4.9 billion debt cutbacks that will be implemented until 2020.

According to the newly approved measures, the country has to cut pensions by 1% of GDP and lower the income tax exception ceiling from €8,600 to about €5,700, but at the same time, the country will increase benefits for low-income tenants and parents with children, as well as subsidies for childcare. In addition, the country has to maintain a budget surplus higher than 3.5% of GDP for the next five years. It is also important to note that the country is going to sell public owned companies, such as the PPC electricity utility, the Athens international airport, and the Thessaloniki port.

However, the approval of the measures by the country's parliament does not mean that the government will definitely receive the new bailout installment. Despite the fact that Greece and its European partners reached a preliminary agreement on the bailout, the International Mone-

GREECE HAS TO CUT PENSIONS BY 1% OF GDP AND HAS TO LOWER THE INCOME TAX EXCEPTION FROM €8,600 TO ABOUT €5,700.

CHRISTINE LAGARDE BELIEVES THAT GREECE NEEDS DEBT RESTRUCTURING, MEANING THAT THE MATURITIES OF LOANS HAVE TO BE EXTENDED AND INTEREST PAYMENTS HAVE TO BE DEFERRED.

tary Fund (IMF), which is the main creditor of Greece, is reluctant to participate in the program. The IMF managing director, Christine Lagarde, explains the fund's reluctance by noting that the Greek economy could achieve a primary surplus of 1.5% of GDP in the long run rather than 3.5% as it is indicated in the bailout requirements (the budget surplus in 2016 was 4.2%). Lagarde believes that the country needs debt restructuring, meaning that the maturities of loans have to be extended and interest payments have to be deferred.

The continuation of this bailout program is crucial not only for the Greek economy but also for the economy of the European Union and the global economy. If the creditors could not reach the agreement and Greece did not get the bailout installments, then the country would default, which would lead to a new wave of the economic crisis and financial instability around the world.

4 MAYIS 2017 TARİHİNDE AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ ARAŞTIRMACILARINDAN SAULE AKHMETKALİYEVA “PARİS İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ANLAŞMASI” KONULU SEMİNER VERDİ.

2017 ЖЫЛЫ 4 МАМЫРДА ЕУРАЗИЯ
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ
ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТКЕРІ СӘУЛЕ
АХМЕТҚАЛИЕВА «КЛИМАТТЫҢ
ӨЗГЕРУІ ТУРАЛЫ ПАРИЖ КЕЛІСІМІ»
АТТЫ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Saule Akhmetkaliyeva Paris iklim değişikliği anlaşması seminerinde ana hatlarıyla anlaşma hakkında detaylı bilgiler vermenin yanında anlaşmanın avantajları ve dezavantajları ile ilgili bilgiler sundu. Paris anlaşmasının Birleşmiş Milletler çerçevesinde iklim değişikliği sorunu ile ilgili bir anlaşma olduğunu dile

Сәуле Ахметқалиева «Климаттың өзгеруі туралы Париж келісімі» атты семинарында жалпы келісім туралы егжей-тегжейлі ақпарат беріп, келісімнің артықшылықтары мен кемшіліктеріне тоқталып өтті. Париж келісімі Біріккен Ұлттар Ұйымы шеңберінде климаттың өзгеру мәселесі туралы келісім болып табылатынын айтты. Бұл келісімнің Біріккен Ұлттар Ұйымының Климаттың өзгеруі туралы Негіздемелік конвенциясына (БҰҰ КӨНК) мүше 195 ел өкілдерінің келіссөздері нәтижесінде 2015 жылдың 12 желтоқсанында қабылданғанын мәлімдеді. Ахметқалиева жалпы әлемдік температураның көтерілуі 2 градустан асқан жағдайда апатты зардаптарға әкелуі мүмкін деді. Мүше мемлекеттер тарапынан жаһандық орташа температураның өсуін индустриялық кезеңге дейінгі деңгеймен салыстырғанда 2 градус деңгейінде ұстап тұру көзделгендіктен бұл келісімнің өте маңызды екені атап өтілді.

2016 жылы 22 сәуірде Париж келісіміне қол қойылғанын айтты. Сондай-ақ, 2017 жылдың сәуіріндегі жағдай бойынша БҰҰ КӨНК-ге мүше 195 мемлекеттің келісімге қол қойғанын және 144 елдің келісімді ратификациялағанын мәлімдеді. Келісімді бекіткен елдердің ішінде әлемдегі көмірқышқыл газы шығарындыларының 40%-ына жауапты Қы-

getirdi. Anlaşmanın Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (UNFCCC) üye 195 ülkenin temsilcilerinin müzakereleri sonunda 12 Aralık 2015 yılında kabul edildiğini belirtti. Akhmetkaliyeva hava sıcaklığının 2 derece limitini aşması durumunda felaket ve geri döndürülemez sonuçlara neden olabileceğini ifade etti. Üye ülkeleri hava sıcaklığındaki artışın 2 derecenin altında tutmalarını öngören bir anlaşma olması nedeniyle Paris anlaşmasının oldukça önemli olduğunu vurguladı.

Anlaşma 22 Nisan 2016 tarihinde imzaya açılmış olup Nisan 2017 tarihi itibarıyla 195 UNFCCC'ye üye ülkenin anlaşmayı imzaladığını ve 144 ülkenin ise anlaşmayı onayladığını sözlerine ekledi. Anlaşmayı onaylayan ülkeler arasında Dünya'daki karbondioksit emisyonunun 40%'dan sorumlu olan Çin ve ABD'nin de yer almasının bu çerçevede yürütülen çabalar açısından önemli bir dönüm noktası olduğunu belirtti. Bilindiği üzere ABD Kyoto protokolünü imzalamış lakin bugüne kadar onaylamamış olduğunu belirterek ABD'nin Paris anlaşmasını onaylamasının şaşırtıcı ve pozitif bir gelişme olduğunu ifade etti. Bu noktada anlaşmanın onaylanmasında ABD eski Başkanı Barack Obama'nın etkili olduğunu sözlerine ekledi.

тай мен АҚШ-тың да болуы атқарылатын жұмыстар тұрғысынан маңызды бетбұрысты сәт екенін атап өтті. АҚШ Киото хаттамасына қол қойса да, оны әлі күнге дейін ратификацияламағаны белгілі. Сондықтан да АҚШ-тың Париж келісімін ратификациялауы таңқаларлық жайт екенін айтты. Бұл келісімнің ратификациялануына АҚШ-тың бұрынғы Президенті Барак Обаманың ықпал жасағанын тілге тиек етті.

Келісімнің артықшылықтары ретінде елдердің келісімнен 4 жыл бойы шыға алмауы мен ауаға көмірқышқыл газын ең көп шығаратын елдердің келісімді ратификациялауын атап көрсетті. Ал кемшіліктері ретінде келісімде шығарындыларды қалай азайту қажеттігі жөнінде толық ақпараттың тапшылығы мен осы шараларды қадағалайтын мекеменің болмауын айтты. Келісім бойынша әрбір ел өз ұлттық жоспарын дайындап, жаһандық жылынуудың алдын алу мақсатын көздегенін мәлімдеді. Алайда, келісімді бүкіл елдердің ратификациялауы 2020 жылға дейін созылуы мүмкін деген болжамдар жасалды. Бұған қарамастан 2017 жылғы жағдай бойынша келісімнің көптеген мүше елдер тарапынан ратификациялануы болашаққа үлкен үмітпен қарауға мүмкіндік береді.

itibariyle onaylanmasının kayda değer umut verici bir adım olduğunun altını çizdi.

7-18 Kasım 2017 tarihleri arasında düzenlenen Marakeş konferansının Paris anlaşmasının uygulanmasına yönelik adımların tartışılması açısından oldukça önemli bir toplantı olduğunu ve böylece müzakere ve bürokratik işlemlerden konuyla ilgili somut adımların atılması safhasına geçildiğini dile getirdi. Ayrıca konferans sırasında 2050 yılına kadar 48 ülkenin kömür kullanımını bırakacağını açıkladığını ifade etti. Dahası iklim projelerinin finansmanı açısından Yeşil Fon'a 2020 yılına kadar yıllık 100 milyar dolar toplanmasının hedeflendiğini ve ABD, İngiltere ve Almanya'nın geliştirmekte olan ülkelerin karbon muhasebe sistemlerinin geliştirilmesi için 50 milyon dolar aktaracağını belirtti. Seminerinin sonunda yeni seçilen ABD Başkanı Donald Trump'ın seçim vaatleri arasında Paris anlaşmasından çıkma sözünün gerçekleştiği takdirde bir domino etkisi yaratarak diğer ülkelerinde çıkmalarına ve anlaşmanın iptal olmasına neden olma ihtimalinin

млрд. доллар жинау мақсаты көзделгенін және АҚШ, Ұлыбритания және Германияның дамушы елдердің көміртегіні есепке алу жүйелерін дамыту үшін 50 млн. доллар аударатынын мәлімдеді. Семинар соңында жаңадан сайланған АҚШ Президенті Дональд Трамптың сайлау науқаны кезінде АҚШ-ты климаттың өзгеруі туралы Париж келісімінен шығарып аламын деген уәдесі жүзеге асқан жағдайда «домино әсері» бойынша басқа елдердің де шығуына және келісімнің бұзылуына себеп болуы алаңдаушылық туғызатынын айтып, өз баяндамасын аяқтады.

Семинар соңында қатысушылар климаттың өзгеруіне байланысты әр түрлі мәселелер бойынша пікір алмасты. □

kaygı verici olduğunu belirterek konuşmasını bitirdi.

Seminerin sonunda katılımcılar iklim değişikliği konusunda çeşitli konularda görüş alışverişinde bulundular. □

**11 MAYIS 2017 TARİHİNDE
ORTA ASYA STRATEJİK
ARAŞTIRMALAR ENSTİTÜSÜ
(CAISS) EŞ KURUCULARINDAN
ANNA GUSSAROVA “RUSYA’NIN
KAZAKİSTAN VE ORTA ASYA’DAKİ
YUMUŞAK GÜCÜ” KONULU
SEMİNER VERDİ.**

2017 ЖЫЛЫ 11 МАМЫРДА
ОРТАЛЫҚ АЗИЯ СТРАТЕГИЯЛЫҚ
ЗЕРТТЕУЛЕР ИНСТИТУТЫНЫҢ
(ОАСЗИ) ТЕҢ ҚҰРЫЛТАЙШЫСЫ
АННА ГУССАРОВА «РЕСЕЙДІҢ
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЖӘНЕ
ОРТАЛЫҚ АЗИЯДАҒЫ ЖҰМСАҚ
КҮШІ» АТТЫ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Anna Gussarova Rusya'nın Kazakistan ve Orta Asya'daki yumuşak gücü adlı seminerinde yumuşak güç kavramı, Rusya'nın yumuşak güç anlayışı ve bu doğrultuda atılan adımlar

Анна Гуссарова «Ресейдің Қазақстандағы және Орталық Азиядағы жұмсақ күші» атты семинарда жұмсақ күш ұғымы, Ресейдің жұмсақ күш ұғымын қалай түсінетіні және осы бағыт бойынша жасалған қадамдар туралы ақпарат ұсынды. 2008 жылы құрылған Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы (ТМД), шетелде тұратын отандастар істері және халықаралық гуманитарлық ынтымақтастық жөніндегі ресейлік федералдық агенттік (Ресей ынтымақтастығы) Ресейдің жұмсақ күш стратегиясында пайдаланған негізгі институттардың бірі болып табылатынын мәлімдеді. Агенттіктің негізгі мақсаты халықаралық гуманитарлық ынтымақтастықты ынталандыру және қазіргі заманғы Ресейді әлемге жақсы жағынан таныту болып табылатынын айқындады. Агенттіктің 79 елде 95 кеңсесі, 72 ғылыми-мәдени орталығы және 21 елде Ресей елшілігі жанындағы 23 өкілдігі бар екенін айтты. Агенттіктің дүние жүзі бойынша таралуына тоқталып өтіп, кеңселерінің көбінесе Еуропа мен оның айналасында орналасқанын, сондай-ақ Латын Америкасы, Солтүстік Америка, Африка және Азия құрлықтарында да кеңселерінің бар екенін атап өтті. Орталық Азияда Түркіменстаннан басқа барлық елдерде қызмет ететіндерін айтты.

Ресей ынтымақтастығының 2013 жылғы мәліметтері бойынша, агенттіктің бюджеті

hakkında çeşitli bilgiler sundu. Rusya'da 2008 yılında kurulan devlete bağlı Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) İşleri Federal Ajansı, Yurtdışında Yaşayan Yurttaşlar ve Uluslararası İnsani İşbirliği (Rossotrudnichestvo) kurumunun Rusya'nın yumuşak güç stratejisinde kullandığı ana kurumlardan biri olduğunu ifade etti. Kurumun ana hatlarıyla uluslararası insani işbirliğini teşvik etmek ve çağdaş Rusya'yı Dünya'ya iyi bir şekilde tanıtmak olduğunu belirtti. Kurumun 79 ülkede 95 ofisinin yanı sıra 72 bilim ve kültür merkezi ve 21 ülkedeki 23 Rus elçiliği bünyesinde temsilciliği olduğunu dile getirdi. Kurumun coğrafi dağılımına bakıldığında ise ofislerinin yoğunlukla Avrupa ve çevresinde bulunduğunu ve Latin Amerika, Kuzey Amerika, Afrika ve Asya kıtasında değişik sayılarda ofislerinin olduğunu sözlerine ekledi. Orta Asya ülkeleri arasında ise Türkmenistan hariç diğer ülkelerde faaliyet gösterdiklerini ifade etti.

Rossotrudnichestvo'nun 2013 yılı verilerine göre bütçesinin 2 milyar ruble olduğunu ve 2020 yılına kadar 9,5 milyara çıkarılmasının hedeflendiğini belirtti. Rusya'nın yumuşak güç kapsamında yabancı ülkelerde Rus bilim, kültür ve eğitiminin tanıtımının teşvik edilmesi, Rus dilinin yaygınlaşmasına destek olmak, yurtdışındaki yurttaşlara yardımcı olmak ve uluslararası kalkınma yardımı sağlamak gibi birçok amacının olduğunu dile getirdi. Bu kapsamda Rus dili programına 2016-2020

2 миллиард рубльді құрайды және 2020 жылға дейін бұл көрсеткішті 9,5 миллиардқа дейін арттыру мақсаты көзделген. Ресейдің жұмсақ күш тұрғысынан шетелдерде ресейлік ғылым, мәдениет және білімді насихаттау, орыс тілінің кең таралуына қолдау көрсету, шетелдегі отандастарға көмек беру және халықаралық даму бойынша көмек көрсету сияқты көптеген мақсаттарының бар екенін білдірді. Бұл тұрғыда «Орыс тілі» бағдарламасына 2016-2020 жылдары 7,5 млрд. рубль бөлінетінін айтты. Гусарова Ресейдегі білім беру туралы ақпарат беріп, 2015-2016 оқу жылында Ресейде барлығы 237,538 шетелдік студент білім алғанын, бұлардың ішінде ТМД елдерінің үлесі 79,2%, Қазақстанның үлесі 29%-ды құрағанын атап өтті. Ресейдің 2010-2016 жылдары Орталық Азия елдеріне 40,4 миллион долларлық гуманитарлық көмек көрсетілгенін және көп бөлігінің Қырғызстан мен Тәжікстанға жіберілгенін тілге тиек етті.

Ресейдің жұмсақ күш қолдану индексі бойынша жалпы рейтингіде 27-ші орында, халықаралық қатынастарға араласуда 8-ші орында, сандық техникада 11-ші орында және мәдениет саласында 14-ші орында тұрғанын мәлімдеді. Ресейдің жұмсақ күш қолдану саясатында Орталық Азия елдерін әбден лайық деп қабылдау көзқарасы қайтадан қаралуы тиіс деген пікірін білдірді. Ресейдің жұмсақ күш ұғымында тіл және

yılları için 7,5 milyar ruble kaynak sağlanacağını belirtti. Gussarova Rusya'da eğitim konusunda vermiş olduğu bilgiler arasında 2015-2016 akademik yılında Rusya'da toplam 237,538 yabancı öğrencinin okuduğunu bunların arasında BDT ülkelerinin payının 79,2% Kazakistan'ın payının ise 29% olduğunu vurguladı. Rusya'nın 2010-2016 yılları arasında Orta Asya ülkelerine 40,4 milyon dolar insani yardım gönderdiğini ve bunun büyük bir çoğunluğunun Kırgızistan ve Tacikistan'a gönderildiğini dile getirdi.

Rusya'nın yumuşak güç endeksinde genel sıralamada 27. sırada yer alırken uluslararası ilişkilere karışmada 8. sırada, dijital teknolojilerde 11. sırada ve kültür kategorisinde ise 14. sırada yer aldığını sözlerine ekledi. Rusya'nın yumuşak güç politikalarında Orta Asya ülkelerini cepte görme yaklaşımının yeniden gözden geçirilmesi gerektiği yönünde görüşlerini bildirdi. Rusya'nın yumuşak güç kavramında dil ve kültür değerlerinin politik kararlara bağlı olarak kullanılmasının Joseph Nye'in yumuşak gücün kaynakları kavramı ile zıt düşüğünü ve Nye'in dediği gibi havuç ve sopanın yumuşak güç kavramının içinde kullanılmıyacağını belirttiğini ifade etti. Konuşmasının

↑

мәдени құндылықтардың саяси шешімдерге байланысты пайдаланылуы Джозеф Найдың жұмсақ күш көздері ұғымына қарама-қарсы екенін және Най айтқандай марапаттау және жазалау әдісі жұмсақ күш ұғымында қолданылмайтынын айқындады. Баяндама соңында Ресейдің жұмсақ күштің жаңа әдістерін өндіруде артта қалғанын және осы орайда Достоевский сынды атақты тұлғаларды жұмсақ күш саясатында пайдалануға болатынын айтты.

Семинар соңында қатысушылар Ресейдегі жұмсақ күш тақырыбы бойынша пікір алмасты. □

sonunda Rusya'nın yeni yumuşak güç metotları üretimde geride kaldığını ve bu konuda Dostayevskiy gibi ünlü kişiliklerini yumuşak güç politikalarında daha fazla kullanılabileceğini belirtti.

Seminerin sonunda katılımcılar Rusya'da yumuşak güç konusu çerçevesinde çeşitli konularda görüş alışverişinde bulundular. □

**18 MAYIS 2017 TARİHİNDE
AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
ARAŞTIRMACILARINDAN DR. AZHAR
SERİKKALİYEVA “ÇİN’İN ŞANGAY
İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ’NÜN GELİŞİMİNE
BAKIŞI” KONULU SEMİNER VERDİ.**

2017 ЖЫЛЫ 18 МАМЫРДА ЕУРАЗИЯ
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ
ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТКЕРІ PHD АЖАР
СЕРІКҚАЛИЕВА «ҚЫТАЙДЫҢ ШАНХАЙ
ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ҰЙЫМЫНЫҢ
ДАМУЫНА КӨЗҚАРАСЫ» АТТЫ
СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Dr. Azhar Serikkaliyeva Çin'in Şangay İşbirliği
Örgütü'nün (ŞİÖ) gelişimine bakışı adlı semi-
nerinde ana hatlarıyla ŞİÖ'nun gelişim süre-
ci, üyeler arası diyalog ve genişleme strate-

PhD Ажар Серікқалиева «Қытайдың Шанхай
ынтымақтастық ұйымының дамуына көзқа-
расы» атты семинарында жалпы ШЫҰ-ның
даму үдерісі, мүшелер арасындағы диалог
және ұйымды кеңейту стратегиясына қаты-
сты ақпарат ұсынды. Атауы Шанхай болған-
дықтан кейбір батыс сарапшыларының бұл
ұйымды Қытай тарапынан құрылған ұйым
ретінде қарастыратынын тілге тиек етті. Бірақ
қытайлық сарапшылар бұл пікірмен келіспей-
тінін, ұйым атауының «Шанхайлық рух» идея-
сына негізделгенін, яғни ұйым атауының өза-
ра сенім мен мүдде идеясы ескеріле отырып
таңдалғанын айтты.

ШЫҰ-ның жалпылай алғанда дәстүрлі емес
қауіпсіздік ұйымы болып табылатынын айт-
ты. ШЫҰ-ға мүше мемлекеттердегі халықтың
жалпы саны әлем халқының 22%-ын, жер
бетінің 5,9%-ын, ал жалпы ішкі өнімнің 11,2%-
ын құрайтынын айтты. Семинар жалғасында
ШЫҰ-ның басқару құрылымы мен бүгінгі күн-
ге дейін мүше елдер арасында қол қойылған
келісімдер туралы толық ақпарат берді. Бұл
келісімдердің көп бөлігінің қауіпсіздікке қа-
тысты екенін мәлімдеді. ШЫҰ-ға мүше ел-
дердің жылдан жылға кездесулер санын арт-
тырғанын баса айтып, 2001 жылы 2-еу ғана
болған кездесулер санын 2015 жылы түрлі

platformu sayesinde elde etmiş olduğu kazanımlar arasında Çin'in Orta Asya ülkeleri ile sınır sorunlarını çözdüğünü, terorizm, kaçakçılık ve radikalizme karşı Rusya ve Orta Asya ülkelerinin desteğini aldığını gösterdi. Daha-sı Çin'in Orta Asya ülkeleri ile enerji ilişkilerini geliştirmekte olduğunu belirtti. ŞİÖ'nun kurumsal kalkınma süreci ile ilgili Çin'in öne sürdüğü önergede sırasıyla örgütün güvenlik sorunları, ekonomik ve insani işbirliği konularında gelişmesi gerektiği ve daha sonrasında ise ABD ve AB'den sonra üçüncü bir merkez konumuna gelmesi gerektiğinin ifade edildiğini belirtti.

Çin'in 2003-2012 yılları arasında sürekli olarak üye ülkeler arasında bir serbest ticaret alanı oluşturma konusunu gündeme getirdiğini lakin bu teklifinin diğer bazı ülkeler tarafından red edildiğini ifade etti. 2013 yılında Çin'in yeni bir ekonomik inisiyatif olarak ortaya koyduğu Yeni İpek Yolu Ekonomik Kemer projesinin ŞİÖ üye ülkeleri tarafından olumlu karşılandığını ve güçlü bir şekilde desteklendiğini ifade etti. Çin ŞİÖ'yu bir birlik veya blok olarak tanımlamak yerine onu herkese açık

белдеу» жобасының ШЫҰ-ға мүше мемлекеттер тарапынан жылы қарсы алынып, кең көлемде қолдау тапқанын айтты. Қытай ШЫҰ-ны бір одақ немесе блок ретінде қарастырудың орнына оны барлығы үшін ашық ұйым деп жариялағанын айтты. Сөз соңында Серікқалиева Қытайдың ШЫҰ-ның алғаш құрылған жылдары қауіпсіздік мәселесіне көбірек көңіл бөлгенін айтып, соңғы кездері ортақ сенім мәселесімен айналыса бастағанын мәлімдеді.

Семинар соңында қатысушылар ШЫҰ-ның кеңею үдерісіне қатысты түрлі мәселелер бойынша пікір алмасты. □

bir organizasyon olarak tanımladığını belirtti. Konuşmasının sonunda Çin'in ŞİÖ'nun ilk kurulduğu yıllarda güvenlik konusuna ağırlık verdiğini ifade eden Serikaliyeva bunun son yıllarda ortak güven konusuna doğru kaydığını dile getirdi.

Seminerin sonunda katılımcılar ŞİÖ'nun genişleme süreci hakkında çeşitli konularda görüş alışverişinde bulundular. □

19 MAYIS 2017 TARİHİNDE ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ULUSLARARASI İLİŞKİLER BÖLÜMÜNDEN PROF. DR. OKTAY TANRISEVER VE HALİL BURAK SAKAL "ORTA ASYA'DA ENERJİ VE ÇEVRE KONULARININ KESİŞİMİ" KONULU PROJE TOPLANTISINA KATILDILAR.

2017 ЖЫЛЫ 19 МАМЫР КҮНІ ТАЯУ ШЫҒЫС ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР БӨЛІМІНІҢ ПРОФЕССОРЫ, ДОКТОР ОКТАЙ ТАНРЫСЕВЕР МЕН ХАЛИЛЬ БУРАК САКАЛ «ОРТАЛЫҚ АЗИЯДАҒЫ ЭНЕРГЕТИКА ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ МӘСЕЛЕЛЕРІНІҢ ҚАЙШЫЛЫҒЫ» ТАҚЫРЫБЫНДАҒЫ ЖОБАНЫҢ ЖИНАЛЫСЫНА ҚАТЫСТЫ.

Профессор, доктор Октай Танрысевер мен Халиль Бурак Сакал өздері жұмыс істеп отырған жоба туралы жалпы мәлімет берумен қатар, зерттеу мазмұны, пайдаланылған әдістемесі және бүгінге дейін қол жеткізген нәтижелер туралы егжей-тегжейлі ақпарат ұсынды. Профессор, доктор Октай Танрысевер өз сөзін Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры доцент, доктор Невзат Шимшекке жобаға көрсеткен қаржылық және басқа қолдауына байланысты алғыс айтудан бастады. Танрысевер зерттеулерінің басты мақсаты, басталуы мен ағымдағы жағдайы арасындағы айырмашылықтар мен қиыншылықтары туралы әр түрлі ақпарат ұсынды.

Танрысевер баяндамасында ең алдымен тақырып бойынша жасалған зерттеулер туралы ақпарат берді. Орталық Азия аймағы туралы түрлі мәселелерге арналған зерттеулердің бар екенін, алайда энергетика мен қоршаған ортаны байланыстыра отырып жасалған зерттеуді кездестірмегендерін тілге тиек етті. Осы тұрғыда, өздерінің аталған мәселеге байланысты кешенді зерттеу әдісін пайдаланғандарын және кешенді зерттеу әдісінің жобаға тигізген пайдасы туралы айтты.

Prof. Dr. Oktay Tanrısever ve Halil Burak Sakal konuşmalarında ana hatlarıyla üzerinde çalışmakta oldukları proje hakkında genel bilgi vermenin yanı sıra araştırmanın içeriği, kullanılmakta olan metodoloji ve bugüne kadar elde edilen sonuçlar hakkında detaylı bilgiler sundular. Prof. Dr. Oktay Tanrısever konuşmasına Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Nevzat Şimşek'e projeye sağlamış oldukları finansal kaynak ve desteklerinden dolayı teşekkür ederek başladı. Tanrısever araştırmalarının amacı, başlangıç noktası ve bugünkü durumu arasındaki farklılıklar ve kısıtlamaları konularında çeşitli bilgiler sundu.

Tanrısever sunumunda ağırlıklı olarak literatürdeki konu üzerinde yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi. Orta Asya bölgesi üzerine çeşitli konular arası çalışmaların var olduğunu lakin enerji ile çevre konusunu

Осы саладағы зерттеулерде экологиялық және энергетикалық мәселелерді зерттеу үшін әдебиеттерде үш негізгі тәсілдің бар екенін және олардың тиісінше қақтығыс, ынтымақтастық және кешенді тәсіл деп аталатынын атап көрсетті. Қақтығысты негіз еткен ұлттық мемлекеттік тәсілде оқиғаларға саяси тұрғыдан талдау жасалып, мемлекеттердің проблемалар мен мүмкіндіктері көрші елдерге күш қолдану үшін пайдаланатындығы, сондай-ақ осы тәсілде негізгі идеяның мемлекеттік билік күшін негіз ете отырып талданатындығы айтылды. Ынтымақтастық тәсілі қақтығыстан шығатын проблемаларды шешу үшін ұсынылғанын және елдердің дүп келген ұқсас қиындықтары мен мүмкіндіктерінің жорамалы бойынша құрылғанын, алайда Орталық Азия елдерінің әрбірінің ұқсамаған қиындықтарға тап болғанын және басқа елдердің про-

birbirine bağlı olarak araştıran bir çalışmaya rastlamadıklarını sözlerine ekledi. Bu bağlamda ayrıca kendilerinin konuya yaklaşımlarında bütünsel metodu kullandıklarını ve bu bütünsel araştırma metodunun projeye katkılarını ifade etti.

Alan çalışmalarında çevre ve enerji konularının incelenmesine literatürde üç ana yaklaşım olduğunu ve bunların sırasıyla çatışma, işbirliği ve bütünsel yaklaşım olduğunu belirtti. Çatışma tabanlı ulus devlet merkezli yaklaşımların olaylara politik açıdan bakarak sorun ve fırsatları devletlerin komşu ülkeler üzerinde güç uygulamaya çalıştığını ifade ettiğini ve bu yaklaşımda ana fikrin devlet gücü ekseninde incelendiğini sözlerine ekledi. İşbirliği yaklaşımının çatışmalardan çıkan sorunlara çözüm olarak sunulduğunu ve ülkelerin benzer riskler ve fırsatlar ile karşılaştıkları varsayımı üzerine kurulduğunu fakın Orta Asya ülkelerinin herbirinin değişik sorunlarla karşılaştıklarını ve diğer ülkelerin sorunlarına neden ilgi göstermesi sorusuna net bir cevap veremediğini belirtti. Tanrısever sorunların çözümünde bir bölgesel vizyonu-

bleмаларына неге назар аудармайтынына нақты жауап бере алмайтынын тілге тиек етті. Танрысевер мәселелерді шешу үшін аймақтық көзқарастың болуы тиіс екенін айта келіп, аймақтың электр нарығын және ортақ көміртегі сауда-саттық жүйесін құрудың мәселелердің шешілуіне оң ықпал көрсете алатынын айтты. Осы тұрғыдан мәселелерге оқшауланған түрде емес, бір-бірімен өзара байланысты және қабаттасып жатқан мәселелерге елдердің ортақ көзқараспен қарауы қажеттігін білдірді.

Халиль Бурак Сакал сөз кезегінде тақырыптық зерттеулері аясында аралаған орындары туралы ақпарат берді. Сакал сапар барысында Орталық-Азия өңірінің экономикалық ынтымақтастығы (ОАӨЭЫ), әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Оспанов атындағы Топырақтану институты, Әлемдік экономика және саясат институты, Халықаралық Аралды құтқару қоры және Еуразия ғылыми-зерттеу институтындағы сарапшылармен электр және су проблемаларының өзара байланысы, қоршаған ортаны қорғау, су ресурстарын интеграци-

nun olması gerektiğini belirterek bölgesel elektrik piyasası ve ortak karbon ticaret sisteminin kurulmasının sorunların çözümüne olumlu katkılar sağlayabileceğini ifade etti. Bu noktada konulara izole yaklaşımlar yerine birbirine bağımlı ve birbiri ile kesişen konulara ülkelerin ortak bir yaklaşımla bakması gerektiğini dile getirdi.

Halil Burak Sakal konuşmasında saha çalışmaları kapsamında ziyaret ettikleri kurumlar hakkında çeşitli bilgiler verdi. Sakal ziyaretleri sırasında CAREC, Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi, Ospanov adındaki Toprak Bilimi Enstitüsü, Dünya Ekonomisi ve Siyaset Enstitüsü, Aral'ı Kurtama Fonu ve Avrasya Araştırma Enstitüsündeki uzmanlar ile elektrik ve su sorunlarının birbirileriyle bağlantısı, çevre, entegre su kaynakları yönetimi, ölçüm metotları, tarımsal sulama ve hidroelektrik

ялық басқару, өлшеу әдістері, суару және су электр станциялары сияқты көптеген мәселелер бойынша пікір алмасқандарын баян етті.

Жоба жиналысының пікірталасы кезінде қатысушылар Орталық Азиядағы қоршаған орта, интеграцияланған су ресурстарын басқару, аймақтық ынтымақтастық сияқты түрлі мәселелер бойынша өзара пікір алмасты. □

santralleri gibi birçok konuda uzmanların görüşlerini aldıklarını belirtti.

Proje toplantısının tartışma bölümünde katılımcılar Orta Asya'da çevre, entegre su kaynakları yönetimi, bölgesel işbirliği gibi çeşitli konularda görüş alışverişinde bulundular. □

25 MAYIS 2017 TARİHİNDE ORTA ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜR YARDIMCISI DR. FARKHOD AMINJONOV "ORTA ASYA BÖLGESİNİN AFGANİSTAN'IN ENERJİ GÜVENLİĞİNE KATKISI" KONULU SEMİNER VERDİ.

2017 ЖЫЛЫ 25 МАМЫРДА ОРТАЛЫҚ АЗИЯ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР ИНСТИТУТЫ ДИРЕКТОРЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЫ, ДОКТОР ФАРХОД АМИНЖОНОВ «ОРТАЛЫҚ АЗИЯ АЙМАҒЫНЫҢ АУҒАНСТАННЫҢ ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІГІНЕ ЫҚПАЛЫ» ТАҚЫРЫБЫНДА СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Dr. Farkhod Aminjonov seminerinde ana hatlarıyla Afganistan'ın enerji altyapısının durumu, ülkenin komşu ülkelerle enerji ticareti

Доктор Фарход Аминжонов семинарда негізінен Ауғанстанның энергетикалық инфрақұрылымының жағдайы, көршілес елдермен энергетикалық саудасы және халықаралық донор елдердің көмегімен елде жүзеге асырылуы жоспарланған жобалар туралы егжей-тегжейлі ақпарат ұсынды. Ауғанстанда халықты электрмен қамтамасыз ету 2002 жылы тек 5% болып, 2015 жылы 30%-ға жеткені және бұл көрсеткіштің Кабул қаласында 70%-ды құрайтынын мәлім етті. Сондай-ақ, 2015 жылдан бастап 1 миллионнан астам адамның орталық электр желісіне қол жеткізгенін айтты. Елдегі электр қуаты тапшылығы салдарынан халықтың орталық электр желісінен тыс, дизель және күн батареялары арқылы энергия қажеттілігін шешетінін атап өтті. Сонымен қатар, Ауғанстандағы энергия көзінің 85%-дық бөлігінің биомассаға тәуелді болуы себебінен ауаның ластануы да ұлғайғанын тілге тиек етті.

Энергия тұтынуы туралы сөз қозғап, Орталық Азия елдерінде зауыттардың негізгі энергетикалық тұтынушы екенін айта отырып, Ауғанстандағы энергия тұтынуында қарапайым тұрғындардың үлесі айтарлықтай жоғары екенін атап көрсетті. Ауғанстан мен Орталық Азия елдері арасындағы энергетикалық саудада Ауғанстанның электр қуаты сұранысының 80%-ын Орталық Азия ел-

ve uluslararası başışçı ülkelerin yardımları ile yapılması planlanan projeler hakkında detaylı bilgiler sundu. Afganistan'da halkın elektrige erişiminin 2002 yılında sadece 5%'den 2015 yılında 30% çıktığını ve bu oranın Kabil şehrinde ise 70%'lere kadar ulaştığını dile getirdi. Ülkede yaşanan elektrik kesintileri nedeniyle halkın merkezi güç şebekesinin yanı sıra diesel ve solar panellerden enerji ihtiyacını gidermeye çalıştığını altını çizdi. Ayrıca Afganistan'ın enerji tüketim kaynağının 85%'lik bir kısmının biokütleden olması nedeniyle hava kirliliğini de artırdığına değindi.

Enerji tüketimi konusunda vermiş olduğu bilgiler arasında Orta Asya ülkelerinde ana enerji tüketen grubun fabrikalar olduğunu ifade ederken Afganistan'da ise ev halkının enerji tüketimindeki payının oldukça yüksek olduğunu belirtti. Afganistan ve Orta Asya ülkeleri arasında enerji ticareti konusunda Afganistan'ın elektrik ihtiyacının 80%'ini Orta Asya ülkelerinden ithal etmesi nedeniyle enerji güvenliği konusunda Orta Asya ülkelere bağımlı olduğunu ifade etti. Günümüzde Özbekistan'ın gazla çalışan termik santralleri sayesinde kış zamanında da elektrik ihrac edebilmesi ile lider konumda bulunduğu lakin 5 sene içerisinde Türkmenistan'ın birinci sıraya yerleşebileceği yönünde görüşlerini bildirdi.

Seminerinin devamında Afganistan'ın enerji

derinen импорт етуі себепті, елдің энергетикалық қауіпсіздігі Орталық Азия елдеріне тәуелді екенін білдірді. Қазіргі таңда Өзбекстанның газбен қуат алатын жылу станциялары арқасында қыс мезгілінде де электр экспорттау мүмкіндігімен электр экспортында жетекші орында болса да, алдағы 5 жыл бойы Түрікменстанның аталмыш салада көш бастайтыны туралы өз пікірін білдірді.

Семинар барысында Ауғанстанда энергетикалық қауіпсіздікті нығайту үшін отандық энергетикалық ресурстарды дамыту қажеттілігін айтты. Осы мәселе бойынша Ауғанстанда бірқатар жұмыстар мен жоспарлардың атқарылғандығын, олардың арасында Ауғанстанның гидроэлектр әлеуетінің елдің энергетикалық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін жеткілікті екенін, жоспарға сәйкес елдің түрлі өңірінде 14 ГЭС құру жоспарланғанын атап көрсетті. Осы ГЭС-тер құрылған жағдайда, Ауғанстанның энергетикалық қауіпсіздігі айтарлықтай жақсаратынын мәлім етті. Алайда, жобаға сәйкес ГЭС құру жоспарланған алты өзенінің бесеуі халықаралық өзендер болғандықтан, басқа Орталық Азияның елдерімен осы мәселелер бойынша келісімге келу қажеттілігі, сондай-ақ, оның өте күрделі процесс болуы мүмкін екенін айтты.

Осы тұрғыда тағы бір ірі жобаның электр

güvenliğini güçlendirebilmesi için yerli enerji kaynaklarını geliştirmesi gerektiğini ifade etti. Bu konuda Afganistan'da birçok çalışma ve planlamaların yapıldığını, bunların arasında Afganistan'ın hidroelektrik potansiyelinin ülkenin ihtiyaçlarını karşılamaya yeterli olduğunu ve hazırlanan bir ana plana göre ülkenin çeşitli bölgelerinde 14 hidro elektrik santrali kurulmasının planlandığını belirtti. Bu santrallerin yapılması durumunda Afganistan'ın enerji güvenliğini büyük ölçüde artılabileceğini ifade etti. Lakin projeler kapsamında santrallerin kurulması düşünülen altı nehrin beşinin uluslararası nehirler olması nedeniyle diğer Orta Asya ülkeleri ile bu konularda bir anlaşmaya varılması gerektiğini ve bunun da oldukça zorlu bir süreç olabileceğini dile getirdi.

Bu kapsamda bir diğer büyük bir projenin ise elektrik halkası projesi olduğunu ve bu projenin ana amacının Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan'ı kapsayan sınır bölgeleri arasında iletim hatları ile elektrik ithal edilmesi ve bu elektriğin kuzey bölgelerinden güney bölgelerine aktarılmasını öngördüğünü ifade etti. Bu projelerin gerçekleşmesi durumunda Afgan halkının elektriğe erişiminin 30%'lardan 83%'e çıkacağını ve yerli üretimin 20%'lerden 67%'e yükseleceğinin altını çizdi. Öte yandan CASA-1000, TAPI ve TUTAP projelerinin Afganistan'ın enerji güvenliğine katkıları konusunda değerlendirmelerde bu-

saқинасы жобасы болып табылатындығы және бұл жобаның негізгі мақсаты Өзбекстан, Тәжікстан және Түрікменстанды қамтыған шекара аймағындағы электр жеткізу желілері арқылы электр импорт етуді және осы электр қуатын солтүстік өңірлерден оңтүстік өңірлерге тасымалдауды көздейді деді. Бұл жоба орындалатын болса, ауған халқының электрге қол жеткізуі 30%-дан 83%-ға шығатыны және отандық өндірістің 20%-дан 67%-ға артатынын атап көрсетті. Бір жағынан CASE-1000, TAPI және TUTAP жобаларының Ауғанстанның энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қосқан үлесі туралы айта келіп, Ауғанстанға барып тоқтайтын TUTAP жобасының басқа жобалармен салыстырғанда елдің энергетикалық қауіпсіздігін арттыруда анағұрлым пайдалы болатынын атап өтті.

Семинар соңында қатысушылар Ауғанстанның энергетикалық секторының әр түрлі мәселелері бойынша өзара пікір алмасты. □

lunarak Afganistan'ı son varış noktası olarak görmesi nedeniyle TUTAP'ın diğer projelere göre ülkenin enerji güvenliğini arttırılması konusunda daha yararlı olabileceğini sözlerine ekledi.

Seminerin sonunda katılımcılar Afganistan'ın enerji sektörü hakkında çeşitli konularda görüş alışverişinde bulundular. □

Akademik **Türkçe** Kursu

Avrasya Araştırma Enstitüsü 19 Ekim 2015 tarihinde Akademik Türkçe kursu verilmeye başlamıştır. Bu kursun amacı katılımcılara makale, bildiri, tez, kitap gibi akademik metinleri okuma, not alma, çıkarımda bulunma konularında eğitim vermektir. Kurslar başlangıç ve orta seviye olmak üzere iki seviyede olacaktır.

HAFTA İÇİ VE HAFTA SONU GRUPLARI

Kurs hakkında bilgi almak ve başvuru için aşağıdaki telefon numarasını arayabilirsiniz.

Başvuru Yeri:

Almalı Avdanı, Mametova 48, 050004 Almatı.

+7 (727) 279 24 26 içhat: 109

19 қазан 2015 жылы Еуразия ғылыми-зерттеу институты «Түрік тілін ғылыми тұрғыдан жетілдіру» курстары басталды. Курстың мақсаты тыңдармандарға мақаладағы, баяндамадағы, диссертация және кітаптардағы академиялық мәтіндерді оқуды, ғылыми тұрғыдан жазуды және қорытынды жасай білуді үйрету болып табылады. Қосымша мағлұмат алу және өтініштерді беру үшін төменде көрсетілген байланыстар арқылы хабарласуға болады. Курстар апта ішінде және апта соңында өткізіледі.

Өтініштерді қабылдау мекенжайы:

Алмалы ауданы, Мәметова көшесі 48, 050004 Алматы,

тел: +7 (727) 279 24 26

(ішкі нөмір 109)

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Haziran 2017 Sayı: 18
Маусым 2017 жыл №18